

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ „ЈЕГРИЧКА“
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Владимир Галић

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ПАРКА ПРИРОДЕ „ЈЕГРИЧКА“
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ОБРАЂИВАЧ:

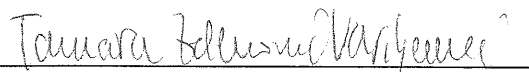

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

Е - 2606/1

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

др Тамара Зеленовић Васиљевић

ДИРЕКТОР

Предраг Кнежевић, дипл.правник

Нови Сад, мај 2018. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА:

др Тамара Зеленовић Васиљевић

Претежна намена површина, посебна

намена простора и концепција развоја: мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.
Наташа Симићић, дипл.пр.планер-мастер

Природна добра:

Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.

Непокретна културна добра:

Зорица Бошњачић, дипл.инж.арх.-мастер
мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.

Карактер предела:

мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.

Природни услови и ресурси:

Марина Митровић, мастер проф.геогр.
Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.

Мрежа насеља и јавне службе:

мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.
Наташа Симићић, дипл.пр.планер-мастер

Становништво:

Љиљана Јовичић Малешевић, дипл.екон.

Привреда:

Љиљана Јовичић Малешевић, дипл.екон.
Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.
др Оливера Добривојевић
Марина Митровић, мастер проф.геогр

Саобраћајна инфраструктура:

Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.

Водна инфраструктура:

Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.

Енергетска инфраструктура
и обновљиви извори енергије:

Зорица Санадер, дипл.инж.елек.
Милан Жижић, дипл.инж.маш.

Електронска комуникациона
инфраструктура:

Зорица Санадер, дипл.инж.елек.

Заштита животне средине,
заштита од елементарних непогода:

др Тамара Зеленовић Васиљевић
Марина Митровић, мастер проф.геогр.

Одбрана земље:

Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.

Правна регулатива:

Теодора Томин Рутар, дипл.правник

Геодетско документациона и
аналитичко информациона основа:

Милко Бошњачић, мастер дипл.инж.геод.
мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.
Оливера Његомир, дипл.матем.
Дејан Илић, арх.техн.
Драгана Матовић, оператер
Драгана Митић, админ.технички секретар
Ђорђе Кљаић, геод.техн.
Душко Ђоковић, копирант

КОНСУЛТАЦИЈЕ И САРАДЊА:

Основна и посебна
намена простора:

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад
ЈВП „Воде Војводине“, Нови Сад

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
І ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	3
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА..	3
2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	4
2.1. ПРАВНИ ОСНОВ	4
2.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ И ПОВОД ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	6
2.2.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године	6
2.2.2. Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине.....	9
2.2.3. Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе.....	12
2.2.4. Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица - Београд (Батајница)	13
2.2.5. Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 (Суботица-Зрењанин-Ковин)	14
2.2.6. Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор - Нови Сад – Панчево – Београд – Смедерево - Јагодина - Ниш)	14
2.2.7. Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток“ кроз Србију	15
2.2.8. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до рафинерије нафте Нови Сад са елементима детаљне регулације	15
2.2.9. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд-Суботица-државна граница (Келебија)	15
3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	16
3.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	16
3.2. ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА	17
4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	18
4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	18
4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	20
4.2.1. Општи циљеви Просторног плана	20
4.2.2. Посебни циљеви Просторног плана	21
2.2.3. Заштита и коришћење природних ресурса	21
2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе	22
2.2.5. Привреда	22
2.2.6. Инфраструктурни системи	23
2.2.7. Културно наслеђе	24
2.2.8. Заштита животне средине.....	24
5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	25
5.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА	25
5.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ	26
5.2.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике.....	26
5.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике	26
5.2.3. Сеизмичке карактеристике	29
5.2.4. Климатске карактеристике	29
5.2.5. Педолошке карактеристике	30
5.2.6. Природна потенцијална вегетација подручја	31
5.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ.....	31
5.3.1. Природна добра	31
5.3.2. Природни ресурси	34
5.4. СТАНОВНИШТВО	35
5.5. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА	37
5.6. ПРИВРЕДА	37
5.7. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ	39
5.8. ИНФРАСТРУКТУРА	40
5.8.1. Саобраћајна инфраструктура	40
5.8.2. Водна и комунална инфраструктура	41
5.8.3. Енергетска инфраструктура	42
5.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура	43
5.9. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ	44

6. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ	45
7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)	47
8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	48
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	52
1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	52
2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	53
3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА	53
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	56
1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	56
2. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	66
2.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА	66
2.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА	66
2.2.1. Мере заштите ваздуха	67
2.2.2. Мере заштите вода	68
2.2.3. Мере заштите земљишта	68
2.2.4. Остале посебне мере заштите	69
2.2.5. Мере заштите културних добара	71
2.2.6. Мере заштите и уређења предела	72
2.2.7. Мере заштите живота и здравља људи	72
2.2.8. Мере заштите и уређења природних добара	73
2.2.8.1. Заштићена подручја	73
2.2.8.1.1. Подручје планирано за заштиту	75
2.2.8.1.2. Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста	75
2.2.8.1.3. Еколошки коридори и заштитна зона еколошких коридора и станишта	76
2.2.8.1.4. Геолошко и палеонтолошко наслеђе	79
2.2.8.2. Мере заштите и уређења непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту	79
2.2.8.3. Мере заштите од ванредних ситуација	80
2.2.8.4. Уређење простора од интереса за одбрану земље	81
2.2.8.5. Мере енергетске ефикасности изградње	81
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	83
1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	83
1.1. ДИРЕКТНА ПРИМЕНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	83
1.2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПДР-А ЗА КОМПЛЕКС ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА ПАРКА ПРИРОДЕ	83
2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ (ЗОНА УТИЦАЈА НА ПОСЕБНУ НАМЕНУ)	84
2.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ЧИЈЕ ЈЕ ДОНОШЕЊЕ У НАДЛЕЖНОСТИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА	84
3. СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА	87
4. ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	88
V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА	89
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	89
2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	89
3. ЗАКОНСКИ ОКВИР	94
4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА	94
5. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	95
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	97
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	97
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	98
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	100
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ...	101
IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	102

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Извештај о стратешкој процени утицаја ППППН парка природе „Јегричка“ на животну средину

СПИСАК ТАБЕЛА И СЛИКА

ТАБЕЛЕ

Табела 1.	Петље и стационаже на подручју коридора аутопута Е-75 (на подручју обухвата Просторног плана)	13
Табела 2.	Предвиђена паркиралишта (П) на подручју коридора аутопута Е-75 (на подручју обухвата Просторног плана)	14
Табела 3.	Обухват Просторног плана	17
Табела 4.	Локалитети режима заштите II степена са локалитетима	17
Табела 5.	Хидрогеотермални потенцијал на бушотини Те-1/Н	35
Табела 6.	Укупан број становника и домаћинства	35
Табела 7.	Структура становништва по великим добним групама	36
Табела 8.	Неписмени и структура становништва старијег од 15 година	36
Табела 9.	Знаменита места од великог значаја	40
Табела 10.	Системи за наводњавање	41
Табела 11.	Површине које се наводњавају	42
Табела 12.	Преглед међумесних оптичких каблова на територији ИЈ Нови Сад у обухвату Просторног плана	44
Табела 13.	Табела органа и институција од значаја за израду ППППН ПП „Јегричка“	48
Табела 14.	Преглед Посебних циљева стратешке процене и индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана	53
Табела 15.	Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја	54
Табела 16.	Компатибилност циљева Просторног плана и СПУ	55
Табела 17.	Процена утицаја сектора плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења	57
Табела 18.	Критеријуми за оцењивање величине утицаја	58
Табела 19.	Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја	58
Табела 20.	Скала за процену вероватноће утицаја	58
Табела 21.	Планска решења у Нацрту плана обухваћена проценом утицаја	59
Табела 22.	Процена величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја	61
Табела 23.	Процена просторних размера планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја	62
Табела 24.	Процена вероватноће утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја	63
Табела 25.	Вредновање карактеристика утицаја Просторног плана	64
Табела 26.	Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката	65
Табела 27.	Оцена еколошког статуса површинских вода на профилу Жабаљ 2012. години	91
Табела 28.	Оцена хемијског статуса површинских вода на профилу Жабаљ у 2012. Години	92
Табела 29.	Оцена статуса и тренда седимента на профилу Жабаљ 2012. години*	92

СЛИКЕ

Слика 1.	Парк природе „Јегричка“ са целинама и режимима	18
Слика 2.	Шема водних степеница - базена хидросистема у Бачкој	26
Слика 3.	Подужни пресек Јегричке	27
Слика 4.	Приказ слива Јегричке на Педолошкој карти Војводине	30

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Јегричка“ (у даљем тексту: **Просторни план**) приступило се на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Јегричка“ („Службени лист АПВ“, број 18/17).

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине из Новог Сада.

Паралелно са израдом Просторног плана приступило се и изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Јегричка“ (у даљем тексту: **Стратешка процена**).

Обрађивач Просторног плана и Стратешке процене је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине“ из Новог Сада.

Разлози за доношење Просторног плана проистичу из потребе реализације стратешких приоритета у области уређења и унапређења природних добара и карактера предела, који су утврђени Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10) и Регионалним просторним планом Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11). Простор који је обухваћен Просторним планом, захтева посебне режиме заштите, организације, уређења и коришћења, због природних, предеоних и амбијенталних вредности.

Карактер предела и препознатљивост АП Војводине видно наглашавају лесни одсеци и терасе, простране пешчаре, меандрирајући токови великих панонских река као што су Дунав, Тиса, Сава, Тамиш и Бегеј, као и низ мањих водотока значајних за бројне природне и привредне функције, међу којима је и Јегричка. Ови водотоци представљају подручја од посебног значаја као оазе аутохтоних екосистема у аграрном окружењу ораница и насеља. Парк природе „Јегричка“ у хидролошком смислу представља најдужу аутохтону реку у Бачкој, која је своје корито усекла у јужну бачку терасу. Корито Јегричке представљало је систем повезаних бара, кроз које је вода отицала све до ушћа у Тису, а њен средишњи део тока, прати стална динамика плављења обалног појаса. Услед промена водног режима омогућен је развој специфичне водене (акватичне) флоре и вегетације.

Заштићено подручје својим депресијама и воденим током представља еколошки коридор према реци Тиси, градећи националну еколошку мрежу, која је повезана са паневропском еколошком мрежом. Мозаик станишта омогућава размножавање слабо покретљивим врстама и доприноси очувању структуре њихових метапопулација. Заштитом Парка природе „Јегричка“ кроз израду овог планског документа, остварује се општи циљ очувања биолошке разноврсности. Тиме се обезбеђује очување јединственог предела бачког водотока и подручја од ког зависи опстанак виталнијих популација биљних и животињских врста, као и увид у геоморфолошку и хидролошку прошлост овог дела Панонске низије.

Улога водотока Јегричке, као природног пречистача воде, унапредиће се кроз израду овог планског документа, чиме ће се обезбедити функционалност екосистема водотока и његовог окружења, прописивањем одговарајућих мера заштите, начина уређења и коришћења простора, дефинисањем правила уређења и грађења овог специфичног подручја.

Након доношења Одлуке о изради Просторног плана, израђен је Материјал за рани јавни увид, који је на основу Закона о планирању и изградњи, изложен јавности у периоду од 09.06.2017. до 23.06.2017. године.

Нацрт просторног плана је друга фаза у изради планске документације. У овој фази дефинисана је граница обухвата Просторног плана и граница посебне намене простора.

У току израде Просторног плана, припремљена је и документациона основа планског документа, која се састоји од планова, студија, стратешких докумената општина и других експертиза. У фази Нацрта просторног плана, прибављени су подаци, услови и мишљења надлежних органа и организација.

У припреми и изради Просторног плана, успостављена је сарадња са стручним институцијама и организацијама, као и предузећима који имају надлежност на планском подручју.

Просторни план се ради у ГИС-у, технологији намењеној управљању просторно оријентисаним подацима, што ће омогућити једноставнију размену просторних података, формирање информационог система планских докумената и стања у простору, као и ефикаснију контролу спровођења Просторног плана.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Непосредан повод за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја је обавеза произашла из Одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Јегричка“ на животну средину („Службени лист АПВ“, број 18/17).

Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

Стратешка процена утицаја представља алат кроз који се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у планска решења, с циљем спречавања или минимизације негативних утицаја на биодиверзитет, природна, културна добра и друге створене вредности, животну средину и здравље људи.

Стратешка процена утицаја на животну средину представља инструмент којим се стварају услови за оптималну заштиту животне средине у процесу просторног планирања и представља свеобухватан, комплексан и јединствен поступак.

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) дефинисани су принципи: одрживог развоја, социјалне прихватљивости, економске оправданости и еколошке одрживости у смислу полазних основа просторног планирања. Одредбама члана 4. овог закона утврђена су начела стратешке процене:

- Одрживог развоја;
- Интегралности;
- Предострожности;
- Хијерархије и координације;
- Јавности.

На тај начин обезбеђује се оквир за усклађивање техно-економских, друштвених и природних система у целокупном развоју, укључујући и просторни развој. На принципима економичности користе се природне и створене вредности, с циљем да се очува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

То се постиже разматрањем и укључивањем кључних аспеката животне средине у припрему и усвајање планова, пројеката и програма, утврђивањем услова за очување природних и створених вредности.

Укључивањем услова заштите животне средине у Просторни план кроз инструмент стратешке процене, даје се обавезујући - интегрални оквир заштите, реализацијом кроз одговарајуће међусекторске планове, програме и пројекте. У превентивном смислу, свака активност је планирана, односно свако планско решење је дефинисано с циљем да се спрече или смање негативни утицаји, обезбеди рационално коришћење ресурса, а ризик од акцидената и негативних утицаја на људе сведе на минимум.

У складу са законским одредбама и праксом Стратешке процене у Европи, Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину структурално обрађује:

- (1) Полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) Циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);
- (3) Стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу - дефинисање матричног оквира процене);
- (4) Смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процене утицаја у току спровођења Просторног плана);
- (5) Програм праћења стања животне средине (мониторинг - оквир за праћење спровођења Плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);

- (6) Коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
- (7) Начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (8) Закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Као основно опредељење, испоштоване су одреднице просторно - планске документације вишег реда.

За потребе израде Просторног плана коришћена је и релевантна планска, информациона и техничка документација, као и подаци добијени од надлежних органа и институција.

2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. ПРАВНИ ОСНОВ

Током израде Просторног плана и стратешке процене узета су у обзир решења и опредељења из секторских стратегија развоја и осталих стратешких докумената:

- Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године („Службени лист РС“, број 85/14);
- Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015 до 2020. године („Службени лист РС“, број 64/15);
- Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени лист РС“, број 3/15);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/16);
- Маркетинг стратегија туризма у Војводини („Службени гласник АПВ“, број 6/10);
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011 до 2018. године („Службени гласник РС“, број 13/11);
- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“, број 33/12);
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији („Службени гласник РС“, број 111/12);
- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 12/10) и др.

Просторно планска решења и решења Стратешке процене су усклађена и са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 64/15);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16);
- Закон о националним парковима („Службени гласник РС“, бр. 84/15);
- Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС“-Међународни уговори, број 4/11);
- Закон о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16 и 30/16-исправка);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 36/06);
- Закон о бањама („Службени гласник РС“, број 80/92);
- Закон о регионалном развоју („Службени гласник РС“, бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др. закон);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 129/07 и 18/16);
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13 и 15/15-УС);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14-др. закон и 101/16);
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/09 и 67/12-УС);

- Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94 и 79/05-др. закон и 83/14-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС, „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“ бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09, 112/15 и 80/17);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 10/13-др. закон и 101/16);
- Закон о сточарству („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- Закон о добробити животиња („Службени гласник РС“, број 41/09);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 101/16);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС“, бр.: 73/10, 121/12, 18/15, 96/15 – др. закон, 92/16, 104/16 - др. закон и 113/17 – др. закон);
- Закон о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон и 9/16-УС);
- Закон о железници („Службени гласник РС“, бр. 45/13 и 91/15);
- Закон о безбедности и интероперабилности железница („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 66/15-др. закон, 92/15 и 9/16-УС);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС и 14/16);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15)
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13, 45/13-др. закон и 93/14);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“ број 36/09);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 25/15);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 93/12);
- Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон, 93/12 и 84/15);
- Закон о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16);
- Закона о јавним скијалиштима („Службени гласник РС“, број 46/06);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 101/15);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка б) и став 2. у делу који се односи на тачку б) и члан 14. став 2.);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 89/15);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“ бр. 46/91, 83/92, 53/93-др. закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, број 128/14);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о транспорту опасног терета („Службени гласник РС“, бр. 88/10);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“, број 104/09);

- Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник РС“, бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - др закон и 54/2015 - др. закон);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон и 10/15);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, број 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12).
- као и други закони и прописи који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

Извештај о стратешкој процени представља саставни део документационе основе Просторног плана.

2.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ И ПОВОД ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

При изради Просторног плана уважене су обавезе, услови и смернице из:

- Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/11);
- Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11);
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Службени лист АПВ“, број 14/15);
- Просторног плана подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Суботица - Нови Сад - Београд (Батајница), („Службени гласник РС“, бр. 69/03 и 36/10) и Измена и допуна Просторног плана подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица-Београд (Батајница), („Службени гласник РС“, број 143/14).
- Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 (Суботица-Зрењанин-Ковин) („Службени лист АПВ“, број 19/17);
- Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор - Нови Сад - Панчево - Београд - Смедерево - Јагодина - Ниш („Службени гласник РС“, број 19/11);
- Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток“ кроз Србију („Службени гласник РС“, број 119/12);
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до рафинерије Нови Сад са елементима детаљне регулације („Службени лист АПВ“, број 14/15).

2.2.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године (у даљем тексту: ППРС) утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији. Утврђено је да ће се развој, заштита и уређење заштићених природних добара вршити на основу просторних планова подручја посебне намене. ППРС утврђени су кључни приоритети, надлежности и циљеви просторног развоја Републике Србије.

Концепција заштите, уређења и коришћења **природног наслеђа** заснива се на повећању укупне површине под заштитом у планском периоду, успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу NATURA 2000, као и изградњи ефикасног система управљања подручјима обухваћеним наведеним мрежама.

Концепција развоја заштите **биодиверзитета** Републике Србије ће се заснивати на: заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара; заштити великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста; успостављању тзв. „еколошких мрежа“; идентификацији подручја која представљају станишта од међународног значаја за поједине таксоне, васкуларне биљке, птице и дневне лептире.

Планским исказима ППРС-а, датим у оквиру заштите и одрживог коришћења природног наслеђа, за подручје Јегричке се предлага стицање међународног статуса заштите и уписа на Рамсарску листу¹.

Концепт **предела** као целине у ППРС, је постављен као важна окосница управљања простором у Србији. Тако су предели ППРС, у односу на степен и тип модификације, доминантне процесе који контролишу дати простор и карактер утицаја човека на предео, подељени на природне и културне пределе, а културни на урбане и руралне. Основни циљ заштите, уређења и развоја предела Србије је очување и унапређење карактера предела, као фактора који утиче на квалитет живота становништва и ствара основе развоја.

Основни циљ заштите, уређења и развоја предела су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља и градови развијеног идентитета заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

Концепција **заштите биодиверзитета** Републике Србије се заснива на: заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара; заштити и великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста; успостављању тзв. „еколошких мрежа“; идентификацији подручја која представљају станишта од међународног значаја за поједине таксоне, васкуларне биљке, птице и дневне лептире.

Основни циљ **заштите и одрживог коришћења природног наслеђа** је очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и националног са међународним системом заштите природе.

Концепција заштите, уређења и коришћења природног наслеђа заснива се на повећању укупне површине под заштитом у планском периоду, успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу NATURA 2000, као и изградњи ефикасног система управљања подручјима која су обухваћена наведеним мрежама. У планском периоду Јегричка задржава статус проглашеног заштићеног подручја. Предлаже се стицање међународног статуса Јегричке, уписом у Рамсарску листу.

Основни циљ **управљања шумама** у шумским подручјима је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи рачуна да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми.

Одрживо **ловно газдовање** подразумева газдовање ресурсима популација дивљачи на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популације дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање еколошких, економских и социјалних функција ловства одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација.

Заштита **пољопривредног земљишта** у ППРС се заснива на очувању екосистемских, агроеколошких, економских, предеоних, социокултурних и других важних функција, упоредо с унапређивањем просторно-хетерогених услова за производњу квалитетних пољопривредно-прехрамбених производа.

Основни циљ просторног развоја туризма у Републици Србији је остваривање концепта одрживог развоја туризма као и заштита и уређење туристичких простора, уз оптимално задовољавање просторно-еколошких и културних потреба националног и локалног нивоа.

¹ Рамсарска конвенција је конвенција о мочварама међународне важности као стаништима водених птица (Рамсар, Иран, 1971. године)

Оперативни циљеви просторног **развоја туризма** су: комплетирање и заокруживање целогодишње туристичке понуде; резервација, заштита и активирање нових туристичких производа; јачање постојећих туристичких производа; изградња туристичке инфраструктуре и унапређење система туристичке сигнализације, као и информатичка и истраживачка подршка развоју туризма.

Концепција заштите и унапређења **животне средине у Републици Србији** заснива се на:

- Очувању природних вредности, што подразумева квалитетну животну средину (чист ваздух, квалитетна вода за пиће, очувано пољопривредно земљиште, постојаност екосистема и биодиверзитета);
- заштити природних вредности кроз делотворно управљање заштићеним подручјима;
- планирању на основама одрживог развоја, односно рационалног коришћења природних ресурса - земљишта, воде, сировина и других природних ресурса, уважавајући „еколошки“ капацитет простора, уз повећано коришћење обновљивих извора енергије и
- процени утицаја планова, програма, објеката и активности на животну средину, као основу за планирање мера заштите. Интегрисање заштите животне средине у секторе планирања, пројектовања и изградње, кроз инструменте процене утицаја (СПУ за планове и програме, ПУ за пројекте).

Према просторној диференцијацији животне средине у ППРС, дефинисаној на основу стања и мера заштите животне средине, које је потребно предузимати у односу на категорију, подручје обухваћено Просторним планом, највећим делом припада подручју веома квалитетне животне средине (парк природе) и угрожене животне средине (грађевинска подручја насеља и радне зоне у обухвату Просторног плана).

Савремени концепт заштите и управљања полази од чињенице да је на свим нивоима и у свим фазама планирања потребно дефинисати прихватљив ниво ризика од **природних непогода** и технолошких удеса, па затим системом превентивних, организационих и других мера и инструмената интервенисати у циљу спречавања њиховог настанка, односно смањивања последица непогода на прихватљив ниво. Да би се могла извршити правилна процена степена повредивости простора, односно ограничења за његово коришћење, потребно је приступити изради катастра угрожености простора од природних непогода у функцији просторног планирања.

ППРС-ом је утврђена дугорочна стратегија **уређења, заштите и коришћења вода** на подручју Србије и АП Војводине. Базно полазиште за избор стратешких решења за развој водопривредне инфраструктуре је да она морају да буду потпуно усклађена са Директивом о водама ЕУ. То се посебно односи на спровођење следећих ставова Директиве: комплексна заштита вода и хармонизација водопривредних и еколошких циљева; интегрално управљање водама у оквиру система на нивоу већих речних сликова; реална економска политика која омогућава самофинансирање сектора вода; економска цена воде као мера рационализације потрошње уз стриктно поштовање принципа: корисник плаћа, загађивач плаћа, потпуна накнада трошкова у које су укључени и сви трошкови заштите вода и слива.

Речне системе чине објекти за уређење водних режима, акумулације, хидроелектране, ретензије за ублажавање великих вода, каналски системи са уставама, постројења за пречишћавање отпадних вода, захвати воде за разне технолошке потребе и наводњавање. Простор обухваћен овим Планом припада Бачком речном систему (кључне постојеће акумулације и објекти: Бачки ХС ДТД, ХС Северна Бачка, ППОВ; кључне нове акумулације и објекти: повећање проточности, ХЕ Северна Бачка, ППОВ).

У области **саобраћајне инфраструктуре**, ППРС је утврдио саобраћајне капацитете који се односе на простор у обухвату Просторног плана.

У оквиру концепта *путног (друмског)* саобраћаја планиране су одређене активности на следећим путним правцима:

- Државни пут I реда бр.1 (бр.22)² (Е-75) (Roeszke) - граница Мађарске - Хоргош - Суботица - Бачка Топола - Србобран - Нови Сад - Инђија - Стара Пазова - граница АПВ (Нови Бановци) и

² Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП:

- ДП бр.24 је ДП I6 реда бр.11, а није више државни пут општини Суботица,
- ДП бр. 22 (Е-75) је ДП Iа реда бр.1; ДП бр.22.1 је ДП II реда бр.102; ДП бр.17.1 је ДП I реда бр.12.

- Државни пут II реда бр.100² (бр.22.1), Хоргош - Суботица - Бачка Топола - Мали Иђош - Србобран - Нови Сад - Сремски Карловци - Инђија - Стара Пазова - Београд.

Планска решења обухватају активности на путним правцима и путној инфраструктури регионалног (или више регионалног) значаја и могу представљати приоритетну активност у оквиру тих територијалних целина уз сагласност надлежних републичких институција.

На већ изграђеним деоницама наведених путних праваца биће спроведена рехабилитација и реконструкција, које подразумевају скуп мера (интервенција) у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута.

У оквиру концепта развоја *железничке мреже* Србије на подручју обухвата Просторног плана егзистираће следеће железничке пруге:

- Е 85 коридор X: (Београд) - Стара Пазова - Нови Сад - Суботица - државна граница - (Келебија),
- Нови Сад - Сајлово - Римски Шанчеви – Орловат и
- планирана регионална пруга Нови Сад – Жабал – Зрењанин - Темишвар.

Планира се ревитализација ових пруга (приоритет коридор X), у циљу повећања доступности овим просторима и задржавање коридора свих раније укинутих пруга са циљем обнове уз претходно утврђену оправданост.

Концептом *ваздушног саобраћаја* у оквиру гравитационог подручја овог простора егзистираће аеродром у Новом Саду (Ченеј), док ће и даље основни капацитет у трансферу путника и CARGO саобраћаја за овај део Војводине бити аеродром „Никола Тесла“ у Београду.

Сви делови *мреже унутрашњих пловних путева* у Србији су директно или индиректно ослоњени на Дунав, који као стратешки правац треба да постане стетиште највећих транспортних токова Србије. У склопу обухвата Просторног плана налази се међудржавни/међународни пловни пут реке Тисе, као унутрашњи пловни пут међународног значаја (класа IV) и канали из система ОКМ ХС ДТД.

Основни приоритет развоја **енергетике** је технолошка модернизација свих енергетских објеката, инфраструктурних система и извора, у свим секторима (нафте, гаса, сектор електроенергетике са преносним системом и дистрибутивним системом).

Поред технолошке модернизације објеката, развој **електроенергетске преносне мреже** условљен је и обезбеђивањем нове преносне мреже, услед растуће потрошње.

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење **обновљивих извора енергије (ОИЕ)**, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Основни циљ у планском периоду је строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење **минералних сировина и подземних вода**, уз адекватне мере заштите, како би се постигла конкурентност на домаћем и светском тржишту.

2.2.2. Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине

Основни циљ **заштите вредности карактера предела** АП Војводине је очување изворних одлика, идентитета и диверзитета предела, уз афирмацију природних и културних вредности.

У циљу обезбеђења специфичног карактера предела, којим се чува предеони диверзитет, идентитет и повезаност, простор Аутономне покрајине (у даљем тексту: АП) Војводине се диференцира у односу на степен модификације природног предела на природне и културне пределе, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

У оквиру војвођанско-панонско-подунавског макрорегиона издвају се предеоне целине различитог карактера, заснованог на природним и културним особеностима, као и друштвено-економским променама којима су кроз време били изложени. Оне изражавају предеону разноврсност територије АП Војводине и доприносе успостављању регионалног и локалног идентитета.

Основна концепција **заштите природних добара и биодиверзитета**, заснива се на повећању укупне површине под заштитом, њиховом сагледавању у оквиру еколошке мреже Републике Србије, односно еколошке мреже на територији АП Војводине, идентификацији подручја за европску еколошку мрежу NATURA 2000 и изградњи ефикасног система управљања подручјима која су обухваћена наведеним мрежама.

Према РПП АПВ, Јегричка задржава статус проглашеног заштићеног подручја као парк природе, а једна од приоритетних активности у области заштите је и ревизија њеног статуса. Јегричка представља Међународно значајно подручје за птице (IBA) и утврђено еколошки значајно подручје.

Основни циљ **развоја шумарства и ловства** је одрживи развој шума и ловног газдовања и повећање површина под шумама. Просторни развој шумарства подразумева континуирано газдовање шумом кроз одржавање производних потенцијала шумског земљишта, као једног од најважнијих производних фактора.

Развој ловства се обезбеђује кроз одрживо газдовање популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање економских, еколошких и социјалних функција ловства.

Одрживо коришћење и очување **пољопривредног земљишта** мора се спроводити успостављањем мера заштите његових економских, агроеколошких, екосистемских, предеоних, социокултурних и других функција и усклађивањем са унапређењем услова за производњу квалитетних пољопривредних производа у потребном обиму. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта на подручју АП Војводине заснива се на концепту одрживог пољопривредног и руралног развоја. Захваљујући својим особинама и комплексним функцијама земљиште представља есенцијални природни ресурс, а његово одрживо коришћење и заштита један је од кључних елемената остваривања одрживог развоја. Са становишта одрживости, приоритет има успостављање ефикасних механизма заштите плодних ораничних земљишта од преузимања у непољопривредне сврхе.

Основни циљ у области **туризма** је одрживи развој туризма уз сарадњу приватног, јавног и невладиног сектора, јачање прекограничне сарадње, увођење стандарда и успостављање конкурентне туристичке привреде АП Војводине. У односу на издвојене туристичке дестинације према РПП АПВ, подручје обухваћено Просторним планом припада туристичкој дестинацији Доње Потисје. Кључни туристички производи са одређеним видовима туризма су: екотуризам (посматрање птица, едукативни и научноистраживачки туризам, рекреативни туризам), излетнички, ловни и риболовни туризам. Јегричка са својом околином представља и место погодно за организовање разноврсних спортско-манifestационих и културних активности, а постоји могућност укључивања Јегричке у развој и унапређење наутичког туризма.

Коришћење **геолошких ресурса** АП Војводине мора да полази од економски расположивих сировина, чија се експлоатација и прерада заснива на принципима одрживог развоја, а који истовремено обезбеђују оптимално управљање еколошким конфликтима, који су значајно присутни у АП Војводини, а нарочито у подручју заштићених природних добара. Ограниченост и необновљивост расположивих геолошких ресурса условљавају да се планска решења заснивају на принципу одрживости.

Заштита и коришћење **водног ресурса** подразумева оптимизирање режима вода, праћење стања и анализу квалитета вода. На овај начин се омогућава рационално и вишенаменско коришћење вода (пловидба, рекреативне и туристичке активности, порибљавање и сл.).

Развој **енергетике** подразумева ревитализацију, реконструкцију и модернизацију постојећих енергетских објеката у циљу сигурности, поузданости, смањења губитака и негативних утицаја на животну средину, повећање удела коришћења расположивих потенцијала, рационализацију коришћења енергије и енергената на свим нивоима, повећање енергетске ефикасности (производња, пренос, дистрибуција, потрошња), изградњу нових енергетских објеката, нарочито неконвенционалних извора енергије, у циљу достизања потребног удела коришћења обновљиве енергије у укупној финалној производњи и потрошњи, изградњу преносних објеката за повезивање са суседним конзумима и изградњу нових енергетских објеката у складу са растућим потребама и обезбеђењем поузданог и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима.

Од посебног значаја је улагање у нове енергетске изворе са новим гасним технологијама и когенерацијске производне објекте са комбинованом производњом топлотне и електричне енергије.

Повећање **енергетске ефикасности** потребно је разматрати као велики потенцијални извор енергије. Изградњом нових, енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника, али и укупна енергетска зависност овог простора.

Саобраћајну мрежу државних путева на предметном подручју потребно је третирати као јединствен систем, у ком приоритет на државним путевима има транзит (измештање транзитног саобраћаја из насељених места).

У оквиру концепта развоја **железничке мреже** АП Војводине први приоритет је реконструкција и изградња једноколосечне пруге у двоколосечну са мостом преко Дунава и чворовима Нови Сад и Суботица, магистралне пруге Е 85 коридор X: - Стара Пазова - Нови Сад - Суботица - државна граница - (Келебија), као и ревитализација и модернизација у складу са приоритетним потребама и могућностима финансирања, регионалне пруге, Нови Сад - Сајлово - Римски Шанчеви - Орловат.

Такође, у периоду после 2015. године планиране су и активности на прузи веома значајној за међурегионално повезивање (ДКТМ регија): Темишвар - Крчани - Јаша Томић - Сечањ - Зрењанин - Жабал - Нови Сад - Парагово - тунел Фрушка гора - Врдник - Рума.

У РПП АП Војводине, осим већ дефинисане међународне **бициклистичке стазе** (ЕуроВело - европска мрежа бициклистичких рута, рута 11 уз Тису) утврђене су и бициклистичке стазе уз основну каналску мрежу Хидросистема ДТД. За развој бициклистичког саобраћаја посебно су погодна подручја у заштићеним природним целинама, као што су специјални резервати природе и паркови природе.

Унапређење и развој **речног транспорта** треба планирати рехабилитацијом унутрашњих водних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом и модернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система и изградњом марина на дунавској пловној мрежи. Поред овога треба радити на развоју наутичког туризма у Републици Србији како на каналима ДТД тако и на међународним пловним путевима, планирањем марина и наутичко туристичких центара. У обухвату Просторног плана налази се међудржавни/међународни пловни пут реке Тисе, као унутрашњи пловни пут међународног значаја (класа IV) и канали ОКМ ХС ДТД.

Према РПП АПВ, основни циљ у области **заштите животне средине** је снажна афирмација концепта заштите и унапређења животне средине као основе уравнотеженог развоја, коришћења и уређења АП Војводине.

У контексту заштите и унапређења животне средине неопходно је зауставити даљу деградацију и вршити превенцију, санацију и ревитализацију угрожених подручја, поштовањем следећих принципа: одрживо коришћење природних ресурса и очување и унапређење еколошки осетљивих природних вредности, смањење нивоа загађења животне средине, санација најугроженијих подручја, успостављање локалних регистара извора загађивања животне средине, као дела националног регистра, са системом контроле и континуираним праћењем параметара који карактеришу квалитет животне средине. Такође, неопходно је предвидети заштиту, обнову и санацију заштићених природних подручја, уз очување еколошке равнотеже.

Мере и активности у делу заштите животне средине, дефинисане РПП АПВ, спроводе се према просторној диференцијацији животне средине, према којој предметно подручје спада у подручја **веома квалитетне животне средине**, осим у деловима који се налазе на територији насеља у обухвату Просторног плана. Ти делови припадају подручјима **угрожене животне средине**.

У области **управљања отпадом** дефинисана је неопходност удруживања општина у складу са одредбама Стратегије управљања отпадом и ППРС, ради заједничког управљања отпадом, чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом.

Основни циљ у области **заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса** је минимизација ризика по људско здравље и животе, као и очување природних и створених вредности.

На утврђивање концепције просторног развоја утичу постојеће делатности са присутним факторима ризика, угроженост простора природним непогодама и функционална намена простора.

Планирање намене и садржаја простора и имплементација мера превенције има за циљ спречавање или смањивање вероватноће настанка удеса и могућих последица, а организују се и спроводе на основу процене ризика и последица од удеса.

При изради планске и урбанистичке документације, као регулаторни инструмент заштите животне средине кључну улогу има стратешка процена утицаја планова и програма на животну средину и процена утицаја конкретних пројеката тј. објеката на животну средину.

2.2.3. Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе

Обухват овог Просторног плана се преклапа са Просторним планом подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе у делу територије општине Жабалъ (део КО Жабалъ, део КО Чуруг).

На основу Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе (у даљем тексту ППППН), еколошки коридор Тисе представља коридор од међународног значаја и укључује реку Тису са обалским појасом, заштићена подручја ПП „Камараш“, ПП „Стара Тиса код Бисерног острва“, као и подручја предвиђена/резервисана за заштиту: Горња Тиса и Доња Тиса³.

Еколошки коридор Тисе, поред водног тела, обухвата и катастарске парцеле небрањеног дела плавног подручја и одбрамбених насипа. Еколошки коридор већим делом се налази на простору водног земљишта⁴.

Одрживи развој мултифункционалног еколошког коридора Тисе, захтева усклађеност планираних активности са потребама очувања природе и квалитета животне средине. На подручју обухвата ППППН, утврђен је висок степен разноврсности, не само станишта, него и степена деградације просторних целина значајних за очување биолошке разноврсности. Посебна намена ППППН дефинисана је у следећим целинама:

- еколошки коридор Тисе са заштитним зонама и
- станишта ван еколошког коридора Тисе.

У еколошком коридору дозвољене су намене и активности непосредно везане за површинске воде:

- плански радови сектора водопривреде и рибарства,
- одрживо коришћење текућих вода као обновљивих извора енергије,
- објекти и активности водног саобраћаја (луке, пристаништа, привезишта), наутичког туризма и спорта на води и
- рекреативне активности које не захтевају промене природне морфологије терена и не прекидају континуитет природне вегетације коридора у потпуности, нпр. формирање плаже укључујући и привремено постављање покретних мобилијара (кабине за пресвлачење, реквизити пешчаних спортских терена сезонског карактера и сл.); рекреативне стазе сезонског карактера без вештачке подлоге и осветљења (за пешачење, јахање и сл.).

Објекти изграђени у складу са раније важећим прописима се задржавају у постојећим хоризонталним и вертикалним габаритима (без промене намене).

Проценом стања, просторне и функционалне повезаности, као и степена угрожености утврђених, издвојених и потенцијалних елемената еколошке мреже на предметном простору, овим ППППН се дају услови, мере и правила којима ће се остварити одређени ниво заштите на пољопривредном, шумском, водном и грађевинском земљишту.

³ У складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10)

⁴ Чл. 8. и 9. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 101/16) који одређује појам „приобалног земљиште“

Спровођење ППППН односи се на површине под режимом посебне намене, а реализује се кроз:

- директну примену ППППН у еколошком коридору,
- израду урбанистичке документације у еколошком коридору и
- примену мера заштите у заштитној зони еколошког коридора.

Услови за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката и инфраструктуре у делу заштитне зоне се издају у складу са:

- важећим планским документом, уз примену мера заштите из овог ППППН, или
- новим планским документом, урађеним у складу са смерницама из овог ППППН.

У случају кад се еколошки коридор Тисе и његова заштитна зона преклапају са посебном наменом другог просторног плана чија је посебна намена заштита природе, важиће правила и мере заштите који се односе на подручје са већим степеном заштите.

У случају кад се еколошки коридор Тисе и његова заштитна зона преклапају са посебном наменом другог просторног плана чија посебна намена није заштита природе, већ развој инфраструктурних система, важиће правила и мере заштите који се односе на предметну посебну намену. У циљу заштите еколошког коридора, у плановима чија је израда у току, морају се уважити мере заштите еколошког коридора дефинисане овим ППППН.

2.2.4. Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, Суботица - Београд (Батајница)

Подручје Просторног плана инфраструктурног коридора ауто-пута Е-75 Хоргош - Батајница (у даљем тексту: ППИК Е-75) и Просторни план се преклапају на територији општина Врбас (КО Змајево) и Темерин (КО Сириг). Планска решења из ППИК Е-75 се примењују и као таква се не уграђују у Просторни план.

У зони обухвата Просторног плана се налазе следеће деонице аутопута Е-75:

Деоница Врбас - Нови Сад север се пружа од денивелисаног укрштања - петље аутопута Е-75 и М-3⁵ Врбас - Србобран, тј. на стационожи 80+959 и пружа се до планиране прикључне наплатне станице „Нови Сад север“ km 109+282.

Аутопут на овој деоници има облик земљаног трупа у облику плитког насипа са трасом на равничарском терену који пружа готово оптималне услове за обликовање трасе и вођење саобраћаја. Ова деоница аутопута има пружање ван урбаних и руралних простора. Аутопут Е-75 се на стационожи 81+503 укршта са каналом система ДТД, где омогућава пловност пловила, као и везу између атара, а обезбеђује и пролаз за дивљач. Овај правац се наставља тако да на стационожи 82+200 аутопут прелази изнад пруге Бечеј-Врбас обезбеђујући попречни профил пруге према условима надлежне железничке институције. На стационожи 93+724 аутопут Е-75 се пресеца са Р-104⁶ Змајево - Сириг - Жабал и то у виду денивелације - петље која омогућава субрегионалну везу између важнијих привредних центара. Аутопут на овој деоници има два паралелна правца М-22.1⁶ и Р-127⁶ који омогућују кретања возила без плаћања путарине. Дуж ове деонице је изграђено пет денивелација у облику натпутњака где атарски путеви преко аутопута повезују сировинско залеђе - атаре са руралним срединама.

Табела 1. Петље и стационаже на подручју коридора аутопута Е-75 (на подручју обухвата Просторног плана)

Назив петље	Стационожа	Изграђеност
укрштање Сириг	93+754	изграђена
Натпутњак, подвожњак	Оријентациона стационожа	Општина
натпутњак	89+800	Нови Сад
натпутњак	96+660	Нови Сад

⁵ Донета је Уредба о категоризацији државних путева: у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: М-3 је ДП 16 реда бр. 15; М-22.1 је ДП 12а реда бр. 100; Р-104 је ДП 12а реда бр. 112; Р-127 је ДП 12а реда бр. 113; Аутопут Е-75 је ДП 1а реда бр. 1.

**Табела 2. Предвиђена паркиралишта (П) на подручју коридора аутопута Е-75
(на подручју обухвата Просторног плана)**

Бр.	Страна у правцу раста стационаже	Стационажа	Изграђеност	Радни назив	Врста
1.	десна	92+506	изграђено	„Змајево“	П
2.	лева десна	95+500 ⁶ 95+500 ⁷	изграђено изграђено	„Сириг“ „Сириг“	П П

ППИК Е-75 у домену железничке инфраструктуре планира реконструкцију и модернизацију железничких пруга у оквиру рационалног економског улагања у реконструкцију и очекиване добити током експлоатационог периода.

2.2.5. Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 (Суботица-Зрењанин-Ковин)

Обухват Просторног плана подручја посебне намене ПП „Јегричка“ се поклапа са Просторним планом подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 (Суботица - Зрењанин - Ковин) - (у даљем тексту ППППН М24) на територији општине Жабаљ, преклапајући се са катастарским општинама Жабаљ и Госпођинци.

Просторни планови подручја посебне намене чији делови се преклапају са ППППН М24, усклађују се с истим у делу саобраћајне инфраструктуре. До усклађивања са решењима, правилима и смерницама Просторног плана, важећи плански документи се не могу примењивати у деловима који су у супротности са планским решењима, правилима и смерницама Просторног плана која се односе на коридор путне инфраструктуре државног пута на основном путном правцу некадашњег М - 24 и Р 112.

2.2.6. Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор - Нови Сад – Панчево – Београд – Смедерево - Јагодина - Ниш)

Обухват предметног Просторног плана се преклапа са Просторним планом подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор - Нови Сад - Панчево - Београд - Смедерево - Јагодина - Ниш), на деоници продуктовода Нови Сад Сомбор (III фаза).

Реализација продуктовода предвиђена је у три фазе:

- I фаза - деонице Панчево - Нови Сад и Панчево - Смедерево,
- II фаза - деонице Смедерево - Јагодина и Јагодина - Ниш и
- III фаза - деонице Нови Сад - Сомбор и Панчево - Београд.

Коридор/траса инфраструктурног система за транспорт нафтних деривата подразумева одређене локационе услове. У коридору/траси продуктовода издвајају се 3 основне зоне са различитим условима:

1. Прва зона - непосредне заштите износи 5 m обострано од осе продуктовода у којој је по правилу забрањено дубоко орање (преко 0,5 m), као и садња биљака са дубоким корењем (преко 1 m дубине).
2. Друга зона обухвата обострани појас од 30 m у коме се по правилу забрањује градња објеката за становање, с тим да су могући изузеци у случају ограничења (физичка или већ изграђени постојећи објекти) на појединим локацијама. Тако се зграде за становање или боравак људи могу градити у појасу ужем од 30 m, ако је градња била већ предвиђена урбанистичким планом пре пројектовања продуктовода и ако се примене посебне мере заштите, с тим да најмање растојање насељене зграде од гасовода мора бити:
 - за пречник продуктовода до Ø125 mm - 10 m;
 - за пречник продуктовода од Ø125 mm до Ø300 mm - 15 m;
 - за пречник продуктовода од Ø300 mm до Ø500 mm - 20 m;
 - за пречник продуктовода већи од Ø500 mm - 30 m.
3. Трећа зона обухвата појас од 200 m обострано од осе продуктовода у којем се по правилу налазе зоне подељене у 4 категорије у зависности од густине насељености.

⁶ Наплатна станица „Сириг“ се укида и пренамењује у паркиралиште.

2.2.7. Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток“ кроз Србију

Подручје обухвата Просторног плана се поклапа са Просторним планом подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток“ (у даљем тексту ПППН транснационалног гасовода „Јужни ток“), основна траса пролази кроз следеће катастарске општине: у општини Жабаљ кроз КО Жабаљ и КО Госпођинци, у општини Темерин кроз КО Темерин, док траса одвојка за Републику Хрватску пролази кроз катастарске општине Савино Село и Равно Село у општини Врбас, као и кроз КО Деспотово у општини Бачка Паланка.

Општи циљ ПППН транснационалног гасовода „Јужни ток“ је изградња и функционисање дела коридора транснационалног гасовода „Јужни ток“ кроз Србију који ће допринети просторној и енергетској интеграцији Србије у европско окружење редовним, стабилном и еколошки оправданом снабдевању гасом потрошача у Србији, као и транзиту гаса ка државама средње и западне Европе.

Планским решењем утврђује се енергетски коридор транснационалног гасовода у укупној ширини од 600,0 m.

У оквиру овог енергетског коридора утврђују се следећи појасеви - зоне заштите гасовода:

а) за транснационални гасовод:

- појас непосредне заштите (експлатациони појас) обострано од осе гасовода и границе грађевинских парцела објекта гасовода је ширине 10,0 m на шумском земљишту, односно 25,0 m на пољопривредном земљишту;
- појас уже заштите обострано од границе појаса непосредне заштите је ширине 90,0 m на шумском земљишту, односно 75,0 m на пољопривредном земљишту, то јест граница појаса уже заштите је на 100,0 m од осе гасовода;
- појас шире заштите (појас детаљне разраде) обострано од границе појаса уже заштите је ширине 100,0 m, то јест граница појаса шире заштите је на 200,0 m од осе гасовода и
- појас контролисане изградње јесте појас између границе појаса шире заштите и границе коридора, тј. границе Просторног плана.

2.2.8. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до рафинерије нафте Нови Сад са елементима детаљне регулације

Подручје обухвата просторног плана се поклапа са Просторним планом подручја инфраструктурног коридора нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до рафинерије нафте Нови Сад, у општини Темерин у КО Сириг и КО Темерин.

Коридор/траса нафтовода подразумева одређене локационе услове и зоне са различитим условима:

- Прва зона - непосредне заштите износи 5 m обострано од осе нафтовода, у радном појасу нафтовода и продуктовода не могу се изводити радови и друге активности осим пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења енергетског субјекта који је власник или корисник нафтовода или продуктовода и који је уједно и радни појас нафтовода потребан за изградњу и експлоатацију нафтовода.
- Друга зона обухвата обострани појас од 30 m лево и десно од осе нафтовода, у којем након изградње нафтовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на коефицијент сигурности са којим је нафтовод или продуктовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан.
- Трећа зона обухвата појас од 200 m обострано од осе продуктовода, је појас у коме нафтовод утиче на друге објекте и обрнуто други објекти утичу на сигурност нафтовода.

2.2.9. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд-Суботица-државна граница (Келебија)

Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица - државна граница (Келебија) се преклапа са овим Просторним планом у општини Врбас - КО Змајево. Планска решења из Плана инфраструктурног коридора се примењују и као таква се не уграђују у овај Просторни план.

Обавезе, услови и смернице из развојних докумената

У Просторни план су уграђене **смернице и стратешка опредељења** из следећих развојних докумената:

- **Национална стратегија одрживог развоја** („Службени гласник РС“, број 57/08). Циљ Стратегије је да уравнотежи одрживи развој економије, привреде и технологије, одрживи развој друштва на бази социјалне равнотеже и заштиту животне средине уз рационално располагање природним ресурсима. Истовремено, циљ стратегије је да споји наведене делове у целину коју ће подржавати одговарајуће институције.
- **Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године** („Службени гласник РС“, број 13/11) даје кратак преглед биодиверзитета Републике Србије кроз специјски, екосистемски, генетички биодиверзитет и описује систем заштите и заштићених подручја у Републици Србији.
- **Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара** („Службени гласник РС“, број 33/12) садржи начела одрживог развоја у националној политици управљања природним ресурсима и добрима; обухвата стратешка опредељења, оквири за одрживо коришћење кључних природних ресурса: минералне ресурсе; обновљиве изворе енергије; шумске ресурсе; заштићена подручја, биодиверзитет, геодиверзитет и предеони диверзитет; рибље ресурсе; водне ресурсе и земљиште.
- **Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014- 2024. године** („Службени гласник РС“, број 85/14) дефинише стратешке приоритете и циљеве развоја у пољопривреди и управљање шумским и водним ресурсима; развијање тржишта и његових механизма и развој села и очување средине.
- **Стратегија развоја шумарства Републике Србије** („Службени гласник РС“, број 59/06) као један од циљева поставља очување и унапређење биодиверзитета у шумским подручјима, као део концепта одрживог газдовања шумама. Основни циљ Стратегије развоја шумарства је очување и унапређивање стања шума и развој шумарства као привредне гране.
- **Стратегија развоја туризма Републике Србије** („Службени гласник РС“, број 98/16), обухвата период од 2016. до 2025. године и усаглашена је са Законом о туризму.
- **Стратегија развоја туризма Војводине** - Маркетиншка стратегија туризма Војводине („Службени лист АПВ“, 6/10).
- **Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији** од 2008. до 2015. године („Службени гласник РС“, број 4/08).
- **Стратегија водоснабдевања и заштите вода у АП Војводини** („Службени лист АПВ“, број 1/10) поставља циљеве за временски хоризонт од 20 година, почев од 2008. године. Овом регионалном стратегијом дат је детаљан приказ стања водоснабдевања у АП Војводини, са извориштима, најбољим доступним техникама припреме воде и пречишћавања отпадних вода насеља, дефинисани су критеријуми приоритета изградње водоводних система и приоритети заштите вода.
- **Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године** („Службени гласник РС“, број 101/15). Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године, као стратешки документ дала је стратешке циљеве и приоритетне активности у области енергетике.
У сектору развоја гасне привреде стратешки циљеви су:
 - Обезбеђење сигурног снабдевања домаћег тржишта природним гасом;
 - Успостављање домаћег и регионалног тржишта природним гасом;
 - Диверсификација извора и праваца снабдевања природним гасом.У сектору развоја гасне привреде приоритетне активности су:
 - Нови правци снабдевања природним гасом;
 - Завршетак гасификације Србије.
- **Стратегија управљања отпадом** за период 2010- 2019 („Службени гласник РС“, број 29/10).

3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Обухват Просторног плана чине делови пет општина (детаљније приказано у Табели 1). Обухват је прилагођен концепцији просторног развоја подручја посебне намене и зоне утицаја на посебну намену. У складу са тим обухват је коригован у односу на прелиминарни обухват дефинисан Одлуком о изради Просторног плана (Прегледна карта „Граница просторног плана са подручјем посебне намене“).

Табела 3. Обухват Просторног плана

Р. бр.	ОПШТИНА	КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ ЧИЈИ ДЕЛОВИ СЕ НАЛАЗЕ У ОБУХВАТУ			ГРАЂЕВИНСКА ПОДРУЧЈА НАСЕЉА ЧИЈИ СЕ ДЕЛОВИ НАЛАЗЕ У ОБУХВАТУ	
		Укупно у општини	Укупно у обухвату Просторног плана	Назив КО у обухвату Просторног плана	Укупно у обухвату Просторног плана	Назив насеља у обухвату Просторног плана
1.	Бачка Паланка	15	1	Деспотово	-	-
2.	Врбас	8	2	Равно Село Змајево	2	Равно Село Змајево
3.	Темерин	3	2	Сириг Темерин	-	-
4.	Србобран	4	1	Надаљ 1	-	-
5.	Жабалъ	4	3	Чуруг Госпођинци Жабалъ	1	Жабалъ
Σ	5	34	9		3	

Обухват Просторног плана чине две целине:

- Заштитна зона заштићеног подручја Парка природе „Јегричка“ и
- Заштићено подручје ПП „Јегричка“ са Комплексом Информационог центра ПП који чине посебну намену.

Подручје посебне намене чини:

- Заштићено подручје Парка природе „Јегричка“ и
- Комплекс Информационог центра Парка природе „Јегричка“ (у даљем тексту: Инфо центар), који се налази на к.п. бр. 10954, 10955 и 10956 КО Темерин.

У оквиру заштићеног подручја ПП „Јегричка“ успостављају се режими заштите II и III степена. Локалитети са режимом заштите II степена дати су у Табели 2. На осталом простору заштићеног подручја успоставља се режим заштите III степена.

Табела 4. Локалитети режима заштите II степена са локалитетима

Локалитет	КО	Бр. к.п.
Острва у рибњаку	Жабалъ	10540, 10547, 10548, 10551, 10552 и 10563
Слатине код Мале баре	Жабалъ	10677 и 10678
Разливено мочварно подручје Јегричке	Жабалъ	11089, 11088, 11087,
Разливено мочварно подручје Јегричке	Госпођинци	3748, 3984, 3985, 3986, 3987, 4125, 4270, 4271, 4272, 4273, 5760, 5761, 5763, 5764, 5765, 5766 и 5767
Разливено мочварно подручје Јегричке	Чуруг	14744
Разливено мочварно подручје Јегричке	Темерин	13564, део 13265/1 и 13266

Комплекс Информационог центра ПП „Јегричка“

Подручје Комплекса обухвата к.п. бр. 10954, 10955 и 10956 све у КО Темерин.

3.2. ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА

Унутар обухвата Просторног плана, које је описано у тачки 1.1. „Обухват и опис граница Плана“, издвојене су **две целине**:

1. Заштитна зона заштићеног подручја Парка природе „Јегричка“ и
2. Заштићено подручје Парка природе „Јегричка“ са Комплексом Информационог центра ПП, који чине посебну намену.

Подручје посебне намене, које је описано у тачки 1.2. „Опис граница подручја посебне намене“, чини:

- Заштићено подручје Парка природе „Јегричка“ и
- Комплекс Информационог центра Парка природе (у даљем тексту: Инфо центар), који се налази на к.п. бр. 10954, 10955 и 10956 КО Темерин.

Заштићено подручје Парка природе „Јегричка“ састоји се од **3 (три) подцелине (Подцелина А, Б и В)**. Целокупан простор изван заштићеног подручја и Инфо центра - заштитна зона, је сагледана као зона утицаја на парк природе, односно утврђену посебну намену.

Подцелине заштићеног подручја

Због својих природних специфичности и очуваности у ПП „Јегричка“ издвојене су три целине приказане на слици 1. Свака од три природне целине (А, Б и В) представља специфичан простор ПП „Јегричка“. Наведени делови Јегричке представљају целине: „А“-каналисани део, „Б“- средњи део (протицај Јегричке преко природних депресија) и „В“- рибањак.

Слика 1. Парк природе „Јегричка“ са целинама и режимима

Целина А: Обухвата каналисани део Јегричке од уставе код Деспотова (64+163 km) до регионалног пута Темерин-Бечеј (30+000 km); са непосредним окружењем. У наведеном сектору предвиђен је режим заштите III степена. У овом делу тока Јегричка је каналисана-регулисана, ископан је одводни канал са ширином дна од 6.0 до 7.0 m.

Целина Б: Обухвата део Јегричке са очуваним природним одликама равничарских река. Заузима простор од пута Темерин-Бечеј km 30+000 до уставе Жабаљ km 15+000. Овај део Јегричке није регулисан, а отицање се врши преко природних депресија и некадашњег одводног канала.

Целина В: Укључује доњи ток Јегричке претворен у рибањак са околним простором - режим заштите III степена и острва у рибању - режим заштите II степена. Ова целина се простира од уставе Жабаљ km 15+470 до црпне станице Жабаљ km 0+820. Од црпне станице Жабаљ km 0+820 деоница канала до km 0+000 је изливни канал Јегричке у Тису.

4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Садржина Просторног плана дефинисана је Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

Просторни план се састоји од текстуалног и графичког дела.

У наставку је дат преглед поглавља која Просторни план структурално садржи, као и преглед графичких прилога на којима су приказана планска решења:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ОПИС ГРАНИЦА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ГРАНИЦА ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.3. ОПИС ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

2.1.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године

2.1.2. Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине

2.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА

3.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

3.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ

3.4. СТАНОВНИШТВО

3.5. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА

3.6. ПРИВРЕДА

3.7. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

3.8. ИНФРАСТРУКТУРА

3.9. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

3.10. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

4. SWOT АНАЛИЗА

II ПРИНЦИПИ, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1. ПРИНЦИПИ И ВИЗИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЂУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

4.1. ОСНОВНЕ КОНЦЕПЦИЈСКЕ ПОСТАВКЕ

4.2. ПРОСТОРНИ ОКВИР ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА

III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И ОДБРАНА ЗЕМЉЕ У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.1. ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ВРЕДНОСТИ КАРАКТЕРА ПРЕДЕЛА ПРЕДЕЛА

1.2. ЗАШТИТА И УРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

1.3. ЗАШТИТА И УРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

1.4. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1.5. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

1.6. КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

2.4. ЛОВНА ФАУНА И РИБОЛОВНЕ ВРСТЕ РИБА

2.5. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ

3.1. ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

3.2. МРЕЖА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА

3.3. РАЗВОЈ И РАЗМЕШТАЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ

4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ

4.1. ТУРИЗАМ

4.2. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ

4.3. ШУМАРСТВО И ЛОВ

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ПОВЕЗИВАЊЕ СА ДРУГИМ МРЕЖАМА

5.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

5.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

5.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

5.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

6. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

IV ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

1.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ЦЕЛИНИ ЗАШТИТНЕ ЗОНЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА (ЗОНА УТИЦАЈА НА ПОСЕБНУ НАМЕНУ)

1.3. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.4. КРИТЕРИЈУМИ И МЕРЕ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈУ ЗАШТИТНИ ПОЈАСИ И ЗОНЕ ЗАШТИТЕ НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКТА У ОКВИРУ ОБУХВАТА ПЛАНА

1.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

2.2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ (ЗОНА УТИЦАЈА НА ПОСЕБНУ НАМЕНУ)

3. ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ, ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

	Прегледна карта	Размера
-	Граница просторног плана са подручјем посебне намене	1:50 000

Број	Рефералне карте	
1. Лист 1.1-1.3	Граница Просторног плана са планираном претежном наменом површина	1:25 000
2. Лист 2.1-2.3	Инфраструктурни системи	1:25 000
3.1. Лист 1-3	Заштита природних и културних добара	1:25 000
3.2. Лист 1-3	Природни ресурси и заштита животне средине	1:25 000
4. Лист 1-3	Спровођење плана	1:25 000

4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.2.1. Општи циљеви Просторног плана

У складу са дугорочном визијом развоја ПП „Јегричка“, планска решења одређују поступке у циљу унапређења начина коришћења подручја и повећања и јачања територијалног капитала. Валоризацијом посматраног подручја и дефинисањем планских решења којима ће се успоставити мере заштите и правила за уређење и грађење у оквиру подручја посебне намене, обезбедиће се основ за одрживо управљање ПП „Јегричка“.

Планска решења усклађују опште циљеве и мере секторских политика које се постављају у односу на дефинисане оперативне циљеве за планско подручје, пре свега, у домену управљања природним ресурсима, руралног развоја, адекватног коришћења пољопривредног и водног земљишта и њихове пренамене, дефинисања јавних добара и комуналних сервиса, животне средине и безбедности.

Општи циљ просторног развоја подручја посебне намене је заштита и презентација подручја као природне вредности, уз одржив социо-економски развој, који неће нарушити равнотежу природних система и водопривредних потреба. Основни циљ се поставља и у односу на стварање могућности за квалитетнији живот и привређивање локалног становништва и стварање услова за одмор и рекреацију у складу са капацитетима природе.

Општи циљеви унапређења просторне структуре подручја ПП „Јегричка“ су:

- очување, унапређење и заштита природних вредности и њихово коришћење за научна истраживања, едукацију, презентацију јавности, рекреацију и друге активности у складу с еколошким потенцијалима подручја;
- интеграција функција заштите природних вредности са функцијама водопривреде, пољопривреде, туризма и индустрије, као и са функцијама насеља и
- рестаурација и ревитализација девестираних и оштећених елемената који чине препознатљив карактер предела, као и креирање нових елемената карактера којима ће се, поред осталог, обезбедити функција повезивања, односно умрежавања предеоних елемената водотока Јегричке и еколошког коридора реке Тисе.

4.2.2. Посебни циљеви Просторног плана

Вредности карактера предела:

- утврђивање границе подручја посебне намене засновано и на карактеристикама структуре предела (предеоном образцу), односно природним, културним, историјским и визуелним димензијама предела, као и диверзитету предоних типова;
- увођење аспекта очувања и унапређења вредности карактера предела у програм управљања ПП „Јегричка“;
- формирање базе просторних података предеоних типова заснованог на гео-информационом систему, на основу ког ће се вршити мониторинг динамике промене карактеристика предеоног обрасца ПП „Јегричка“ и његовог окружења;
- успостављање мера заштите и презентације геолошких, геоморфолошких и хидрографских карактеристика преко којих је могуће сагледати динамику промене предеоног обрасца подручја (успостављање диригованог водног режима је аспект који је довео до значајне промене главних обележја Јегричке, а самим тим и успостављања културног предела) и
- успостављање планских мера којима ће се постојеће структуре шумског и водног земљишта сачувати уз могуће промене које се односе на повећање површина под шумама и диверзификацију пољопривредне производње (веће површине под виноградима и воћњацима).

Заштита природних добара:

- Успостављање мера којима ће се побољшати општи еколошки услови у заштићеном подручју, његовој заштитној зони, на простору станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и на еколошким коридорима;
- заштита мозаичне структуре станишта и њихове повезаности са примарном сврхом очувања животних заједница и врста и
- стварање просторних услова за развој специфичних функција и усклађивање свих активности у заштићеном подручју и заштитној зони са условима заштите и одрживим развојем.

2.2.3. Заштита и коришћење природних ресурса

Пољопривредно земљиште:

- одбрана пољопривредног земљишта од пренамене у друге сврхе (изузев у шумско земљиште);
- заштита пољопривредног земљишта од контаминације опасним и штетним материјама селективном и контролисаном употребом хемијских средстава и минералних ђубрива на обрадивим површинама;
- очување квалитетног пољопривредног земљишта и усмеравање развоја у правцу органске и контролисане пољопривреде и
- успостављање мера заштите од природних ерозија, од којих је на овом подручју најизраженија еолска.

Шуме и шумско земљиште:

- очување, заштита и унапређење постојећих шума у заштитној зони парка природе и шумске вегетације у оквиру заштићеног подручја, ради очувања популација дивљих врста и
- стварање просторних услова за повећање површина под шумама и шумским земљиштем, које ће бити у функцији очувања биодиверзитета и стабилности екосистема.

Ловна фауна и риболовне врсте риба:

- унапређење стања ловишта и популације крупне и ситне дивљачи и
- контрола структуре рибљег фонда.

Водни ресурси:

- уређење, заштита и коришћење интегралних водопривредних система и усклађивање са заштитом животне средине и осталим корисницима у простору, ради заштите вода и заштите од вода;
- праћење стања водног режима, одржавање оптималног режима вода;
- обезбеђење довољне количине квалитетне воде за потребе наводњавања што више обрадивих пољопривредних површина у вегетационом периоду, од априла до краја септембра месеца, кад је у већини случајева изражен дефицит воде у земљишту;
- осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене, као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи и
- заштита и уређење сликова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана, путем заштите и ревитализације угрожених екосистема, унапређења естетских вредности, очувања и унапређења археолошких, историјских, биолошких, геолошких и других природних и створених ресурса и вредности.

Минерални и енергетски ресурси:

- Испитивање могућности коришћења геотермалних вода у лековите сврхе, за развој бањског туризма и грејање.

2.2.4. Становништво, мрежа насеља и јавне службе

Становништво:

- побољшање старосне и образовне структуре, као и стварање услова за повећање степена запослености становништва, односно смањивање степена дневних миграција.

Мрежа насеља и јавне службе:

- уравнотежени просторно-функционални развој заснован на моделу функционалних урбаних подручја;
- формирање комуникацијских токова између насеља уз Јегричку у сврху јединственог приступа управљању ПП „Јегричка“, његовој презентацији и инструментализацији у туристичке сврхе;
- планирање јавних сервиса чија ће сфера деловања бити допринос управљању, заштити и презентацији заштићеног подручја, природних и културних добара и предела;
- прилагођавање начина организовања и рада јавних служби демографским, социјалним, економским, културним и другим обележјима и потребама локалних заједница и
- побољшање доступности руралног подручја повећањем квалитета локалне путне мреже, развојем комуналне инфраструктуре, фиксне и мобилне телефоније у руралним подручјима, ширењем мреже и вишим квалитетом услуга јавних служби.

2.2.5. Привреда

Пољопривреда:

- успостављање подстицајних мера за развој еколошки прихватљивих модела пољопривредне производње;
- повећање степена финализације пољопривредних продуката и
- истицање и брендирање производа са целокупног подручја које гравитира Јегрички (нпр. „Производи слива Јегричке“).

Шумарство и лов:

- усклађивање газдовања шумама и активности на простору ловишта са одрживим развојем, еколошким принципима и условима заштите природних добара.

Туризам:

- спровођење трајно усклађеног, лимитираног и одрживог туризма, који ће омогућити да се кроз туристичке садржаје постигне, не само обезбеђивање неопходних средстава за заштиту природних вредности и унапређења подручја у целини, већ и да се значајно допринесе популаризацији заштите природне баштине и културно-историјског наслеђа и
- диверзификација туристичке понуде и значајно повећање капацитета.

2.2.6. Инфраструктурни системи

Водопривредна инфраструктура:

- интегрално коришћење, уређење и заштита водних ресурса на подручју Просторног плана, што подразумева вишенаменски систем који је оптимално уклопљен у окружење и усклађен са свим другим корисницима;
- заштита обрадивих пољопривредних површина и насеља од сувишних унутрашњих вода и високих подземних вода из прве (фреатске) издани;
- интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- успостављање контролисаног прихватања, спровођења и пречишћавања отпадних вода од свих потрошача воде, у циљу заштите квалитета подземних и површинских вода и
- контролисано прихватање и спровођење сувишне атмосферске воде путем система посебних насељских каналских мрежа.

Саобраћајна инфраструктура:

- стварање услова за развој саобраћајних капацитета заснованих на европским стандардима тј. стратешким принципима одрживог развоја животне средине;
- формирање општинске саобраћајне матрице (делови мрежа категорисаних и некатегорисаних путева) тако да саобраћајни правци према постојећим и новоустановљеним локалитетима представљају важне-засебне саобраћајне правце у оквиру општина Бачка Паланка, Врбас, Србобран, Темерин и Жабаљ у сврху задовољења захтеваног нивоа интеррегионалног и локалног повезивања овог простора са окружењем;
- формирање мреже путева (посебно нижег хијерархијског нивоа), која треба да створи оптималне услове повезивања насеља са окружењем - ПП „Јегричка“, у циљу остварења квалитетне комуникације насеља са локалитетима који су у функцији афирмације предметног простора и
- стварање услова за имплементацију саобраћајних капацитета немоторног саобраћаја - бициклических стаза у оквиру водотока Јегричке, са повезивањем исте у мрежу бициклических стаза АП Војводине.

Енергетска инфраструктура:

- сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање енергијом и енергентима кроз технолошку модернизацију енергетских објеката;
- смањење и рационализација потрошње енергије и смањење негативних утицаја енергетских објеката на животну средину;
- утврђивање програма и смерница развоја термоенергетске инфраструктуре, синхронизација њеног развоја са свим активностима на овом подручју и њен даљи развој;
- развој, модернизација и ревитализација постојеће термоенергетске инфраструктуре, у складу са одрживим развојем и заштитом животне средине;
- реконструкција, ревитализација и модернизација постојеће електроенергетске инфраструктуре и
- повећање сигурности напајања корисника електропреносног система, повећање поузданости рада и смањење губитака у преносном систему.

Енергетска ефикасност:

- повећање енергетске ефикасности у свим секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга;
- детаљно сагледавање стања потрошње енергената (према структури и врсти енергетских услуга);
- пројектовање нових енергетски ефикасних зграда и реконструкција постојећих и
- утврђивање ефеката мера које се спроводе у погледу рационалне употребе енергије.

Електронска комуникациона инфраструктура:

- уравнотежен развој електронске комуникационе инфраструктуре на подручју Просторног плана, као једног од значајног покретача нове економије и обележја савременог друштва засноване на ICT технологији;
- потпуна дигитализација електронске комуникационе инфраструктуре;
- развој широкопојасне мреже на целом подручју;
- увођење савремених електронских комуникационих услуга и
- обезбеђивање бежичне електронске комуникационе мреже за ретко насељена и удаљена подручја и насеља, као и садржаје ван насеља.

2.2.7. Културно наслеђе

- Валоризација посматраног подручја у циљу препознавања подручја са материјалним и нематеријалним културним наслеђем, са карактеристичним обележјима проистеклим из његове природне конфигурације и људских активности, ради утврђивања дугорочне концепције заштите, очувања и презентације планског подручја;
- заштита, уређење и презентација установљених и предвиђених за заштиту НКД и очување аутентичности НКД и њиховог изворног окружења;
- заштита културног наслеђа од свих облика неконтролисаних изградње;
- укључивање културног наслеђа у европске и националне путеве културе;
- успостављање локалног и регионалног идентитета у складу са европским стандардима заштите где је културно наслеђе развојни ресурс;
- пренамена неких вредних, историјских објеката и њихова интеграција у савремени животни амбијент и
- туристичка интерпретација непокретног и нематеријалног културног наслеђа.

2.2.8. Заштита животне средине

- Постизање рационалне организације, уређења и заштите простора усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у односу на постојећи капацитет животне средине и евидентирана просторна ограничења;
- предузимање адекватних превентивних мера уз успостављање система контроле свих облика загађивања;
- заштита и очување квалитета ваздуха;
- заштита вода (површинских и подземних) уз примену интегралног приступа у управљању и коришћењу водних ресурса (коришћење, заштита вода и заштита од вода); очување квалитета површинских вода у складу са захтеваном класом квалитета;
- стриктна заштита свих зона које су резервисане као изворишта водоснабдевања;
- заштита земљишта, уз интегрални однос у планирању и управљању земљишним ресурсима;
- заштита и очување постојећих природних вредности и природних ресурса, посебно воде, ваздуха и земљишта;
- побољшање снабдевања водом свих корисника, пречишћавање отпадних вода и усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама;
- заштита насеља, привредних комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода;
- уравнотежено коришћење простора са становишта заштите животне средине и обезбеђење услова за очување и адекватно газдовање природним ресурсима;
- санација и рекултивација еколошки најугроженијих подручја, пре свега неуређених депонија, експлоатационих поља минералних сировина, као и других деградираних простора;
- примена најбољих доступних технологија-БАТ технологија (Best Available Techniques) при реконструкцији старих и изградњи нових постројења;
- израда локалног регистра извора загађивања животне средине на територији општина Темерин, Жабал и Врбас, као дела националног регистра за подручје обухвата Просторног плана;
- успостављање континуираног мониторинга квалитета природних ресурса;
- рационално коришћење природних ресурса, уз фаворизовање коришћења обновљивих извора енергије;
- одлагање отпада животињског порекла на начин нешкодљив по животну средину;
- управљање комуналним отпадом у складу са Регионалним планом управљања отпадом за регион Новог Сада;
- успостављање система за управљање посебним токовима отпада и
- промоција и подстицање кућног компостирања у циљу очувања природних ресурса и животне средине.

5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

5.1. КАРАКТЕР ПРЕДЕЛА

Подручје сагледано Просторним планом пружа се северним рубом више речне терасе Дунава, дуж које се простира водоток Јегричке. Карактер предела се сагледава кроз структуру која је одређена геоморфологијом речне долине Јегричке, чију матрицу доминантно чине обрађене површине ораница. Водоток повезује мрежу старих речних меандара (палеомеандара) у чијим депресијама су очувани фрагменти природних станишта (најчешће слатина), који пружају увид у геоморфолошку прошлост панонске низије. Виши делови речне терасе око тока Јегричке су покривени интензивно обрађеним ораницама и насељима, испресецани друмским и железничким коридорима. Они раздвајају фрагменте природних станишта, чији се степен изолације смањује присуством мелиоративних канала, који их повезују у јединствени систем.

Поред водотока Јегричке и фрагмената влажних станишта, важан елемент формирања карактера предела чини повезана мрежа компактних насеља. Насеља Равно Село и Змајево су формирана на самом водотоку Јегричке.

Мелиоративни канали се уливају у Јегричку, која представља природни еколошки коридор. Изградњом система канала Јегричка је постала пријемник вишкова вода из бројних депресија са којима раније није била хидролошки повезана, или је веза постојала само у изузетно влажним годинама.

Проширени део доњег тока се налази у широкој и плиткој лесној долини, а јужно од водотока се налазе већи остаци слатина. Деоница Јегричке близу ушћа, у облику праволинијског канала стрмих обала, пружа се преко брањеног дела алувијалне равни Тисе. Изградњом одбрамбених насипа и система мелиоративних канала, брањени део плавног подручја Тисе је изгубио своје природне карактеристике и претворен је у обрадиве површине, које се спајају са пољопривредним парцелама виших терена. Изградњом устава прекинута је природна веза, а са тиме и функционалност и континуитет влажних станишта. И поред интензивних хидротехничких захвата, како у њеном сливном подручју, тако и у самом кориту Јегричке, део је сачувао свој аутохтони облик водотока карактеристичног за пределе равничарског водотока.

Сезонске промене су утицале на осцилацију нивоа воде у смислу смањења замочвареног појаса Јегричке, у сувим месецима године. Ради побољшања услова за риболов, ниво воде се одржава близу максимума и природне осцилације нивоа воде су знатно смањене. Као последица ових измена у водном режиму, површина мочварне вегетације се смањила, а у проширеним деловима доњег тока знатно су порасле отворене водене површине. Измењени, уставама регулисани водни режим, спречава исушивање горњег и средњег тока Јегричке који је у природном стању, као и остали мали водотоци региона, имао карактер сезонског водотока. То је довело и до промене ужег и ширег окружења водоточне долине у којој су се формирала насеља Равно Село, Змајево и Жабал.

Простором целог водотока Јегричке доминира водени биотоп, у оквиру ког се разликују три функционално-морфолошка дела:

- каналисани део,
- неизмењени мочварно-барски екосистем и
- део који је претворен у рибњак.

У еколошком низу смењују се водени и мочварни екосистеми, а на обали и остаци слатинских ливада и пашњака. Јегричка, као споротекући водени екосистем са ободном мочварном вегетацијом, остацима некадашњих шума и околним обрадивим површинама, пружа оптималне услове за опстанак биљних и животињских врста, везаних како за терестричну, тако и водену средину.

У релативно хомогеној топографској структури подручја налази се римски шанац. Он се протеже од Каћа (од Дунава), па до Бачког Градишта (Старе Тисе) у дужини од 40 km и представља јединствено хидро-техничко и фортификацијско наслеђе у Војводини. Водоток Јегричку римски шанац пресеца у сектору госпођиначког атара.

У погледу коришћења простора, шире подручје Јегричке карактеришу екстензивно култивисана поља прекривена претежно ратарским културама (житарице, индустријске биљке и крмно биље).

Сагледавајући ово подручје у контексту оцене карактера културног предела неопходно је истаћи каналисани водоток Јегричке и хидро-техничке објекте изграђене на њему, као важан део културног и историјског наслеђа Бачке и Аутономне покрајине Војводине. Специфично индустријско наслеђе на каналисаним водотоцима и уз њих нема више значај који су кроз време имали и поједине вредне структуре индустријског и техничког наслеђа губе своју функцију, трајно се мењају или нестају. Карактер културног предела у Бачкој је у великој мери дефинисан територијом коју одређује и којом је одређен дириговани водни режим ХС ДТД-а.

5.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

5.2.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Геолошки посматрано, подручје Просторног плана припада југоисточном делу Панонског басена у ком доминирају квартарни и неогени седименти.

Парк природе „Јегричка“ налази се на простору бачке лесне терасе, између Малог бачког канала код Деспотова на западу и њеног ушћа у Тису код Жабља на истоку. Бачка лесна тераса нагнута је од северозапада према југоистоку, а тим правцем отиче и главни водоток Јегричка. Надморска висина терена износи од 75 m до 82,3 m.

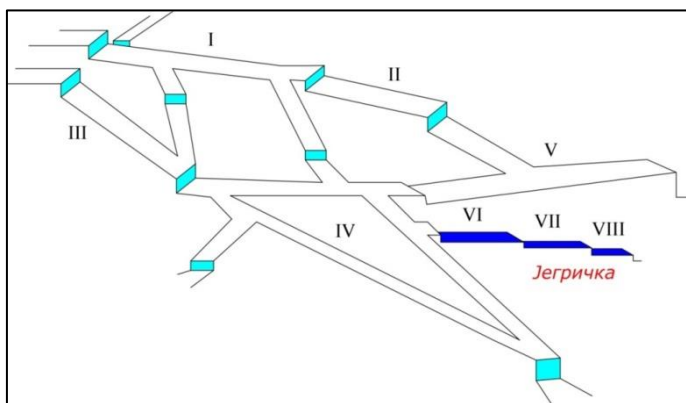
Геолошки гледано подручје Јегричке припада југоисточном делу Панонског басена или тачније Јужнобанатској субдепресији, па сходно томе, постанак и грађа дела Земљине коре овога подручја настала је под истим или сличним условима, као и цео басен, уз одређене специфичности. У највећем делу подручја Јегричке квартарни и неогени седименти заједно имају дебљину од 1500 до 2900 m. Стратиграфску грађу подручја Јегричке чине седименти мезозоица, терцијара и квартара, који леже на подлози, односно стенама некадашњег дна Панонског мора, на различитим дубинама.

У геолошком саставу лесна тераса састављена је од преталоженог барског и сувоземног леса. Преталожени лес по настанку је еолско-флувијална творевина. Субаерски материјал је наталожен на неким другим местима, а касније су га реке и водотоци еродирале и преталожиле на данашње место, односно мешајући се са речним барским муљем претворен је у преталожени слојевити лес. На формирање оваквог леса утицале су реке и водотоци, између осталог и Јегричка.

Бачка лесна тераса окружује бачку лесну зараван са запада, југа и истока, док се према Тиси и Дунаву спушта благим или стрмим падинама до њихових алувијалних равни. У геоморфолошком погледу на лесној тераси најчешће се јављају различите морфолошке формације и то: лучна удубљења, пешчани брежуљци и речне долине. Највећи број отворених лучних удубљења је у вези са Јегричком. Отворена лучна удубљења су на једном крају отворена и спојена са другим лучним удубљењима и преко њих са водотоцима, односно са речном долином Јегричке. За разматрање водотока Јегричке најважнија геоморфолошка творевина на лесној тераси је речна долина.

5.2.2. Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике

Хидросистем у Бачкој се састоји од 8 водних степеница-базена (приказаних на шеми) од којих Јегричку чине базени под ознаком VI, VII и VIII. Изградњом хидросистема Дунав-Тиса-Дунав, Јегричка је постала његов интегрисани део.

Слика 2. Шема водних степеница - базена хидросистема у Бачкој

Јегричка је главни ток јужне бачке лесне терасе. Почиње са неколико безимених плитких долина између Раткова, Парага и Пивница и отиче средином терасе на исток до Тисе. Тек спајањем са Великом баром Јегричка постаје прави водоток. На истоку од малог канала, Јегричка пролази кроз Равно Село и Змајево. Са леве стране прима притоке Угарску бару, а са десне стране Алпарску бару. После уливања Алпарске баре, Јегричка отиче северно од Сирига, Темерина и Госпођинаца, затим непосредно поред Жабља и источно од њега улива се у Тису. Поред поменутих притока Јегричка прима још неколико мањих бара које данас представљају део каналске мреже Бачке.

На дужини од 65 km Јегричка има пад од 7,2 m (извориште-ушће). Просечан пад по километру износи 12 cm. У последњих 40 km пад Јегричке, пре него што се улије у Тису, је још мањи и износи 8 cm. Успореним кретањем воде у том сектору омогућено је формирање многобројних бара, које данас чине рибњак. Земљиште којим Јегричка тече, састављено је од наталоженог лесног материјала. Поред сувоземног и барског леса има и преталоженог леса. Дебљина леса у коме је усечено корито Јегричке на западу износи 2 до 3 m, а на истоку 4 до 5 m. Тако се повећава и дубина изданске воде. Оба ова фактора су била од значаја за стварање речне долине.

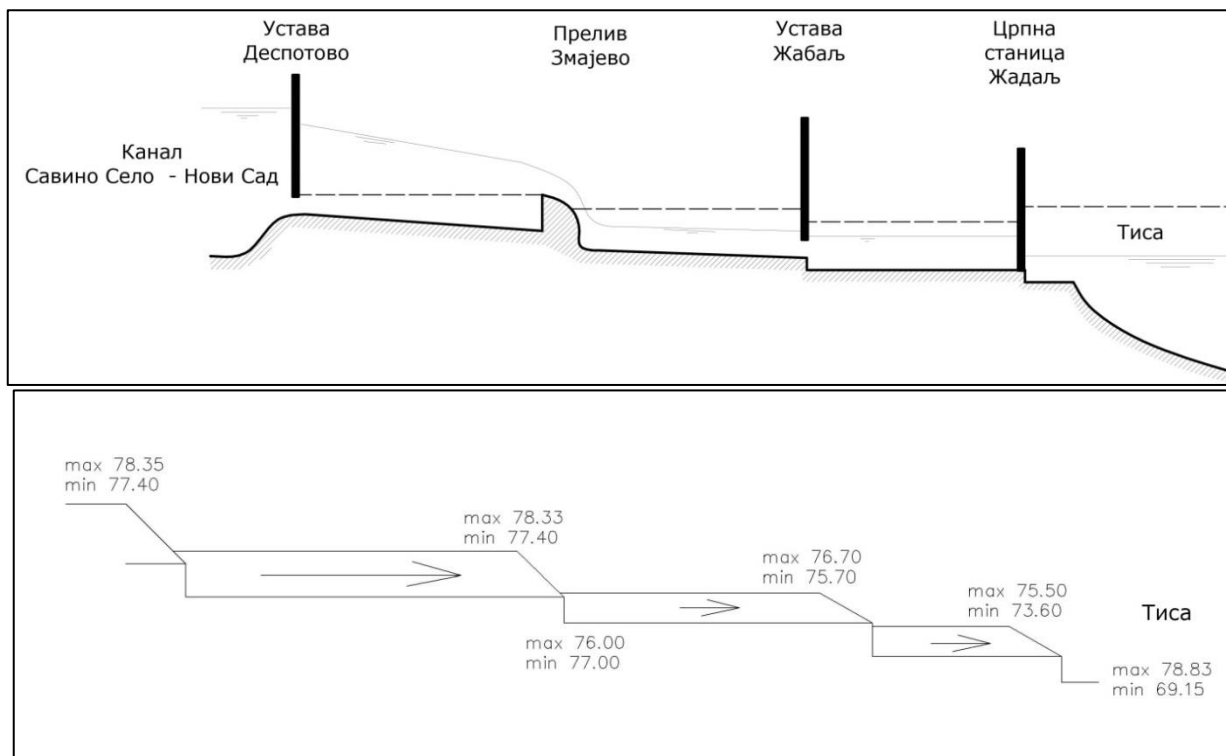
Водоток Јегричка је каналисан и потпуно интегрисан у јединствени ХС ДТД. Водостаји и протицаји су дириговани и регулишу се на прописан начин, у зависности од потребе корисника и хидролошке ситуације. Овај водоток, првенствено служи за одводњавање сувишних унутрашњих вода, са околног пољопривредног земљишта, површине 60 000 ha, као и за снабдевање корисника водом (системи за наводњавање, рибњаци, индустрија и сл.).

Меродавни водостаји на овој локацији дефинисани су следећим вредностима:

- Максимални 76,85 mАНВ
- минимални 75,70 mАНВ
- уобичајени од 76,10 до 76,60 mАНВ.

Јегричка у Хидросистему ДТД

Изградњом ХС Дунав-Тиса-Дунав Јегричка је постала његов интегрални део. Јегричка, дужине од око 65 km, улази у састав канала ХС ДТД у Бачкој, чија укупна дужина износи 421 km. Јегричка није пловна. Водни режим унутар читавог хидросистема се одржава путем синхронизованог маневрисања регулационим уставима и црпним станицама.

Слика 3. Подужни пресек Јегричке

Од објеката постоје:

- устава Деспотово - као водозахват Јегричке,
- преливни праг код Змајева - за регулисање нивоа воде,
- устава Жабаљ код Жабља - за регулисање нивоа и
- црпна станица на самом уливу Јегричке у Тису.

Водни режим Јегричке није природан, већ диригован. У том смислу издваја се неколико различитих фаза експлоатације:

1. Фаза снабдевања водом - У овој фази вода се захвата из канала Нови Сад - Савино Село преко устава Деспотово и шаље корисницима у ниже базене. Количина воде која се захвата одређена је техничким карактеристикама објеката, хидролошком ситуацијом на систему и потребама корисника. Максимална потрошња воде је пројектована на 11 m³/s.

2. Фаза одводњавања - Ово је период са вишком унутрашње воде у сливу. Тада је устава Деспотово притворена или потпуно затворена, а Јегричка прима и одводи само сопствене воде свога слива. Максимални прилив на уливу у Тису може износити до 23 m³/s. Евакуација воде у Тису може бити слободним падом или пумпањем.

3. Фаза одбране од поплава - Када је Тиса на уливу Јегричке код Жабља виша од Јегричке, затвара се устава Деспотово, а у нише се стављају сигурносни затварачи. Вишак воде се препумпава помоћу црпне станице Жабаљ капацитета 16 m³/s.

4. Фаза излова рибе у рибњаку „Јегричка“ - У периоду од средине октобра па до децембра врши се годишњи излов у рибњаку „Јегричка“. Тада се водни режим прилагођава захтевима овог корисника, али тако да главне функције Јегричке не буду нарушене.

Водни режим Јегричке

Деоница канала од km 0+000 до km 0+820 је излив канала Јегричке у Тису. На овом делу који представља изливни канал од црпне станице до Тисе, Јегричка пролази кроз форланд. У водно-режимском смислу овде влада Тиски (природни) режим.

Од km 0+820 до km 15+470 је базен бр. 8 ХС ДТД. Ова деоница је претворена у рибњак који при нормалном водостају на коти 75,30 mАНВ има површину од 470 ha. Корито је у природном стању. Водостаји се крећу од 75,00 до 75,50. Од km 15+470 (устава Жабаљ) до km 30+000 корито Јегричке није регулисано, а отицање се врши преко природне депресије и некадашњег одводног канала. Висински положај корита обезбеђује одводњавање сливног подручја, а водостај се регулише помоћу устава Жабаљ, у складу са прописаним режимом.

Деоница од km 30+000 до km 48+490 (прелив Змајево) је регулисана, ископан је одводни канал са ширином дна од 6,0 до 7,0 m, са косином 1:2, дубина укопавања је до 4 m, уздужни пад дна канала је 1,3 cm/km. Укупан капацитет корита је до 17 m³/s.

Деоница од km 48+490 до km 65+140 (устава Деспотово) је регулисана. Канал косина нагиба 1:2, ископан је у глини мале и средње пластичности и прашини мале и средње стишљивости. Дозвољена брзина за материјал корита износи 0,45 m/s. Ниво воде зависи од количине воде која се упушта кроз уставу Деспотово, а при затвореној устави ниво се изхоризонтира и опадне на коту преливне грађевине у Змајеву.

Вода из Јегричке и њених бочних канала се користи за наводњавање пољопривредних култура са интензивном пољопривредном производњом. На терену су забележене пумпе за воду више пољопривредних произвиђача који користе воду. За наводњавање се користе велики заливни системи, што може имати за последицу повлачење ретких и осетљивих врста влажних станишта. Врло честа појава је и да пољопривредни произвођачи обрађују парцеле до саме обале водотокова на оним пољопривредним поседима који се налазе уз саму обалу Јегричке, као и дуж њених латералних канала.

У току геолошке еволуције Панонског басена у јужној Бачкој у оквирима неогених и квартарних седимената формирани су и врло моћни водоносни хоризонти, тј. серије порозних и пропусних слојева са водама различитим по хемијском саставу, температури и дубинском положају, па и са различитим притисцима у водоносним слојевима.

Најближе површини у горњем делу квартара, испод првих непропусних седиментних наслага, налазе се водоносни хоризонти прве (фреатске) издани. Они се налазе на местима формирања првих глиновитих вододрживих слојева, у јужној Бачкој обично на дубини од 20-60 m.

Водоносни слојеви прве издани састављени су од алувијалних наноса (песка, глиновитих пескова и ређе са шљунковитим прослојцима) и имају веома неуједначене могућности. Од првих значајнијих непропусних вододрживих слојева изнад којих се налазе воде прве издани, па надаље, по дубини, водоносни слојеви су по простирању врло неправилно распоређени. Већина старијих бунара, поред оних који су захватили воду из прве издани нешто су дубљи, понекад преко 60 m. Подручје Јегричке је познато по субартерским и артерским водама, чији се водоносни слојеви налазе у оквирима палудинских седимената. У оквиру подручја Јегричке први артешки бунари избушени су у Змајеву (1913/14. године) и Темерину (1919. године). Са артерским водама врло често из бушотина долазе метански гасови који се могу користити за локалне потребе, али уз велику пажњу, због њихове запаљивости и експлозивности. Неки од старијих, али и неки од новијих бунара су постали субартерског карактера, у неким је престао приток воде или је сада врло мали.

После Другог светског рата избушен је већи број артерских и субартерских бунара (Жабал, Чуруг, Ђурђево, Госпођинци, Надаљ, Змајево и др.). Ови бунари су најчешће дубоки од 100 до 400 m.

Горњи понтски седименти који следе испод палудинских слојева такође имају већи број водоносних слојева, али мање у односу на палудинске слојеве. Далеко мањи број водоносних слојева има у доњим понтским седиментима, а у панонским скоро потпуно недостају. Миоценски седименти су врло богати водом, али су те воде и врло слане. Водоносност мезозојских наслага у јужној Бачкој је за сада непозната.

У неогеним мезозојским слојевима Панонског басена, услед високе вредности геотермалног градијента и добре проводности топлоте кроз стене која долази из омотача и из самог језгра наше планете, акумулирана је огромна топлотна енергија.

Плиоценски и миоценски водоносни слојеви садрже термалне и термоминералне воде широм целе Бачке. Вредности геотермалног градијента у јужној Бачкој, па и у подручју Јегричке, креће се од 5-7°C/100 m. Највеће вредности су забележене у централном делу подручја Јегричке. Излазне температуре из првог хидрогеолошког система имају до 65°C, а најчешће 40-45°C. Овај систем се иначе сматра најперспективнијим за добијање и коришћење термалних вода у Војводини.

5.2.3. Сеизмичке карактеристике

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, подручје обухваћено Просторним планом се налази у зонама са могућим интензитетом потреса од VI-VII, VII односно VII-VIII степени сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98), идући од запада према истоку.

5.2.4. Климатске карактеристике

За разматрање климатских прилика на заштићеном подручју ПП „Јегричка“ коришћени су подаци метеоролошке станице у Римским Шанчевима за период 1991-2010. године. Заштићено подручје се од метеоролошке станице налази северно, на удаљености од око 20 km.

У наведеном периоду средња годишња температура ваздуха износила је 11,6°C. Средња годишња температура у 2000. години била је највећа и износила је 13,0°C, а најнижа средња годишња температура у разматраном периоду износила је 10,3°C, забележена 1991. и 1996. године.

Релативна влажност у ваздуху заштићеног подручја варира на нивоу средњих годишњих вредности, која је у анализираном периоду износила је 74,5%.

Средња годишња инсолација у датом периоду је износила 2193 h. Највећа годишња инсолација забележена је 2000. године и износила је 2520 h. Исте године забележена је и најмања годишња облачност која је износила 4,5 десетине, као и најмања количина падавина која је износила 288 mm.

У анализираном периоду средња годишња количина падавина износила је 689,2 mm. Највиша годишња количина падавина од 938,4 mm забележена је 1999. године. Средња месечна количина падавина у вегетационом периоду (април-октобар) износи 66,8 mm.

Анализа просечних годишњих честина ветрова показује да је доминантан западни ветар са годишњим просеком честина 232‰ и са просечном јачином од око 3 m/s. У току зиме и пролећа највећу честину има југоисточни ветар или кошава 187‰. Најмању учесталост има јужни ветар са 46‰ и најчешће се јавља у јесен. На хиљаду мерења годишње, просечно 55 пута регистроване су тишине, односно тихо време.

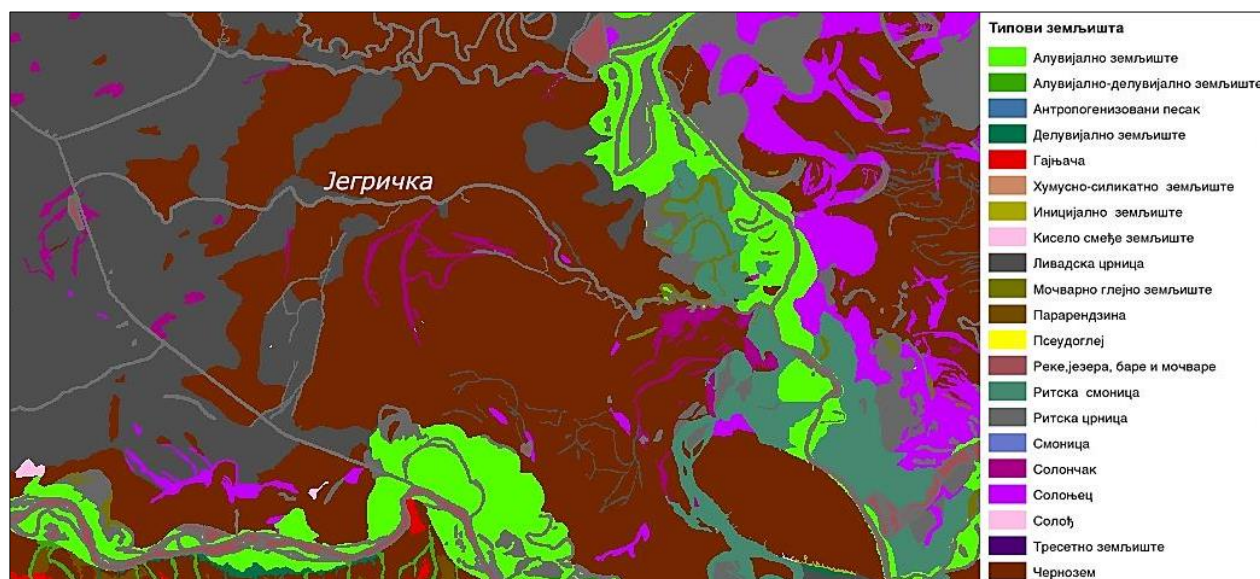
На основу анализе климатских елемената, заштићено подручје са окружењем припада умереној климатској зони са наглашеним континенталним особинама. Анализом односа падавина и температуре, уочава се да је током целе године на подручју ПП „Јегричка“ хумидна клима.

5.2.5. Педолошке карактеристике

Упоредном анализом детаљне педолошке карте Војводине размере 1:50.000 (1971. године) и прегледне педолошке карте Војводине размере 1:400.000 у подручју ПП „Јегричка“ регистрована је хетерогеност земљишног покривача.

У ширем подручју ПП „Јегричка“ заступљен је земљишни покривач следећег састава:

- ливадска црница карбонатна на лесној тераси,
- чернозем карбонатни (мицелирани) на лесној тераси, чернозем са знацима ранијег забаривања у лесу, чернозем солоњчасти, чернозем,
- солончакасти и чернозем бескарбонатни,
- ритска црница карбонатна бескарбонатна местимично заслањена,
- алувијално земљиште на ритској црници,
- ритска смоница,
- мочварно глејно земљиште и
- солончак и солоњец.

Слика 4. Приказ слива Јегричке на Педолошкој карти Војводине

(Извор: група аутора, Институт за пољопривредна истраживања, Нови Сад 1971.

Карта је векторизована у ЈП „Завод за урбанизам Војводине“ за потребе информационог система)

Са педолошког аспекта посматрани простор је компактан и с обзиром на значајну површину коју обухвата, присутан је веома мали број типова и подтипова земљишта. Подручје средње Бачке, кроз које се пружа долина Јегричке, генерално гледано, сматра се педолошки најоптималнијим, самим тим и најплоднијим земљиштем у Србији. У изворишним деловима Јегричке и њеном горњем току, преовлађује земљиште у типу ливадске црнице, уз значајно присуство карбонатног чернозема и местимичне, ретке флеке солончака. Средишњи водоток протиче готово искључиво кроз черноземе, било карбонатне или бескарбонатне.

Дуж доњег тока (почев од Госпођинаца, па до ушћа), педолошка мапа је донекле прошарана, па се тако појављују слабо хумозни алувијуми, солоњаци и солончаци, али све то у мањем обиму, не нарушавајући генерално висок ниво плодности земљишта.

5.2.6. Природна потенцијална вегетација подручја

Природна потенцијална вегетација може се формулисати као вегетација настала одсуством антропогеног утицаја, односно највиши развој природних биљних заједница, које одговарају условима станишта.

Природна потенцијална вегетација представља стабилну заједницу биљних врста карактеристичних за подручје које се сагледава - то је аутохтона вегетација са саставом и структуром која одговара постојећим условима станишта. У фитогеографском погледу подручје слива Јегричке припада панонској провинцији у оквиру панонско-влашког подрегиона, односно понтско-јужносибирског флористичко-вегетацијског региона коју карактерише вегетација шумостепске зоне.

У смислу анализе природно потенцијалне вегетације подручја обухвата Просторног плана могу се издвојити три облика вегетације према условљености: климазонална вегетација, хидролошки условљена вегетација и вегетација слатина.

Климазонална вегетација представља фитоценолошки профил који карактерише природни биљни покривач највиших рељефских облика равнице (лесне заравни и највиши делови тераса), који је ван домаћаја подземних и површинских вода и због тога се развија првенствено под утицајем климатских прилика. У садашњим климатским условима, климазоналном потенцијалном вегетацијом, треба сматрати шуме свезе *Aceri tatarici-Quercion* (Ксерофилне храстове шуме шумостепског региона).

Хидролошки условљена вегетација развија се под утицајем поплавних или високих подземних вода. Распрострањење ових заједница везано је углавном за просторну дистрибуцију алувијалног земљишта и влажног земљишта лесних и алувијалних тераса чија је геолошка подлога промењени лес. Као хидролошки условљену, може се сматрати да би на алувијалним земљиштима, потенцију вегетацију сачињавале заједница врба и топола, схваћено у најширем смислу, и заједница храста лужњака (*Genisto-Quercetuin roboris*). Шуме врбе и тополе развијају се на рецентном земљишту на коме се поплавна вода дуж задржава. Састојине *Genisto-Quercetuin roboris* (шума храста лужњака и жутиловке) развијају се на старијем и стабилнијем алувијуму или на генетски развијеном алувијалном земљишту као што су псеудоглеј, ритска црница и др. Ове шуме се налазе ван утицаја поплавне воде или су изложене краткотрајним поплавама.

Слатинска вегетација типа солончака генерално се среће у међуречју Дунава и Тисе. Најбоље су изражене на лесној тераси Бачке. Вегетација слатина, у суштини, има карактер мозаика и врло је хетерогена, између осталог и зато што се неке слатине налазе у процесу раслањивања, а неке у процесу заслањивања. У потисју Бачке, генерално, природну потенцијалну слатинску вегетацију граде заједнице сукулентних халофита.

Дириговани ниво воде (промене нивоа воде у појединим басенима током године) и суша током летњих месеци разлог је што су у спектру животних форми водотока Јегричке, поред хидрохелофита карактеристичних за акватичне екосистеме, заступљени и животни облици биљака карактеристичних за сушнија станишта.

5.3. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ

5.3.1. Природна добра

Заштићена подручја

Парк природе „Јегричка“

Јегричка је први пут као парк природе заштићена 2005. године, када је Покрајински завод за заштиту природе Србије сачинио студију заштите Парка природе „Јегричка“. На основу наведене студије општине: Жабаљ, Темерин, Врбас и Бачка Паланка, донеле су акт о проглашењу заштите

Јегричке, односно Одлуку о заштити Парка природе „Јегричка“, („Службени лист општине Жабал“, бр. 501-62/05 - I од 2005. године). Овом Одлуком, строги природни резерват, „Четири острва у рибњаку Јегричке“ („Службени лист општине Жабал“, број 6/88), обухваћен је границама заштићеног подручја ПП „Јегричка“.

Покрајински завод за заштиту природе је извршио ревизију заштите ПП „Јегричка“ у складу са плановима вишег реда, програмом рада и Законом о заштити природе и 2012. године сачинио нову документациону основу - Предлог за стављање под заштиту ПП „Јегричка“. На основу овог Предлога за стављање под заштиту, сачињен је предлог Покрајинске одлуке о заштити ПП „Јегричка“.

Ревизијом је повећана површина ПП „Јегричке“ са 1.144,81 ха на 1.193,19 ха, односно за 48,20 ха. Такође је установљена и заштитна зона око Парка природе. Предложена је II категорија заштите, што ПП „Јегричка“ сврстава у заштићено подручје покрајинског/регионалног, односно великог значаја. Према класификацији светске уније за заштиту природе, ПП „Јегричка“ је у V категорији - Заштићени копнени предео (подручје одржаваних екосистема).

Заштићено подручје се састоји из три природне целине А, Б и В. Свака од њих представља специфичан простор ПП „Јегричке“. Наведени делови Јегричке (А, Б и В) представљају целине: „А“- каналисани део, „Б“- средњи део (протицај Јегричке преко природних депресија) и „В“- рибњак.

На подручју ПП „Јегричка“ успостављају се режими заштите II и III степена. Од укупне површине заштићеног подручја који износи 1.193,19 ха, подручје

- режима заштите II степена износи 257,09 ха, или 21.5 % заштићене површине,
- режима заштите III степена износи 936,10 ха, или 78.5 % заштићене површине.

Површина заштитне зоне ПП „Јегричка“ износи 5. 701,60 ха.

На основу стања природних вредности, предложене су нове границе заштићеног подручја и границе режима заштите са мерама заштите, а у циљу очувања водених, мочварних и ливадских станишта, који су приоритетни за заштиту. На тај начин се обезбеђује заштита дивљих врста карактеристичних за та станишта, од којих су многе строго заштићене, као и очување геоморфолошких и хидролошких вредности Јегричке. Мозаик водених, барских, ливадских и слатинских станишта, уз присуство великог броја ретких и угрожених врста, пре свега птица, представља основне одлике због којих је ово подручје заштићено, на националном и на међународном нивоу.

Заштићено подручје својим депресијама и воденим током представља еколошки коридор према Тиси, градећи националну еколошку мрежу, која је повезана са паневропском еколошком мрежом. Мозаик станишта омогућава размножавање слабо покретљивим врстама и доприноси очувању структуре њихових метапопулација.

Поред измењених природних карактеристика, у водотоку Јегричке, поготово њеном средишњем делу од моста регионалног пута Нови Сад-Бечеј до устава Жабал, очувани су или незнатно измењени природни услови који обезбеђују претежно стабилан развој бројних фито и зооценоза, карактеристичних за просторе једне равничарске реке.

Подручје ПП „Јегричка“, пре свега њен средишњи део тока, прати стална динамика плављења обалног појаса. Услед промена водног режима омогућен је развој специфичне водене (акватичне) флоре и вегетације. На основу истраживања евидентирано је 148 таксона виших биљака. У групи национално и међународно значајних врста забележено је 15 таксона. Од тога су три строго заштићене врсте (бели локвањ, мочварна папрат и дивљи овас). На Прелиминарној Црвеној листи флоре су наведене четири врсте и две подврсте и то: панонски звездан, табернемонтанова зука и слатински пелен. Две врсте водене папрати, водена папрат и водени орашак су наведене у Додатку I Бернске конвенције као строго заштићене.

На подручју Јегричке забележене су 22 врсте риба из осам породица. Међу њима, строго заштићене врсте су златни караш, гавчица, лињак и чиков. Подручје ПП „Јегричка“ пружа повољне станишне услове за развој и живот водоземаца и гмизаваца. На овом подручју забележено је девет врста из класе водоземаца. На овом локалитету забележене су и три врсте из класе гмизаваца. Међу водоземцима и гмизавцима се као посебно значајне врсте за заштиту посебно истичу црвентрби мукач и барска корњача.

На Јегрички је до сад регистровано 198 врста птица. Многе врсте птица Јегричке значајне су у националним и међународним размерама, што доказује и њихово присуство на разним листама, уредбама и конвенцијама: 167 врста строго заштићено, 68 врста на SPEC листи, од чега су четири врсте SPEC 1, односно на IUCN Црвеној листи, док се 50 врста налази на Додатку I Директиве о птицама.

Јегричка је друго по бројности гнездилиште белобрке чигре и једино гнездилиште црне чигре у Републици Србији. За врсте као што су букавац, патка кашикара, сиви барски петлић, модровољка, цврчић тршћар и брката сеница, ово подручје је међу значајнијим гнездилиштима у Републици Србији. Овде се гнезде и глобално угрожена патка њорка, као и у нашим крајевима ретка врста, црноврати гњурац.

Водена и околна сувља станишта насељавају ретке врсте сисара, од којих се издваја видра, строго заштићена врста чијим је популацијама неопходно пажљиво управљати.

Остала заштићена подручја

У обухвату Просторног плана се осим ПП „Јегричка“, налази локалитет Велики Римски шанац који је планиран за заштиту, као заштићено подручје локалног значаја.

Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста

На простору обухвата Просторног плана евидентирана су станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја (ознака: ZAB02, ZAB03 а,б, TEM01, VRB03 а,б). Заштита строго заштићених дивљих врста се спроводи у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10 и 47/11).

Еколошки коридори

Река Тиса је еколошки коридор међународног значаја на **основу** Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10). Очување проходности овог коридора је од приоритетног значаја за дугорочни опстанак биодиверзитета подручја.

На простору обухвата Просторног плана регионални еколошки коридор је канал ДТД Нови Сад - Савино Село. Водоток Јегричка је еколошки коридор локалног значаја, који повезује изолована станишта лесне терасе са плавним подручјем Тисе. Приобаље водотока истовремено припада зони непосредног утицаја на заштићено добро ПП „Јегричка“ и служи као простор за исхрану заштићених врста птица. Мелиорациони канали су, такође, коридори од локалног значаја који повезују слатине и остатке пашњака. Остаци слатинске вегетације унутар заслањених депресија, такође, имају улогу еколошких коридора.

Еколошки коридори омогућавају комуникацију између заштићених подручја и/или станишта заштићених и строго заштићених врста. Формирање и очување проходности еколошких коридора, који треба да преузму неке функције природне вегетације, је од приоритетног значаја за дугорочни опстанак биодиверзитета ширег региона.

На **основу** Уредбе о еколошкој мрежи Јегричка као утврђено **еколошки значајно подручје, заједно са осталим** еколошким коридорима чини део еколошке мреже Републике Србије.

Подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности

ПП „Јегричка“ се од 1997. године налази на листи мађународно значајних подручја за птице - Important Bird Area (IBA YU 04 SE), а од 2009. године под називом „Јегричка“ - RS004. IBA подручје обухвата део реке низводно од Темеринског моста, ширећи се и на део Жабаљског рита.

Водоток Јегричке је од 2005. године у оквиру међународно ботанички значајних подручја - Important plant areas (IPA) у централној и источној Европи. Осим ПП „Јегричка“, IPA подручје обухвата и Велики римски шанац и влажна и ливадска станишта на локалитету Жабаљски рит, као и остале простране влажне ливаде, слатине и пашњаке јужно од тока Јегричке.

5.3.2. Природни ресурси

Пољопривредно земљиште

У оквиру обухвата Просторног плана налази се квалитетно и производно значајно земљиште, које пружа могућност за производњу широког спектра ратарских производа. Гајење пољопривредних производа у заштитној зони природног добра, претежно се одвија на земљишту типа чернозем карбонатни на високој лесној тераси, а делимично на ритској и ливадској црници. Педолошки састав земљишта, омогућава висок производни потенцијал и пружа могућности за разноврсне видове ратарске, повртарске и сваке друге пољопривредне делатности.

У окружењу ПП „Јегричка“ налази се обрадиво земљиште са интезивном ратарском пољопривредном производњом. Пољопривредно земљиште заузима највећи део подручја обухвата Просторног плана. Структура пољопривредног земљишта је одређена великим парцелама ораница са ратарским културама у ортогоналној мрежи релативно уједначене дистрибуције атарских путева. Та структура је успостављена кроз спровођење поступака комасације земљишта када су реализовани пројекти детаљне каналске мреже, мреже атарских путева, формирања великих комплекса за савремену пољопривредну производњу, као и пројекти геодетских мрежа.

Напуштање традиционалног начина обављања пољопривредних делатности (обrade земљишта, пашарења), који је на подручју слатина уз Јегричку био практикован од самог настанка насеља у окружењу, довеле су до негативних ефеката на стање природних површина. Интензивна обрада са неодговарајућом применом агротехничких мера и набијање земљишта од стране тешке механизације за последицу имају измене у саставу и структури земљишта, што се одражава и на промене у природним стаништима.

Шуме и шумско земљиште

Највећи комплекси шума на простору обухвата Просторног плана су уз водоток Тисе, на простору општине Жабаљ, а чине их мешовите и делом аутохтоне шуме тополе и врбе, јасена и клонова еуроамеричких топола (ЕАТ). Шумама газдују ЈП „Војводинашуме“, преко **Газдинске јединице (ГЈ) „Шајкашка“**.

Мање површине под шумама су заступљене и уз основну каналску мрежу (ОКМ) и у делу водотока Јегричка. Овим шумама газдују ЈВП „Воде Војводине“, преко ГЈ „ОКМ Нови Сад“ од 2012-2022. године. Шумска вегетација уз Јегричку је изузетно сиромашна. Поред појединачних стабала и групе стабала инвазивних дрвенастих врста, остаци аутохтоне шумске вегетације сведени су на усамљене примерке старих стабала белих топола и храста лужњака. Шумска вегетација је присутна у заштићеном подручју у приобалном делу у Подцелини В. На овим површинама су заступљене аутохтоне врсте врбе и беле и црне тополе.

Незнатне површине под шумама и заштитним зеленилом се налазе у атару насеља, у оквиру економија, салаша, као ловне ремизе и шумски заштитни појасеви. Заштитни појасеви су формирани делом и уз путну и детаљну каналску мрежу.

Воде и водно земљиште

Водно земљиште на простору обухваћеном овим Просторним планом представља каналисани водоток Јегричка.

Приобално земљиште представља појас земљишта непосредно уз корито Јегричке за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама. Међутим, на приобалном земљишту има и нелегално подигнутих објеката, а највећи број ових објеката је у функцији кућа за одмор.

Минералне сировине

У обухвату Просторног плана налазе се оверене резерве подземних вода, термоминералних вода и опекарских глина.

У обухвату Просторног плана постоје лежишта подземних вода, термоминералних вода, опекарских глина и природног гаса на гасном лежишту Госпођинци (у експлоатацији). Поред експлоатације минералних сировина у обухвату Просторног плана налазе се и истражни простори за истраживање подземних и термоминералних вода, нафте и природног гаса.

Хидрогеотермални потенцијали на простору обухвата Просторног плана испитани су на бушотини Те-1/Н.

Табела 5. Хидрогеотермални потенцијал на бушотини Те-1/Н

Бушотина (локалитет)	Координате		Протицај (l/s)	Темп. (°C)	Термална снага (MW _t)	Дубина бушотина (m)	Статус бушотине
	Х	У					
Те-1/Н (Темерин)	5029545.80	7413834.00	15.5	42.0	1.427	914.0	у експлоатацији

Обухват Просторног плана се у потпуности налази у одобреном истражном простору јужна Бачка бр. 5074 за истраживање нафте и природног гаса, од стране НИС а.д. Нови Сад.

Поред напред наведених активних истражних простора, лежишта и биланса минералних сировина и других геолошких ресурса и експлоатационих поља, на простору обухвата Просторног плана у протеклом периоду регистроване су појаве следећих минералних сировина:

- опекарске глинe источно и североисточно од насеља Равно Село;
- опекарске глинe северозападно, јужно и источно од насеља Змајево;
- опекарске глинe источно од насеља Сириг;
- опекарске глинe југоисточно и северно од насеља Госпођинци;
- опекарске глинe између насеља Госпођинци и Жабаљ.

5.4. СТАНОВНИШТВО

Анализа демографског развоја подручја обухваћеног катастарским општинама кроз које се простире ПП „Јегричка“ са заштитном зоном, извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1991- 2011. године. Подручје чини по једно насеље општина Бачка Паланка и Србобран, два насеља општине Темерин и по три насеља из општина Врбас и Жабаљ. У посматраном подручју, у укупно 10 насеља према резултатима Пописа становништва 2011. године, живело је 57493 становника у 18675 домаћинстава, просечне величине од 3,1 члана по домаћинству.

Табела 6. Укупан број становника и домаћинстава

Општина	Насеље	Број становника			Индекс 2011/ 2002	Укупан број домаћинстава
		По методологији пописа 2002. године				
		1991.г	2002.г	2011.г		2011.год
Бачка Паланка	Деспотово	2071	2096	1853	88,4	628
Врбас	Змајево	4438	4361	3926	90,0	1341
	Равно Село	3505	3478	3107	89,3	1014
	Савино Село	3553	3351	2957	88,2	939
Темерин	Сириг	2494	3010	2939	97,6	912
	Темерин	16579	19216	19661	102,3	6436
Жабаљ	Госпођинци	3529	3896	3715	95,4	1198
	Жабаљ	8654	9598	9161	95,5	2958
	Чуруг	8749	8882	8166	91,9	2545
Србобран	Надаљ	1942	2202	2008	91,2	704
Укупно		55514	60090	57493	95,7	18675

У периоду 1991-2011. године, укупан број становника посматраног подручја повећао се за 3,4% или 1979 лица. Између пописа 1991.-2002.године дошло је до пораста популације, за 7,6% или 4576 лица, што је претежно резултат механичког прилива становништва деведесетих (избегла лица), да би у периоду од 2002. до 2011. године био смањен укупан број становника за 4,3% или за 2597 лица.

Пад популације био би израженији да није било благог пораста броја становника у општинском центру Темерин (+445 лица), док је депопулација забележена у осталим насељима у обухвату Просторног плана.

Анализа структуре становништва по великим добним групама указује на релативно повољну старосну структуру становништва са индексом старења за анализирано подручје од 0,97.

Процес старења није прешао границу критичности, јер индекс старења није прешао однос 1:1 (индекс старења је однос броја старих преко 60 година и броја младих испод 20 година старости). Посматрано по насељима индекс старења се креће од 0,87 до 1,22.

Старије средовечно и старо становништво чини 51,0% укупне популације подручја. Удео старог становништва највећи је у Змајеву (24,2%), док је највеће учешће младог становништва у Надаљу (23,7%).

Најповољнију старосну структуру има насеље Жабаљ (са индексом старења од 0,87), а најнеповољнију Змајево (са индексом старења од 1,22). Просечна старост становништва креће се од 39,7 година у насељу Жабаљ, до 42,2 година у насељу Деспотово (просечна старост АПВ 41,8 година).

Табела 7. Структура становништва по великим добним групама

Насеље	Укупно	0-19 г.		20-39 г.		40-59 г.		60 и више		Индекс старења	Просечна старост
		број	%	број	%	број	%	број	%		
Деспотово	1853	383	20,7	465	25,1	571	30,8	434	23,4	1,13	42,2
Змајево	3926	781	19,9	1033	26,3	1162	29,6	950	24,2	1,22	42,1
Равно Село	3107	657	21,1	848	27,3	915	19,5	687	22,1	1,05	40,9
Савино Село	2957	643	21,7	802	27,1	905	30,6	607	20,7	0,94	40,4
Сириг	2939	620	21,1	828	28,2	882	30,0	609	20,7	0,98	40,5
Темерин	19661	4223	21,5	5575	28,4	5780	29,4	4083	20,8	0,97	40,2
Госпођинци	3715	804	21,6	1028	27,7	1087	29,3	796	21,4	0,99	40,4
Жабаљ	9161	2130	23,3	2464	26,9	2712	29,6	1855	20,3	0,87	39,7
Чуруг	8166	1898	23,2	2027	24,8	2432	29,8	1809	22,2	0,95	40,5
Надаљ	2008	476	23,7	496	24,7	585	29,1	451	22,5	0,95	40,8
Укупно	57493	12615	21,9	15566	27,1	17031	29,6	12281	21,4	0,97	-

Анализа образовне структуре становништва вршена је преко категорије неписменог становништва старијег од 10 година и према школској спреми становништва старијег од 15 година.

У популацији посматраног подручја старијој од 10 година 2,3% је неписмено становништво (војвођански просек 1,6%). Највећи проценат неписмених је у Чуругу (4,5%), Надаљу (3,6%) и Равном Селу (3,3%), док је најмањи проценат неписмених у Темерину (1,1%) и Сиригу (1,1%).

Табела 8. Неписмени и структура становништва старијег од 15 година

Насеље	Број неписмених	% учешћа у групи старијој од 10 година	Становништво старо 15 и више година	Основно образовање		Средње образовање		Више образовање		Високо образовање	
				Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Деспотово	25	1,49	1571	516	32,9	675	43,0	28	1,8	60	3,8
Змајево	79	2,22	3371	791	23,5	1843	54,7	114	3,4	174	5,2
Равно Село	91	3,27	2627	639	24,3	1404	53,4	64	2,4	97	3,7
Савино Село	58	2,16	2524	652	25,8	1403	55,6	65	2,6	110	4,4
Сириг	29	1,10	2470	533	21,6	1403	56,8	123	5,0	133	5,4
Темерин	190	1,08	16619	3503	21,1	9671	58,2	695	4,2	1015	6,1
Госпођинци	73	2,18	3121	778	24,9	1607	51,5	69	2,2	78	2,5
Жабаљ	221	2,73	7598	1722	22,7	4021	52,9	212	2,8	316	4,2
Чуруг	330	4,51	6822	1668	24,5	3326	48,8	159	2,3	211	3,1
Надаљ	64	3,58	1677	544	32,4	647	38,6	32	1,9	39	2,3
Укупно	1160	2,25	48400	11346	23,4	26000	53,7	1561	3,2	2233	4,6

Анализа образовне структуре становништва посматраног подручја према школској спреми показује да 14,8% становништва старијег од 15 година чини становништво без школске спреме и незавршеног основног образовања, а када се томе дода становништво са завршеним основним образовањем то чини 38,2% невалификованог становништва.

У популацији старијој од 15 година највеће учешће има становништво са завршеним средњим образовањем 53,7%, док становништво са завршеним вишим и високим образовањем чини 7,8%.

Највећи проценат становника са завршеним основним образовањем је у Деспотову (32,9%); у Темерину је највећи удео популације са завршеним средњим (58,2%) и високим образовањем (6,1%), док је у Сиригу највећи удео становника са завршеним вишим образовањем (5,0%).

Становништво посматраног подручја има релативно повољну старосну структуру. Такође, повољна образовна структура становништва обезбеђује квалитетну (квалификовану) радну снагу, основу за интензивнији привредни развој. Пад укупне популације указује на потребу примене одговарајућих мера демографске политике, како би се даљи пад бар ублажио.

5.5. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА

У обухват Просторног плана улазе делови пет јединица локалних самоуправа. Посматрано подручје обухвата делове територије општина Бачка Паланка, Врбас, Темерин, Србобран и Жабаљ. Центри општина Жабаљ и Темерин имају карактер локалних центара, док се преостала насеља према класификацији убрајају у остала насељена места и имају функцију локалних заједница са развијеним централним функцијама.

Сва насеља у обухвату Просторног плана се налазе у саставу функционалног урбаног подручја Новог Сада, центра међународног значаја. У подручје обухвата Просторног плана улазе делови насељених места Змајево и Равно Село која се налазе на територији општине Врбас и део насеља Жабаљ, који је центар истоимене општине.

Јегричка пролази кроз насеља Равно Село и Змајево и у одређеној мери ток Јегричке је условио њихов настанак и просторну структуру. Својим даљим током Јегричка пролази уз северни ободни део грађевинског подручја насеља Жабаљ. У том смислу, ова насеља су у директној вези са Јегричком, док центри осталих насеља, са својим грађевинским подручјима, која се налазе у обухвату Просторног плана нису у директном контакту са током Јегричке.

Јавне службе

Имајући у виду величину и карактер насељених места која се налазе на подручју обухвата Просторног плана, заступљеност јавних служби углавном задовољава потребе становништва. У насељеним местима заступљене су све неопходне јавне службе од месних канцеларија, предшколских и школских установа, домова културе, библиотека и пошта, до здравствених установа, апотека, ветеринарских станица и спортско-рекреативних садржаја.

Планским документима јединица локалне самоуправе је планирано уређење постојећих објеката и комплекса јавних служби и изградња недостајућих објеката (у зависности од потреба локалне заједнице).

5.6. ПРИВРЕДА

На подручју обухваћеном катастарским општинама кроз које се простира ПП „Јегричка“ са заштитном зоном, налазе се насеља Темерин и Жабаљ, као центри општина и индустријски центри, док су остало насеља руралног карактера са пољопривредом као основном привредном граном. Подручје је изразито пољопривредно подручје, а пољопривредна производња је оријентисана на производњу сировина за прехранбену индустрију. Прехранбена индустрија заступљена у центрима општина Темерин и Жабаљ има традицију и доминантно учешће у индустријској производњи ширег подручја. Поред прехранбене развијена је и метална и металопрерађивачка индустрија, производња пољопривредних машина, затим производња грађевинског материјала. Активности у насељима Равно Село, Змајево и Жабаљ имају директан утицај на ПП „Јегричка“, док је на ово природно добро присутан посредан утицај активности насеља Деспотово, Сириг, Темерин и Госпођинци.

Пољопривреда

У привредно-економском и етнолошки традиционалном погледу, шире подручје Јегричке је изразито пољопривредног карактера, што је условљено погодним земљишним, климатским и хидролошким условима. Ратарство је доминантна грана пољопривреде. Пољопривреда је свакако најзначајнија делатност у долини Јегричке, како са аспекта количине произведене робе, остварених прихода, тако и на основу броја људи који од ње остварују егзистенцију. Пољопривреда је на овом подручју издашна и разноврсна, али основу чини ратарство, а најзаступљеније су, као и у окружењу житарице (кукуруз и пшеница).

Западни делови посматраног подручја (околина Деспотова) препознатљиви су по повртарској производњи. Постојање индустријских капацитета у окружењу (Врбас и Жабал) условило је повећано учешће индустријског биља у сетвеној структури.

Сточарство у сливу Јегричке има дугу традицију, које је све до почетка XX века било у доминацији над биљном производњом. Кључну основу структурне и развојне компоненте сточарске производње представљају приватна пољопривредна газдинстава. Најразвијеније гране сточарства су свињарство и живинарство, затим следе говедарство, очарство и козарство.

Воћарство на подручју Јегричке има мали значај, иако климатаски услови у комбинацији са педолошким приликама и кретањем нивоа подземних вода, пре свега на лесној тераси, пружају релативно погодне услове за гајење јабучастог и коштичавог воћа. Воћарство је заступљено у виду: монокултурних воћњака, у комбинацији са виноградима, повртарским биљкама, у оквиру домаћинства, дуж путева и итд.

Рибарство

Дириговани водни режим Јегричке, као део Хидросистема ДТД има основни задатак да реши главне проблеме мелиорација земљишта - одводњавања и наводњавања. Концепција техничког решења канализације Јегричке подређена је водопривреди као основном задатку, али пружа могућности за коришћење и у друге сврхе, као што је рибарство.

У оквиру подручја Парка природе, рибарство представља значајну привредну грану. На основу састава ихтиофауне Јегричка припада категорији низинских ципринидних вода унутар региона каналског система риболовних вода.

Целина „В“ (деоница од km 0+820 до km 15+470 - базен бр.8 ХСДТД) Јегричке је претворена у рибњак, који има површину од 470 ha. У оквиру циклених фаза експлоатације Јегричке издваја се и фаза излова рибе у Рибњаку „Јегричка“. Тада се водни режим прилагођава захтевима овог корисника, али тако да главне функције Јегричке не буду нарушене.

На формирање и одржавање састава фауне риба Јегричке утиче деоница каналске мреже Нови Сад - Савино Село, квалитет воде, обим и интензитет риболова, односно порибљавања. У води Јегричке је укупно евидентирано преко 20 врста риба. Развој рекреативног риболова представља значајан потенцијал Парка природе.

Шумарство и лов

Највећи комплекси шума су уз водоток Тисе, а мање површине су заступљене и уз основну каналску мрежу (ОКМ). Шуме уз Тису су заштитне шуме које штите одбрамбени насип и друге водопривредне објекте од високих вода и утичу на смањење воденог таласа и регулишу климатске факторе (ублажавају екстремне температуре и смањују ударе кошава). Привредна функција ових шума је споредна делатност и одвија се у оквиру обима санитарних сеча.

За развој лова као привредне гране на простору обухвата Просторног плана постоје добри предуслови, посебно услови станишта, који погодују развоју дивљачи. Заштићено подручје Јегричке налази се на простору на коме ловиштима газдује већи број ловачких удружења. Простор који обухватају ловишта чине оранице у највећем проценту, затим пашњаци, ливаде, воде, баре, трстици шуме и шумско земљиште. Заступљена је крупна и ситна ловна дивљач (срна, дивља свиња и зец), перната дивљач (дивља патка глувара), као и трајно заштићене врсте. Ограничења у развоју лова, представљају мала улагања у ову привредну грану, која би могла бити уз већа улагања у склопу туристичке понуде.

Туризам

Подручје Просторног плана представља атрактивно природно окружење за одмор, рекреацију, лов и риболов. Релативно добро очувани делови ПП „Јегричка“ са изворним одликама, као и богатство у биолошкој разноврсности, пружају изванредне могућности за научна истраживања и едукацију. Водоток Јегричка са својом околином представља и место погодно за организовање разноврсних излетничких, спортско-рекреативних и културно-манифестационих активности.

Развој туризма треба ускладити са природним могућностима и капацитетом заштићеног подручја. Осматрачнице за птице смештене на обали Јегричке и у деловима са очуваним природним одликама, намењене су пре свега за посматрање и праћење птица („birdwatching“), али такође служе и за сагледавање предеоног диверзитета у оним деловима водотока где су постављене. Природне вредности ПП „Јегричка“ могу се сагледати и кроз шетње стазама уз водоток, вожњом бициклима, као и туристичком вожњом чамцима по Јегрички.

Водоток Јегричка је саставни део дела рибарског подручја Бачка, на коме је дозвољен спортски риболов. Повољни природни услови и мудро коришћење фауне риба пружа услове за организован спортски и туристички риболов. Постоји могућност за развој ловног туризма на пољопривредном земљишту у непосредном окружењу Јегричке.

На посматраном простору салаши чине потенцијално атрактивне туристичке пунктове, од којих се већина може самостално или комплементарно укључити у интегрални туристички производ овог простора (екотуризам).

Најзначајнија манифестација овог подручја је „Дани Јегричке“ коју организује ЈВП „Воде Војводине“ у сарадњи са општинама Жабал, Темерин и Врбас. Одржава се крајем маја, а завршава закључно са 6. јуном када се обележава Међународни дан заштите животне средине у Информативном центру ПП „Јегричка“. Циљ манифестације је подизање еколошке свести деце предшколског и основношколског узраста и едукација локалног становништва о значају заштите овог заштићеног подручја. На територијама ових општина организују се изложбе најуспешнијих ликовних и литерарних радова, еколошке радионице, акције чишћења приобаља Јегричке, такмичења у рекреативном риболову и друге активности.

У непосредном окружењу Просторног плана налази се Голф Центар (општина Жабал) уз државни пут Нови Сад - Зрењанин и уз десну обалу реке Тисе. Терени су урађени по светским стандардима, окружени питомим пашњацима и богатим рибањацима, а читав овај простор представља значајну основу за развој спортско-рекреативног туризма.

У окружењу Просторног плана налазе се и транзитни туристички правци, како друмски тако и пловни. Друмски транзитни туристички правци су у функцији кружних путовања ка туристичким дестинацијама, а пловни туристички правци у функцији наутичког туризма и пловних крстарења.

На самој обали Јегричке, поред Темеринског моста, налази се Инфо центар који служи за примање посетилаца, пружање информација о природним и културолошко-историјским вредностима подручја, организовање васпитно-образовних, научно-истраживачких програма, еко-кампова и интерактивних радионица. Уз десну обалу Јегричке уређена је едукативна стаза у дужини од 3,5 km, од Информативног центра до осматрачнице за птице.

5.7. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

За потребе сагледавања непокретног културног наслеђа и материјалних остатака историјског наслеђа у обухвату Просторног плана, преузети су подаци из:

- Услови чувања, одржавања и коришћења непокретног културног добра и мере заштите за израду Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Јегричка“, израђених од стране Републичког завода за заштиту споменика културе Београд;
- услова и података о непокретним културним добрима за израду Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Јегричка“, израђених од стране Покрајинског завода за заштиту споменика културе (подаци о археолошким локалитетима);
- просторних планова општина које су у обухвату Просторног плана, као и
- подаци са сајта Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

Територија обухваћена Просторним планом, представљала је изузетно повољан терен за насељавање људских заједница у свим периодима људске прошлости. Обе обале Јегричке су биле густо насељене и скоро да нема површина на којима нема трагова људског насељавања, што потврђује око 130 археолошких локалитета који су до сада регистровани. Археолошки локалитети залазе и у насеља, али се у највећој мери распростиру уз сам водоток. У обухвату Просторног плана се налазе и два знаменита места - непокретно културно добро од великог значаја.

Табела 9. Знаменита места од великог значаја

Р.БР.	НАЗИВ	МЕСТО	ОПШТИНА
1.	Црна Ћуприја	Жабал	Жабал
2.	Салаш Илије Шокице	Жабал	Жабал

5.8. ИНФРАСТРУКТУРА

5.8.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Просторног плана присутни су путни - друмски, железнички и водни видови саобраћаја. Путни - друмски саобраћај је основни вид саобраћаја у обухвату Просторног плана и својим капацитетима задовољава већину захтева за путничким и робним превозом, док се железнички и водни саобраћај користе само повремено, при превозу путника и масовних роба у транзиту.

Путни - друмски саобраћај омогућује доступност и комуникацију предметног простора са окружењем и субрегионима.

Основни саобраћајни капацитети предметног простора у домену путног - друмског саобраћаја су:

- **Државни пут А1 (Е-75)/М-22, аутопут**, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош) - Нови Сад - Београд - Ниш - Врање - државна граница са Македонијом (гранични прелаз Прешево),
- **Државни пут I6 реда бр.12/М-7**, Суботица - Сомбор - Озаци - Бачка Паланка - Нови Сад - Зрењанин - Житиште - Нова Црња - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Српска Црња),
- **Државни пут IIа реда бр.100/М-22.1**, Хоргош - Суботица - Бачка Топола - Мали Иђош - Србобран - Нови Сад - Сремски Карловци - Инђија - Стара Пазова - Београд,
- **Државни пут IIа реда бр.102/Р-122**, Кањижа - Сента - Ада - Бечеј - Темерин - веза са државним путем 100,
- **Државни пут IIа реда бр.108/Р-119**, Бачка Топола - Кула - Деспотово - Силбаш - Бачка Паланка - државна граница са Хрватском (гранични прелаз Бачка Паланка),
- **Државни пут IIа реда бр.112/Р-104**, Бачко Ново Село - Бач - Ратково - Деспотово - Сириг - Темерин - Жабал,
- **Државни пут IIа реда бр.113/Р-127**, Фекетић - Врбас - Змајево - Руменка,
- **Државни пут IIа реда бр.114/Р-122**, Бачко Градиште - Чуруг - Жабал - Шајкаш - веза са државним путем А1,
- **Државни пут IIа реда бр.115/Р-129**, Србобран - Надаљ - Чуруг и
- **Државни пут IIб реда бр.305/Р-118**, Врбас - Куцура - Савино Село.

Основни путни правци који омогућавају даљинска и транзитна кретања, као и везе са центрима међународног (Нови Сад) и националног ранга (Суботица) су ДП А1 (Е-75), ДП бр.12 и ДП бр.100. ДП II реда су саобраћајни капацитети који омогућавају субрегионално и регионално повезивање, основни су апсорбери свих саобраћајних збивања у обухваћеним општинама. Такође су и путеви који омогућују изворно-циљна кретања и омогућују квалитетно међунасељско повезивање у обухвату Просторног плана.

У геосаобраћајном смислу, најзначајнији путни капацитет који се може везати са водотоком Јегричка је ДП бр.112, који се у највећем делу налази паралелно са Јегричком, од њене везе са каналом ОКМ ХС ДТД, Нови Сад - Савино Село, на западу (устава Деспотово) и на истоку на реци Тиси (Устава Жабал).

Систем општинских путева у обухвату Просторног плана (општине Бачка Паланка, Врбас, Србобран, Темерин и Жабал) је различитог степена изграђености и омогућује доступност овом простору из свих праваца, са везама на државну путну мрежу високог ранга (ДП I и II реда).

У оквиру катастарских општина у обухвату Просторног плана, налазе се и некатегорисани путеви (приступни и атарски путеви), који су радијалног облика и повезују насеља и садржаје ван грађевинског подручја.

Железнички саобраћај је својевремено одиграо врло важну улогу у развоју туризма, пре свега за туристичка кретања широких слојева становништва, као и путовања на другим релацијама. Међутим, са експанзијом друмског саобраћаја, железнички саобраћај, због својих одређених недостатака (фиксирани линије кретања, потребе преседања при промени правца кретања и друго), изгубио је позиције које је некад имао.

У ранијем периоду (седамдесетих и почетак осамдесетих година прошлог века), знатан број пруга регионалног и локалног значаја је укинут. Од пруга које су магистралног и локалног значаја, које тренутно функционишу, треба издвојити правце:

- магистрална пруга бр.2 (Е-85), (Београд) - Стара Пазова - Нови Сад - Суботица - државна граница - (Kelebia),
- локална пруга бр. 7, Римски Шанчеви - Бечеј.

Железнички саобраћај има мали удео у туристичким кретањима на подручју обухваћеном Просторним планом. Уз бољу организацију и модернизацију капацитета (пруге, постројења и превозна средства), због веће удобности у односу на аутобуски превоз, могао би имати значајно учешће у туристичким кретањима првенствено код путовања већег броја путника.

Водни саобраћај на простору обухваћеном Просторним планом заступљен је преко међудржавног/међународног⁷ пловног пута реке Тисе, пловних канала ОКМ ХС ДТД, Нови Сад - Савино Село и Бечеј - Богојево са релативно скромним просторно и инфраструктурно прихватно - манипулативним и превозним капацитетима (скелски прелаз на Тиси код Тараша).

Водоток Јегричка није категорисан као пловни водоток, у смислу транспорта нема значај, али се користити у спортске и рекреативне сврхе малим пловилима (мања пловила - чамци).

Немоторни саобраћај је заступљен преко бициклистичких коридора међународног и националног ранга. Међународна бициклистичка стаза - цикло коридор 11⁸, Тиски коридор, позиционирана је уз реку Тису и делом уз некатегорисану путну мрежу у источном делу обухвата у општини Жабаљ. Цикло коридор 11 сече Јегричку непосредно уз ДП бр.12, западно од насеља Жабаљ. Национални цикло коридори су дефинисани уз канале ОКМ ХС ДТД и укрштају се код Савиног Села. Део националног цикло коридора уз канал Нови Сад - Савино Село се укршта са Јегричком источно од насеља Деспотово.

Ваздушни даљински саобраћај за потребе овог подручја се одвија преко аеродрома „Никола Тесла“ (за путнички и карго саобраћај), док се за спортско-туристичке намене користи аеродром Нови Сад - Ченеј. Оба терминала у потпуности задовољавају садашње обиме транспортних захтева.

На основу саобраћајних анализа може се закључити да **саобраћајна инфраструктура** (путно-друмски, железнички и водни саобраћај) у оквиру овог простора даје добре основе за надоградњу, реконструкцију, чиме би се омогућио брз и лак приступ овом подручју из више правца, на нивоу високог комфора и саобраћајне услуге, као и брзе и лаке комуникације у оквиру овог простора.

5.8.2. Водна и комунална инфраструктура

Основна функција водотока Јегричка је **одводњавање** сувишних унутрашњих вода. По главном пројекту, након реконструкције, цео слив Јегричке је требао да износи 60.380 ha, са максималним протоком од 23 m³/s. Од тога на горњи (шести) базен од прелива Змајево до уставе Деспотово отпада 7.910 ha са количином воде од 3,15 m³/s. Преосталу количину воде до 23 m³/s. примају базени бр. 7. и 8. и одводе у Тису. Изведено је преко 70.000 ha система за наводњавање, који се уливају у Јегричку (Табела 10).

Табела 10. Системи за наводњавање

Назив система	Површина система (ha)	Водопривредна организација
Јегричка	9.346	В.О. „Бачка“ Врбас
Стара Тиса	5.155	В.О. „Шајкашка“ Нови Сад
Јегричка	3.322	В.О. „Шајкашка“ Нови Сад
Жабаљ	4.310	В.О. „Шајкашка“ Нови Сад
Госпођинци	5.046	В.О. „Шајкашка“ Нови Сад
Темерин	18.820	В.О. „Шајкашка“ Нови Сад
Степановићево	18.204	В.О. „Шајкашка“ Нови Сад
Равно	5.924	В.О. „Шајкашка“ Нови Сад

⁷ Уредбом Владе Републике Србије о одређивању међународних и међудржавних водних путева („Службени гласник РС“, број 109/16), река Тиса је међудржавни водни пут на којем важи међународни режим пловидбе на целој дужини тока кроз Републику Србију, тј. км 0 до км 164, што значи да је пловидба реком Тисом слободна и отворена за бродове свих држава без обзира на заставу брода.

⁸ Cap du nord - Les lacs finlandais - Helsinki - Tallin - Tartu - Vilnius - Varsovie - Cracovie - Kosice - Belgrade - Skopje - Thessaloniki - Athens

Наводњавање је планирано за још 27.210 ha.

Табела 11. Површине које се наводњавају

Организација	Место	Површина система (ha)
ЗЗ „Чуруг“	Чуруг	80
ДП „Змајево“	Змајево	350
ДП „Будућност“	Чуруг	660
ДП „Госпођинци“	Госпођинци	40
ДД ПД „Камендин“	Сириг	640
ДП „7. Јули“	Сириг	1.060
ДП ПД „Петефи“	Темерин	700
ДП „Бачка“	Равно Село	387

Мелиорације, поремећај водног режима и квалитета воде, као и еутрофикација⁹, условљавају оплићавање и зарастање бара, ускраћујући многим врстама извор хране и место за гнезђење.

Данашњи ток Јегричке почиње код Деспотова (где се налази у директном контакту са каналом Савино Село-Нови Сад) и завршава се код Жабља, где се улива у Тису. Највећи утицај регистрован је од стране насеља Равно Село, Змајево и Жабаль, а посредан утицај имају активност у насељима Деспотова, Сириг, Темерин, Госпођинци, Бачко Добро Поље, Степановићево и Надаљ. Хидролошким путем са заштићеним подручјем повезана су и насеља Кисач и Бачки Јарак, међутим, како је удаљеност грађевинског подручја ових насеља од границе ПП „Јегричка“ већа од 10 km, њихов утицај на заштићено подручје може се сматрати занемарљивим.

Јегричка је, непосредним или посредним путем (преко својих притока), **реципијент отпадних вода** из грађевинског подручја (комуналних, индустријских и атмосферских), отпадних вода из појединачних фарми у атару и сл.

Инфраструктура за водоснабдевање и одвођење отпадних вода

Према подацима из просторних планова општина, одвођење употребљених вода у већини насеља и даље се решава претежно индивидуално, најчешће путем упојних и полупропусних септичких јама. Веома мали проценат домаћинстава има прописано изграђене септичке јаме. Проблем одржавања пропусних септичких јама веома је изражен. Због таложења суспендованог материјала, јаме после одређеног времена постају неупотребљиве, те се врши копање нових на другим локацијама. Осим тога, поред организованог пражњења и одношења садржаја септичких јама од стране надлежних комуналних предузећа, последњих година су се појавиле и „приватне цистерне“, из којих се садржај септичких јама повремено празни на локацијама које нису предвиђене за ту намену.

Узимајући у обзир постојеће стање коришћења (претежно водопрпусних) септичких јама и упојних бунара, долази до загађења земљишта и прве издани подземних вода са могућношћу транспорта загађујућих материја до основног водоносног комплекса (који представља главни ресурс за водоснабдевање региона). Највећи део загађујућих материја комуналних отпадних вода представљају материје које се таложе на дну површинских вода, стварајући временом дебеле насlage муља. Завршетком канализационе инфраструктуре и изградњом одговарајућих постројења за пречишћавање отпадних вода насеља, у великој мери био би решен проблем утицаја комуналног ефлуента на заштићено подручје.

5.8.3. Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача на подручју Просторног плана обезбеђено је из дистрибутивног система електричне енергије која ради на напонским нивоима 35 kV, 20 kV, 10 kV и 0,4 kV, преко трансформаторских станица: 110/20 kV „Врбас 1“, 110/20 kV „Жабаль“, 110/20 kV „Темерин“, 110/20 kV „Римски Шанчеви“, 110/20 kV „Зрењанин 1“односно дистрибутивних трансформаторских станица 20/0,4 kV.

⁹ Цветање воде је последица еутрофикације воде, када углавном услед људских делатности долази до пренамножености водених биљака, најчешће алги, што има негативне последице по водени живи свет.

Део 20 kV мреже и 10 kV мрежа се напаја преко међутрансформације 35/x kV, односно преко следећих ТС 35/x: ТС 35/20 kV „Жабалъ Мини“ и ТС 35/10 kV „ЦС Жабалъ“. Дистрибутивна мрежа 0,4 kV се напаја преко ТС x/0,4 kV које су изграђене и лоциране у складу са потребама корисника дистрибутивног система у обухвату Просторног плана.

Дистрибутивна мрежа од 35 kV, 20 kV, 10 kV и 0,4 kV је грађена као надземна на стубовима са голим проводницима или самоносивим кабловским снопом (СКС-ом), или као подземна, кабловским водовима.

Преко планског простора прелазе следећи радио-релејни коридори (праволинијски) у систему радио-релејних веза ЕПС-а:

1. Објекат „Норцев“- Објекат „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (Погон Врбас);
2. Објекат „Норцев“- Објекат „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (Погон Бечеј);
3. Објекат „Норцев“- Објекат „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (Погон Жабалъ);
4. Објекат „Норцев“- Објекат „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Зрењанин (Подручни диспечерски центар Зрењанин).

Трасе далековаода: 400 kV, број 444, ТС Нови Сад 3 - ТС Суботица 3, 220 kV, број 209/2, ТС Сремска Митровица 2 - ТС Србобран, 220 kV, број 217/2, ТС Нови Сад 3-ТС Србобран, 220 kV, број 275, ТС Нови Сад 3- ТС Зрењанин 2, 110 kV, број 127/2, ТС Нови Сад 3 - ТС Србобран, 110 kV, број 159/1, ТС Србобран - ТС Бачка Паланка 1, 110 kV, број 1106, ТС Нови Сад 3 - ТС Темерин, 110 kV, број 1173, ТС Темерин - ТС Жабалъ, који су у власништву „Електромержа Србије“ АД, једним делом прелазе преко обухвата Просторног плана. Већи део преносне мреже је одговарајућег квалитета.

Термоенергетска инфраструктура

На простору обухвата Просторног плана изграђена је транспортна (притиска већег од 16 bar) и дистрибутивна (притиска до 16 bar) гасоводна мрежа. Све општине чији делови територије улазе у обухват Просторног плана (Жабалъ, Темерин, Србобран, Врбас и Бачка Паланка) су гасификоване.

На овом простору налазе се следећи гасоводи у надлежности ЈП „Србијасгас“-а:

- гасовод од ГМРС Госпођинци до ГМРС Чуруг,
- гасовод МГ 02/1 Елемир-Госпођинци,
- гасовод МГ 02 Елемир-Госпођинци,
- гасовод МГ 04 Сента-Батајница,
- гасовод РГ-04-15 Госпођинци-Сомбор,
- гасовод ДГ 02-02 Госпођинци-Србобран,
- двосмерни гасовод ДВ-04-18 Госпођинци-Банатски Двор,
- гасовод за ГМРС Шећерана Жабалъ.

У обухвату Просторног плана на територији општине Жабалъ, налазе се постојећи нафтоводи Надрљан-Нови Сад и нафтовод Елемир-Нови Сад.

У обухвату Просторног плана налазе се планирани инфраструктурни коридори транснационалног гасовода „Јужни ток“, система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор-Нови Сад-Панчево-Београд-Смедерево-Јагодина-Ниш) и инфраструктурни коридор нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до рафинерије нафте Нови Сад.

Енергетска ефикасност

Карактеристика целокупног енергетског система, преносног, дистрибутивног, као и целокупне секторске потрошње (индустрија, саобраћај, зградарство), јесте ниска енергетска ефикасност, као и нерационална потрошња енергената.

5.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура

На подручју Просторног плана развој електронског комуникационог система се реализује у складу са Генералним плановима електронске комуникационе мреже надлежних предузећа. Изграђени су нови капацитети уз главне, као и саобраћајне правце нижег ранга све до општинских. Као главни медиј, поред постојећих спојних кабловских веза и РР система, коришћен је оптички кабл. У протеклом периоду су обезбеђени савремени дигитални комуникациони системи, чиме је постигнуто знатно повећање капацитета мреже, обезбеђење високог квалитета, поузданости и расположивости, као и увођење савремених електронских комуникационих услуга (широкопојасни сервис).

Табела 12. Преглед међумесних оптичких каблова на територији ИЈ Нови Сад у обухвату Просторног плана

Ред.бр.	Релација
1.	Нови Сад-Врбас (I) (са приводом за Змајево, Степановићево, Сириг и БТС НСУ06 Змајево)
2.	Нови Сад-Врбас (II) (са приводом за Змајево, Степановићево)
3.	Нови Сад-Шајкаш
Ред.бр.	Релација
1.	Куцура-Савино Село
2.	Савино Село-БТС НСУ54 Савино Село
3.	Деспотово-Пивнице
4.	Силбаш-Деспотово
5.	Куцура - МСАН Равно Село 2 (са приводом за МСАН Равно Село 1 и БТС НСУ53 Равно Село)
6.	Змајево - Либела продукт
7.	БТС НСУ06 Змајево - Наплатна станица Сириг
8.	Сириг Метро (I) (са приводом за МИПАН Сириг Новосадска 75)
9.	Темерин-Сириг (I)
10.	Темерин-Сириг(II) (са приводима за кориснике)
11.	Темерин-Бачки Јарак (са приводима)
12.	Темерин-Мункачи Михаља 27 (са приводом за БТС НС12 Темерин)
13.	Темерин-Општина Темерин
14.	Темерин-Старо Ђурђево
15.	Темерин-Темерин Телеп
16.	Темерин Метро (I) (са приводима за кориснике)
17.	Темерин Метро (II) (са приводима за кориснике)
18.	Чуруг-Бачко Градиште (I)
19.	Чуруг-Бачко Градиште (II), I фаза, (са приводима за кориснике)
20.	Чуруг-БТС НСУ203 Чуруг 2
21.	Жабаљ-Чуруг (I)
22.	Жабаљ-Чуруг (II)
23.	Госпођинци-БТС НСУ94 Госпођинци
24.	Жабаљ-Госпођинци (са приводом за БТС НСУ16 Жабаљ)
25.	Шајкаш-Жабаљ (са приводима за кориснике)
26.	Жабаљ-ИПАН Светозара Марковића 163 (са приводима за кориснике)
27.	Жабаљ-МСАН Жабаљ 1 (са приводима за кориснике)
28.	Нови Сад - Зрењанин
29.	Турија-Надаљ
30.	Надаљ-БТС НСУ40 Надаљ

Целокупно подручје покривено је системом мобилне телефоније и омогућено је пружање квалитетних услуга.

Простор је у целости покривен радиодифузним системом путем радио-релејних репетитора и емисионих радио-станција.

Поштански саобраћај обезбеђен је преко објеката јединица поштанске мреже ЈП „Пошта Србије“ у насељима Деспотово, Савино Село, Равно Село, Змајево, Сириг, Темерин, Надаљ, Госпођинци, Чуруг и Жабаљ.

5.9. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

Деловање, проглашавање и управљање ванредним ситуацијама установљени су Законом о ванредним ситуацијама. Одредбе овог Закона односе се, поред осталог и на успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама, удесима и катастрофама. Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град), ветрова, поплава.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни период од 475 година, подручје обухвата Просторног плана има утврђен земљотрес јачине VI-VII, VII односно VII-VIII степени сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објекта. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VI степен манифестовати „врло јак земљотрес“, за VII степен „силан земљотрес“, а за VIII степен „штетан земљотрес“.

Настајање пожара, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима која имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Могућа појава пожара је и на пољопривредном земљишту, због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима.

Појава града је чешћа и интензивнија у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредне културе које су у том периоду и најосетљивије. Заштита од града се обезбеђује лансирним (противградним) станицама са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. Према условима РХМЗС у оквиру обухвата Просторног плана налази се једна лансирна станица у КО Жабал - Стари Жабал (Жабал I).

Преовлађујући ветрови на овом простору дувају из западног и југоисточног (кошава) правца, утичу на органски и неоргански свет као и на многе људске делатности како непосредно тако и посредно (на приносе у пољопривреди, количину падавина, испаравање тла и биљака, наносе штету, психофизичко стање људи кроз повећану или смањену активност и сл.).

Извршена регулација Јегричке и изградња каналске мреже, у великој мери обезбеђује заштиту подручја од евентуалних поплава. Високе подземне воде и сувишне атмосферске воде каналима се одводе у реципијент - Јегричку.

У оквиру обухвата Просторног плана делови атара насеља Жабал могу бити угрожени од дејства спољних вода (река Тиса). Одбрамбени насипи подигнути дуж десне обале Тисе (прва одбрамбена линија) и одбрамбени насипи подигнути дуж обале Јегричке (друга одбрамбена линија) са водопривредним објектима за заштиту од високих вода (црпне станице, хидромелиорациони канали), штите територију ове општине од поплава вода.

Акцидентне ситуације

Према условима Министарства заштите животне средине, на подручју Просторног плана не налази се ни једно севесо постројење. У ширем окружењу, на територији општине Врбас налази се севесо комплекс вишег реда - складиште вештачког ђубрива на бази амонијум нитрата, оператера „Промист“ Д.О.О.

6. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

Карактеристике животне средине, генерално гледано на подручјима заштићених природних добара, представљају осетљиву тему имајући у виду фрагилне односе било међусобно природних фактора, било односе природних и створених карактеристика. Ограничен капацитет животне средине, у највећем броју случајева и доводи до неопходности за изградом планских докумената, како би се међусобно неусклађени утицаји и активности довеле на одржив коегзистенциони ниво.

Подручје обухваћено Просторним планом представља осетљиво подручје са вишеструким и вишедимензионалним синергијским дејством специфичних и природних и антропогених фактора. Из тих разлога, на овом подручју је присутно више фактора који угрожавају природне ресурсе, као и биљни и животињски свет као саставне елементе животне средине.

У контексту очувања квалитета површинских вода, констатовано је распрострањавање загађујућих материја из окружења према заштићеном подручју које се врши хидролошким и атмосферским путем. Јегричка је реципијент отпадних вода из грађевинског подручја насеља у коридору водотока Јегричка. Остале активности ван грађевинског подручја насеља које представљају угрожавајуће факторе, везане су за просторе радних и туристичко-рекреативних зона, викенд-зона и салаша.

Значајан утицајни фактор представљају позајмишта песка, као и рибњаци, који су лоцирани у зони непосредног утицаја на водоток. Мелиорациони канали, који се уливају у Јегричку, доносе воду која је оптерећена загађујућим материјама органског и неорганског порекла, чиме утичу на убрзану органску продукцију и промену хемизма у водотоку.

Ширење грађевинских подручја насеља, као и успостављање новог грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља у зони утицаја на заштићено подручје, условљава погоршање општих еколошких карактеристика простора, губитак земљишта и продукције биомасе, фрагментацију станишта (изразито отежана или потпуно искључена могућност миграционих процеса), драстични губитак биодиверзитета, промену микроклиматских услова, загађивање и сл.

Салаши и викенд објекти дуж Јегричке већином нису адекватно инфраструктурно опремљени, тако да представљају директан угрожавајући фактор за простор Јегричке.

У насељима у обухвату Просторног плана и непосредном окружењу присутне су и одређене врсте привредних активности које својим радом негативно утичу на природне ресурсе и животну средину у обухвату Просторног плана. Ту су: предузеће за прехранбену производњу и промет - МНС д.о.о. које представља један од ретких производних погона који је у функцији, силоси у Равном Селу, као и предузећа „Горштак“ (производња резане грађе) и „Интерпласт“ (производња производа од пластике), потом предузеће „NIVA“ и шећерана „Шајкашка“ у Жабљу. На територији општине Темерин налазе се три већа предузећа: фарма свиња „Неопланта“ (јужно од Сирига), фарма свиња „Гобен“ (на југозападном делу Темерина), фарма пилића „Мистрал“ (у северном делу Темерина) и фарма свиња „Петефи“ (западно од Темерина). Најинтензивнији потенцијалан утицај на заштићено подручје има фарма свиња „Петефи“, чије су лагуне осоке смештене уз притоку канала Мала бара. Индустријска зона насеља Темерин располаже већим бројем производних комплекса, међу којима су: предузеће за производњу детрцената „Јуко хемија“, фабрика лежачева „ФКЛ“, фабрика вентила „Термовент“, фабрика чоколаде „Векић“ и др.

Недовољно пречишћене отпадне воде индустријске зоне махом се упуштају у водоток Бела бара, преко које загађујуће материје доспевају на заштићено подручје. Осим наведених, у Белу бару доспевају и отпадне воде из бројних сервиса аутомобила и праоница. У Сиригу се налази „Есо Recycling“, компанија која се бави производњом гуменог гранулата.

Одлагање комуналног отпада и животињских лешева до сада је решавано парцијално, у оквиру појединачних насеља или групе насеља. На тим локацијама и у њиховом непосредном окружењу присутна је деградација простора, у смислу загађења земљишта, подземних вода и ваздуха. Простори сметлишта прекривају се у зависности од организационих фактора и економских могућности.

Животињски лешеве одлажу се унутар озидане јаме, а као мера спречавања ширења заразе користе се различита хемијска средства (сона киселина, каустична сода, формалдехид).

Неуређене депоније (сметлишта) представљају значајан угрожавајући фактор за станишта заштићеног подручја, околне пољопривредне површине и квалитет воде, као ресурса за развој туризма. Изградњом санитарне регионалне депоније за одлагање комуналног отпада у Новом Саду, санацијом и рекултивацијом постојећих локација, у великој мери био би решен проблем негативног утицаја на животну средину.

На подручју Просторног плана и зони утицаја на природно добро, идентификоване су следеће локације неуређених депонија: КО Деспотово (1), КО Надаљ (1), КО Равно Село (1), КО Савино Село (1), КО Змајево (1) и КО Чуруг (7).

Изградња и коришћење путева мења животне услове у окружењу, на површини која је неколико реда величине већа од саме површине саобраћајног коридора. Саобраћајнице у највећој мери могу бити значајан угрожавајући фактор у случају преласка преко заштићеног подручја. Највећи утицај имају најфреквентније саобраћајнице: ауто-пут Е-75 (који прелази преко Јегричке источно од насеља Змајево) и остали државни путеви I реда (бр. 22.1. Нови Сад-државна граница, који пресеца Јегричку северно од Сирига и бр. 7. Зрењанин-Нови Сад, који прелази преко водотока на удаљености од око 3,5 km од ушћа у Тису).

Остали државни путеви II реда трасирани су правцем север-југ и угрожавају простор под заштитом само на местима преласка (бр. 127 који сече Јегричку унутар насеља Змајево, бр. 120 који прелази преко водотока северно од насеља Темерин и бр. 122 који унутар насеља Жабал пресеца водоток). Утицај саобраћајнице бр. 122 је најинтензивнији јер, због ширег плавног појаса на овом простору, прелази преко дела влажних станишта.

Остале саобраћајнице које прелазе преко заштићеног подручја углавном су локалног карактера и не представљају угрожавајући фактор високог интензитета.

Загађење воде и земљишта јавља се у случају неадекватно решеног одводњавања површине саобраћајнице, као и нерешеног проблема адекватног одлагања отпада, што може имати директан и индиректан негативан утицај на заштићено подручје. Загађивање воде и земљишта врши се загађујућим материјама које се растварају у води, али и нерастворљивим (као што су угљоводоници, тешки метали и сл.). Бука, вибрације и светлосно загађење представљају угрожавајуће факторе чији је утицај на животињски свет најмање истражен у домаћој стручној јавности. Извор буке и вибрација су возила, а акустична енергија зависи од бројних фактора који потичу од возила и акустичних својстава саме путне површине. Висок ниво буке, који често прелази граничне вредности дозвољене сонорне емисије представља посебно велики проблем за осетљиве врсте.

Према подацима надлежног министарства, на подручју у обухвату Просторног плана се не налазе севесо постројења/комплекси. Севесо постројења/комплекси су она у којима се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, регулисана су Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04,36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС), односно техничка јединица унутар комплекса где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује.

Сагласно члану 6. Закона о стратешкој процени утицаја („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), у Извештају о стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана следећа питања:

1. **Климатске промене** и девастација озонског омотача - с обзиром да садашња и очекивана продукција CO₂ и других гасова са ефектом стаклене баште, или са утицајем на озонски омотач, на планском подручју није меродавна у негативном или позитивном смислу са становишта обавеза према међународним споразумима у вези климатских промена и заштите озонског омотача;
2. **Нејонизујуће зрачење** - с обзиром да утицај Просторним планом предвиђених објеката који су извор таквог зрачења није идентификован као значајан на нивоу овог Плана и стратешке процене;
3. **Јонизујуће зрачење** - с обзиром да досадашња истраживања и сазнања о природном и другом зрачењу, те врсте и садржају радионуклида не индикују опасност по здравље људи, уз поштовање прописа и обавеза из тих прописа у вези постојања и руковања материјалима и опремом која је извор зрачења (планским решењима се не предвиђају мере и радови којима би се стање у овој области животне средине могло погоршати).

7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)

Заштита животне средине је један од приоритетних друштвених задатака. Негативни утицаји су углавном последица погрешно планиране изградње, саобраћајних система, неконтролисане и неадекватне употребе енергије, као и непознавања основних законитости из домена животне средине.

Циљ вршења Стратешке процене утицаја, чији је резултат израда Извештаја, је пре свега сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире, не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

Да би се постављени циљеви остварили, потребно је сагледати планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја.

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења заштите животне средине у Просторном плану.

У стратешкој процени, акценат је стављен на анализу планских решења, која могу имати утицаја на животну средину.

У том контексту, у Стратешкој процени се анализирају могући утицаји планираних активности на животну средину и планске мере заштите које ће потенцијалне негативне ефекте плана довести на ниво прихватљивости, а који ће се вредновати у односу на дефинисане индикаторе.

Просторним планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења која се на директан и индиректан начин односе на заштиту животне средине, интерпретирана су у Плану, а предметним елаборатом односно Извештајем о стратешкој процени утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору обухвата Просторног плана.

У случају нереализовања Просторног плана, тенденције у уређењу и коришћењу предметног простора ће се вероватно одвијати према следећем сценарију:

- Нереализовање смерница из плана вишег реда односно Просторног плана;
- Неадекватна узурпација и изградња простора, праћена повећањем загађивања земљишта, подземних и површинских вода и ваздуха;
- Даља деградација природних ресурса и неадекватно коришћење простора које није у складу са Актом о заштити Парка природе Јегричка;
- Нереализовањем изградње инфраструктуре очекиван је сценарио угрожавања животне средине и природних вредности предметног простора;
- Промена структуре пољопривредног земљишта;
- Изостајање развоја категорије заштитних појасева зеленила;
- Изостанак могућности за коришћење обновљивих извора енергије односно за развој ширег подручја у односу на обухват Просторног плана, с обзиром да се Просторним планом дају смернице за изградњу производних енергетских објеката обновљивих извора енергије.

8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Према карактеристикама подручја у обухвату Просторног плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Просторног плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Према Закону о планирању и изградњи, као фаза у изради планског документа предвиђена је израда Материјала за рани јавни увид, чиме се обезбеђује учешће заинтересованих, са могућношћу давања примедби и сугестија на концепцију планских решења.

Рани јавни увид (РЈУ) је и у случају овог Плана организован после доношења одлуке о изради планског документа, а пре формирања Нацрта планског документа.

Рани јавни увид одржан је у периоду 09.06.2017. до 23.06.2017. године, у оквиру којег је Материјал био доступан заинтересованима у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине.

У току израде Просторног плана и Стратешке процене прибављени су услови и сагласности надлежних институција који су приказани у табели 13.

Табела 13. Табела органа и институција од значаја за израду ПППН ПП „Јегричка“

	МИНИСТАРСТВО, ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ, ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, НАДЛЕЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ДР.	ДАТУМ СЛАЊА УСЛОВА	ДАТУМ ПРИЈЕМА УСЛОВА
1.	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Сектор за планирање и управљање у животној средини Одсек за заштиту од великог хемијског удеса	24.08.2017.	14.09.2017.

	МИНИСТАРСТВО, ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ, ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, НАДЛЕЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ДР.	ДАТУМ СЛАЊА УСЛОВА	ДАТУМ ПРИЈЕМА УСЛОВА
2.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру	24.08.2017.	
3.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Управа за превентивну заштиту	24.08.2017.	
4.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Управа за управљање ризиком	24.08.2017.	29.09.2017.
5.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ Сектор за водни саобраћај и безбедност пловидбе	24.08.2017.	
6.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине	24.08.2017.	14.09.2017.
7.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај	24.08.2017.	04.10.2017.
8.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу	24.08.2017.	21.09.2017.
9.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за привреду и туризам	24.08.2017.	25.09.2017.
10.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама	24.08.2017.	18.09.2017.
11.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за здравство	24.08.2017.	20.09.2017.
12.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат социјалну политику, демографију и равноправност полова	24.08.2017.	05.09.2017.
13.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за спорт и омладину	24.08.2017.	
14.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице	24.08.2017.	11.09.2017.
15.	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство	24.08.2017.	03.05.2018.
16.	РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД СРБИЈЕ	24.08.2017.	26.09.2017.
17.	РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД	24.08.2017.	13.09.2017.
18.	ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАЊЕ	24.08.2017.	01.09.2017.
19.	ГЕОЛОШКИ ЗАВОД СРБИЈЕ Сектор за геотехнику и хидрогеологију	24.08.2017.	
20.	ОПШТИНА БАЧКА ПАЛАНКА Служба за грађевинарство и урбанизам	24.08.2017.	
21.	ОПШТИНА ВРБАС Општинска управа Одељење за урбанизам и стамбене послове	24.08.2017.	02.06.2017. 06.09.2017.
22.	ОПШТИНА СРБОБРАН Одељење за урбанизам и стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине	24.08.2017.	
23.	ОПШТИНА ТЕМЕРИН Општинска управа Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине	24.08.2017.	
24.	ОПШТИНА ЖАБАЉ Служба за урбанизам, имовинске, стамбено- комуналне послове и саобраћај	24.08.2017.	

	МИНИСТАРСТВО, ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ, ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, НАДЛЕЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ДР.	ДАТУМ СЛАЊА УСЛОВА	ДАТУМ ПРИЈЕМА УСЛОВА
25.	Републички завод за заштиту споменика културе	24.08.2017.	11.12.2017.
26.	Покрајински завод за заштиту споменика културе петроварадин	24.08.2017.	18.12.2017.
27.	Завод за културу војводине	24.08.2017.	
28.	Покрајински завод за заштиту природе	24.08.2017.	27.02.2017. 03.01.2018.
29.	ЈП „Војводинашуме“	24.08.2017.	09.10.2017.
30.	Институт за низијско шумарство и животну средину	24.08.2017.	
31.	ЈП „Путеви Србије“ Сектор за стратегије, пројектовање и развој	13.09.2017.	26.09.2017.
32.	АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНОМ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ „Инфраструктура железнице Србије“ А.Д.	24.08.2017.	14.09.2017.
33.	ДИРЕКТОРАТ ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО Сектор за ваздушну пловидбу	24.08.2017.	05.09.2017.
34.	ЈВП „Воде Војводине“	24.08.2017.	31.10.2017. 28.12.2017.
35.	ЈКП „Темерин“	24.08.2017.	
36.	ЈКП „Услуге и одржавање“ Жабаљ	24.08.2017.	14.09.2017.
37.	ЈКП „Водовод општине Жабаљ“	24.08.2017.	28.09.2017.
38.	ЈКП „Градитељ“ Србобран	24.08.2017.	
39.	ЈКП „Комуналац“ Врбас	24.08.2017.	29.09.2017.
40.	ЈКП „Комуналпројект“ Бачка Паланка	24.08.2017.	25.09.2017. 19.01.2018.
41.	ЈП „Електро mreжа Србије“ Погон техника	24.08.2017.	29.09.2017.
42.	Теленор доо	24.08.2017.	10.10.2017.
43.	„VIP mobile“ DOO	24.08.2017.	
44.	Телеком Србија Дирекција за технику Функција планирања и развоја Сектор за планирање и развој транспортне телекомуникационе мреже	24.08.2017.	04.10.2017.
45.	СББ - Српске кабловске мреже ДОО	24.08.2017.	07.09.2017.
46.	ЈП Емисиона техника и везе Сектор техника	24.08.2017.	05.09.2017.
47.	ЕПС Снабдевање доо Београд Регионални центар Електровојводина Нови Сад Служба планске енергетике	24.08.2017.	25.09.2017.
48.	ЈП „Пошта Србије“ Дирекција за поштанску мрежу	24.08.2017.	04.10.2017.
49.	НИС ад. Гаспром Њефт	24.08.2017.	23.06.2017. 06.09.2017.
50.	ЈП Србијагас	24.08.2017.	18.09.2017.
51.	ЈП "Транснафта"	24.08.2017.	01.09.2017.
52.	SOUTH STREAM доо	24.08.2017.	06.09.2017.
53.	ОПШТИНА БАЧКА ПАЛАНКА Служба за заштиту животне средине	24.08.2017.	
54.	ОПШТИНА ВРБАС Општинска управа Одељење за заштиту животне средине и енергетски менаџмент	24.08.2017.	28.09.2017.
55.	ОПШТИНА ЖАБАЉ Служба за привреду и заштиту животне средине	24.08.2017.	

	МИНИСТАРСТВО, ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ, ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, НАДЛЕЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ДР.	ДАТУМ СЛАЊА УСЛОВА	ДАТУМ ПРИЈЕМА УСЛОВА
56.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈВОДИНЕ	24.08.2017.	
57.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ БАЧКА ПАЛАНКА	24.08.2017.	
58.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ВРБАС	24.08.2017.	
59.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН	24.08.2017.	
60.	ЦЕНТАР ЗА СПОРТ И ТУРИЗАМ ОПШТИНЕ СРБОБРАН	24.08.2017.	
61.	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ЖАБАЉ	24.08.2017.	07.09.2017.
62.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Одељење за ванредне ситуације у Бачкој Паланци	14.09.2017.	
63.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Одељење за ванредне ситуације у Врбасу	14.09.2017.	
64.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Одељење за ванредне ситуације у Темерину	14.09.2017.	
65.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Одељење за ванредне ситуације у Србобрану	14.09.2017.	
66.	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Одељење за ванредне ситуације у Жабљу	14.09.2017.	

 Захтеви за услове на које није добијен одговор

Извештај о стратешкој процени доставља се на мишљење заинтересованим органима и организацијама и обезбеђује се учешће јавности у његовом разматрању.

Након оцене Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину и Извештаја о учествовању заинтересованих органа и организација и јавности, који сачињава орган надлежан за припрему Просторног плана, орган надлежан за послове заштите животне средине може дати сагласност на Извештај о стратешкој процени.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану.

1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава Просторни план ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја постављају оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја кроз планска решења.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Просторног плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима, односно карактеристикама простора.

Плански основ за израду овог Просторног плана представља Регионални просторни план АП Војводине.

Општи циљ Стратешке процене представља одрживо коришћење простора и природних ресурса у обухвату Просторног плана кроз активну примену мера заштите природних ресурса, животне средине, и обезбеђење адекватних услова за живот и здравље људи.

Наведени циљ обезбедиће се активним спровођењем управљачких активности у заштићеним подручјима, као и очувањем предеоних карактеристика на подручју Просторног плана, те контролом рада загађивача идентификованих на подручју Просторног плана и у контактної зони и спровођењем континуираног мониторинг параметара животне средине и биомониторингом.

Основни разлог за израду Просторног плана је стварање услова за реализацију националних, регионалних и локалних интереса у оквиру граница посебне намене, у складу са условима заштите природе, који се заснивају на вредновању и процени могућих утицаја на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана.

На основу наведеног општег циља Стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите.

Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

- А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса и заштита од буке;
- Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
- В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
- Г. Одрживо управљање отпадом;
- Д. Рационална и контролисана експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности;
- Ђ. Контролисана изградња нових привредних субјеката на подручју обухвата Просторног плана и минимизација негативних утицаја из постојећих привредних комплекса;
- Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних циљева стратешке процене Просторног плана, врши се избор одговарајућих индикатора стратешке процене утицаја на животну средину. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање активности у простору.

Приликом дефинисања индикатора, обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој, индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 37/11) и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине и карактер Плана и планираних активности.

На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине, на територији Просторног плана релевантни су индикатори приказани у Табели 14.

Табела 14. Преглед Посебних циљева стратешке процене и индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана

Индикатори	
1.	Број дана са прекорачењем ГВЕ за суспендоване честице, SO _x , NO _x
2.	Годишње количине исцрпљене подземне и површинске воде, апсолутно и као део од укупне обновљиве количине воде (m ³ , %)
3.	% домаћинства прикључен на водовод и канализацију
4.	% отпадних вода које се пречишћавају
5.	Присуство фекалних бактерија у води за пиће (%) ¹⁰
6.	БПК ₅ у водотоцима (mg/l кисеоника потрошеног у 5 дана, на константној температури од 20°C)
7.	Промена намене земљишта (%)
8.	ha (%) санираних и рекултивисаних подручја
9.	Квалитет пољопривредног и непољопривредног земљишта
10.	Употреба минералних ђубрива (kg/ha)
11.	Употреба пестицида (t активне материје пестицида на 10km ² пољопривредног земљишта)
12.	Површине под природним пределима
13.	Удео шумског земљишта у укупном земљишту (%)
14.	% заштићених природних добара на територији АПВ у односу на укупну површину
15.	Површине под изабраним значајним екосистемима (km ² или ha) одабраних врста екосистема
16.	Учешће броја угрожених врста у укупном броју врста (%)
17.	Стварање отпада (t/становнику)
18.	Рационална експлоатација минералних сировина (т/год или %)
19.	Учешће обновљивих извора енергије у укупној потрошњи енергије (%)
20.	Интензитет туризма.

Индикатори дефинисани у претходној табели дефинисани су са циљем праћења реализације планских, а не технолошких решења, у планском периоду, уколико се за то укаже потреба.

3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја, те на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања. Истиче се и то да је стратешка процена делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама.

Како би била потпуно интегрисана, процедура стратешке процене треба да се преплиће са процедуром израде Плана.

10 Према упутствима СЗО за квалитет воде за пиће

Табела 15. приказује принцип по којем се руководило при изради ова два елабората, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене.

Табела 15. Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза - пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) - формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта просторног плана		
Стручна контрола Нацрта Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Мишљење заинтересованих органа и организација на СПУ
Јавни увид у Нацрт Просторног плана	Узајамни утицај ове две фазе - у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештају о СПУ
Доношење Просторног плана	Орган надлежан за израду планског документа не може иста упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештају о СПУ	Оцена и сагласност на Извештају од стране надлежног органа
Спровођење Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

Циљеви стратешке процене су, с обзиром на паралелну израду ова два документа, у потпуности били усаглашени са циљем Нацрта Просторног плана. Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

- А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса и заштита од буке;
- Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
- В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
- Г. Одрживо управљање отпадом;
- Д. Рационална и контролисана експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности;
- Ђ. Контролисана изградња нових привредних субјеката на подручју обухвата Просторног плана и минимизација негативних утицаја из постојећих привредних комплекса;
- Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

У табели 16. приказана је компатибилност општих циљева Просторног плана и посебних циљева стратешке процене. У предметној стратешкој процени није утврђена компатибилност свих појединачних и посебних циљева Просторног плана и стратешке процене, јер су сви посебни циљеви Просторног плана усклађени са општим циљевима у Плану.

Табела 16. Компатибилност циљева Просторног плана и СПУ

ЦИЉЕВИ ПЛАНА		А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
Очување, унапређење и заштита природних вредности и њихово коришћење за научна истраживања, едукацију, презентацију јавности, рекреацију и друге активности у складу с еколошким потенцијалима подручја		+	+	+	+	+	+	+
Интеграција функција заштите природних вредности са функцијама водне инфраструктуре, пољопривреде, туризма и индустрије, као и са функцијама насеља		+	+	+	+	0	+	0/+
Рестаурација и ревитализација девастираних и оштећених елемената који чине препознатљив карактер предела, као и креирање нових елемената карактера којима би се, поред осталог, обезбедила функција повезивања, односно умрежавања предеоних елемената водотока Јегричке и еколошког коридора реке Тисе		0/+	+	+	+ / 0	0/+	+	0/+

+ -позитивно, 0- неутрално, - негативно

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Стратешком проценом се сагледавају могући негативни утицаји планских решења на квалитет животне средине, из чега следи дефинисање мера за превенцију или минимизацију истих.

Стратешком проценом се разматрају питања и проблеми везани за заштиту животне средине, који се односе на:

- Утицај досадашњих активности и планираних садржаја на природне ресурсе - воду, ваздух и земљиште;
- Утицај планиране инфраструктуре на животну средину;
- Мере и услове заштите животне средине са освртом на потенцијалне загађиваче;
- Питања и проблеме одлагања комуналног отпада и др. врста отпада у планском периоду.

У поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, планска решења су вреднована у односу на:

- Природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- Створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;
- Стање комуналне опремљености и уређености простора;
- Стање и статус природних вредности;
- Услове надлежних институција добијених у поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени;
- Циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа (РПП АПВ) и циљеве предметног Плана.

Планска решења формулисана су у складу са смерницама и циљевима плана вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављених за потребе израде овог Просторног плана, Студијом Покрајинског завода за заштиту природе (Парк природе „Јегричка“ – предлог за стављање под заштиту као заштићено подручје II категорије, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад 2012) и другим значајним документима за овај простор.

У плански документ су интегрисане мере и услови заштите животне средине, ограничења и обавезе које се недвосмислено морају спроводити на предметном простору. Заштита животне средине је један од приоритетних задатака савременог друштва. Данас присутне негативне последице углавном су последица непоштовања планских докумената, саобраћајних система, неконтролисане и неадекватне употребе енергије, као и непознавања основних законитости из домена животне средине.

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих. У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Просторним планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планска решења на животну средину.

Процена утицаја варијантних решења

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења Просторног плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

1. **Варијантно решење 1** - уколико не дође до спровођења планских решења;
2. **Варијантно решење 2** - уколико се реализују планска решења (варијанта одрживог развоја).

Стратешка процена се бави разрадом варијанте реализације, односно не реализације планских активности.

Табела 17. Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Циљеви стратешке процене

- А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса и заштита од буке;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Рационална и контролисана експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности;
Ђ. Контролисана изградња нових привредних субјеката на подручју обухвата Просторног плана и минимизација негативних утицаја из постојећих привредних комплекса;
Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Сектор плана	Сценарио развоја	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ						
		А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, пољопривредно земљиште)	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Заштита заштићених подручја	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Заштита предела	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Становништво и привредне активности	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0	+	+	+	+	+
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Унапређење водне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	-	+
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	0/-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	+	+	0	+	+
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	0/-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	+	+	+	+	+
Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	0
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	-/0
	ВАРИЈАНТА 2	0	0	0	0	0	+	0/+
Заштита културног наслеђа	ВАРИЈАНТА 1	0/-	-	-	-	-	-	0/-
	ВАРИЈАНТА 2	0/+	+	+	+	0	+	0/+
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	0	+	+

+ - укупно позитиван утицај, - - укупно негативан утицај, 0 - неутралан утицај

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти Просторног плана, може се констатовати следеће:

1. У варијанти да се Просторни план не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине и неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора што би довело до даљег угрожавања природних ресурса, нарушавања водног режима и неконтролисаног испуштања отпадних материја у медијуме животне средине;
2. У варијанти да се Просторни план имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно у области заштите природних вредности и природних ресурса, привреде и туризма приликом избора будућих корисника простора поштујући већ веома ограничене капацитете животне средине Планског подручја.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Просторног плана повољнија у односу на варијанту да се Просторни план не донесе.

Евалуација карактеристика и значаја утицаја планских решења

У претходним табелама извршена је квалитативна експертска процена позитивних и негативних утицаја појединих сектора Просторног плана на животну средину у поређењу са ефектима варијанте, ако се Просторни план не примени. У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте Просторног плана на животну средину и елементе одрживог развоја. Значај утицаја процењује се у односу на величину (интензитет) утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус за позитивне промене, како је приказано у табели 18. Овај систем вредновања примењује се како на појединачне индикаторе утицаја, тако и на сродне категорије преко збирних индикатора.

Табела 18. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

Табела 19. Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај у оквиру простора регије
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу територије Просторног плана

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Просторног плана.

Вероватноћа утицаја одређује се према скали приказаној у табели 20.

Табела 20. Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа утицаја може дакле бити од потпуно извесне (100%), до ситуације у којој је утицај готово невероватан.

Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

Могу се извести и додатни критеријуми према времену трајања утицаја, односно последица и то: привремени-повремени (П) и дуготрајни-стални (Д) ефекти.

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене.

Приказана и анализирана планска решења подељена су на општа планска решења и посебна планска решења (Табела 21). Имајући у виду да опште дефинисана планска решења обухватају и посебна планска решења, а са аспекта заштите животне средине односно циљева СПУ нема суштинске разлике у вредновању посебних циљева у односу на посебне циљеве СПУ који се свакако свODE на правила уређења и коришћења простора. У наредној анализи вреднована, су због поједностављености поступка посебна планска решења као област, а не свако појединачно.

Табела 21. Планска решења у Нацрту плана обухваћена проценом утицаја

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, шуме и пољопривредно земљиште)	
1.	Успостављање катастра загађивача на територији општина у обухвату Просторног плана, као дела интегралног катастра загађивача Републике Србије
2.	Успостављање континуираног мониторинга квалитета ваздуха, подземних и површинских вода, земљишта и буке
3.	Употреба БАТ технологија код старих и нових постројења
4.	Коришћење минералних ресурса се базира на принципима рационалне и контролисане експлоатације, у складу са циљевима концепта одрживог развоја
5.	Одрживи развој пољопривреде у складу са мерама и условима заштите за подручје ПП Јегричка, временски и просторно ограничено и усклађено са природним капацитетима
6.	Планским газдовањем на простору обухвата Просторног плана и коришћење шума као ресурса у складу са биолошким капацитетима
7.	Контролисана примена хемијских средстава у пољопривредној производњи
8.	Формирање заштитних појасева зеленила у заштићеним подручјима и дуж еколошких коридора односно њихових заштитних зона у складу са условима за заштиту природе.
Заштита заштићених подручја и осталих подручја значајних за очување биодиверзитета	
9.	Заштита, уређење и развој на простору заштићених подручја на основу плана управљања, одређених студија, пројеката, резултата биомониторинга угрожених биљних и животињских врста, мониторинга вода и других бројних истраживања
10.	Заштита строго заштићених врста спровођењем забране коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама
11.	Заштита еколошких коридора у складу са условима и мерама Покрајинског завода за заштиту природе
Заштита предела	
12.	Спровођење низа мера и активности ради заштите, обнављања и унапређења природних вредности, као и вредности карактера предела, у циљу очувања разноврсности карактеристичних амбијенталних целина и процеса у екосистему.
13.	Развој насеља која се налазе у оквиру заштићеног подручја и у непосредном окружењу у складу са вредностима предела.
Становништво и привредне активности	
14.	Уређење локалитета који су у функцији развоја едукативних, спортско рекреативних и туристичких активности, као и усклађивање свих активности у оквиру посебне намене простора са мерама заштите природе.
15.	Формирање уређених пунктова намењених за развој спортско-рекреативног риболова.
16.	Пружање локалном становништву стручне помоћи и других облика сарадње за производњу здраве хране, руралног туризма на постојећим салашима, развој еко туризма кроз брендирање производа традиционалне и органске производње у складу са смерницама заштите природних добара у обухвату Просторног плана.
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	
17.	Санација и рекултивација неуређених одлагалишта отпада, стихијски изабраних локација за одлагање отпада животињског порекла и осталих деградираних површина на територији обухвата Просторног плана.

18.	Укључење насеља односно делова насеља на територији обухвата Просторног плана у систем мреже регионалних депонија односно трајно опредељење за депоновање отпада на територији Града Новог Сада након изградње регионалне депоније.
Унапређење водне инфраструктуре	
19.	Обезбедити одговарајуће услове за ревитализацију и даље одржавање оптималног водног режима у заштићеном подручју, а у смислу комуналне опремљености простора обезбедити квалитетно водоснабдевање и уређење и обезбеђење водних ресурса од даљег загађивања и расипања.
20.	Снабдевања водом у границама обухвата Просторног плана, засновано је на захватању воде за пиће индивидуално, путем бушених бунара.
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	
21.	Модернизација саобраћајне мреже.
22.	Трасирање, изградња и обележавање бициклистичких стаза.
23.	Уређење и стабилизација застора некатегорисаних путева.
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	
24.	Потпуни прелазак на 20 kV напонски ниво. 10 kV мрежу и припадајуће дистрибутивне трафостанице 10/0,4 kV потребно је реконструисати за рад на 20 kV
Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије	
25.	У оквиру посебне намене, али ван заштићених подручја, у складу са важећим уредбама и мерама заштите природе, могуће је коришћење обновљивих и других извора енергије: биомаса, биогас, гас, соларна и енергија ветра
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре	
26.	Потпуна дигитализација електронске комуникационе мреже и објеката и изградња широкопојасне мреже
Заштита културног наслеђа	
27.	Заштита културног наслеђа у складу са Законским одредбама и условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе.
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	
28.	Примена мера заштите у складу са мерама заштите од ванредних ситуација

Изградња школа, или других објеката јавне намене нема суштинског значаја са аспекта заштите животне средине који би се за овакав тип плана требао посебно вредновати кроз циљеве СПУ овако специфичног подручја, као и мрежа јавних служби.

Табела 22. Процена величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви стратешке процене

- А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса и заштита од буке;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Рационална и контролисана експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности;
Ђ. Контролисана изградња нових привредних субјеката на подручју обухвата Просторног плана и минимизација негативних утицаја из постојећих привредних комплекса;
Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	Циљеви стратешке процене						
	А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, шуме и пољопривредно земљиште)	+3	+2	+2	+3	+2	+2	+3
Заштита заштићених подручја	+2	+3	+3	+2	+2	+2	+2
Заштита предела	+3	+3	+3	+1	+2	+2	+1
Становништво и привреда	+2	+1	+1	+2	+1	+2	+1
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	+3	+2	+2	+3	+2	+2	+2
Унапређење водне инфраструктуре	+3	+2	+2	0	0	+2	+1
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	+2	+1	0	+1	0	+2	+2
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	+1	0	0	0	+2	+1	+1
Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије	+2	0	0	+1	+2	+3	+2
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре	0	0	0	0	0	+2	+2
Заштита културног наслеђа	0	+2	+1	0	0	+2	+1
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+2	+2	+2	0	+2	+2	+3

Из приложене табеле закључује се да највећи број планских решења односно области планских решења има позитиван утицај са аспекта заштите животне средине.

Табела 23. Процена просторних размера планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви стратешке процене

- А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса и заштита од буке;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Рационална и контролисана експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности;
Ђ. Контролисана изградња нових привредних субјеката на подручју обухвата Просторног плана и минимизација негативних утицаја из постојећих привредних комплекса;
Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	Циљеви стратешке процене						
	А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, шуме и пољопривредно земљиште)	Р	Л	Р	Л	Л	Р	Л
Заштита заштићених подручја	Р	Р	Р	Л	Л	Р	Л
Заштита предела	Р	Р	Р	Л		Л	Р
Становништво и привредне активности	Л	Л	Л	Л		Р	Л
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	Л	Л	Р	Л	Л	Л	Л
Унапређење водне инфраструктуре	Л		Р			Л	Р
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	Л	Л	Р			Л	Л
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре		Л	Р		Л	Р	Л
Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије	Л	Л	Л		Р	Л	
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре			Л			Р	
Заштита културног наслеђа		Л	Л			Л	
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	Л	Л	Р	Л	Л	Л	Л

Из приложене евалуације планских решења са аспекта просторних размера утицаја планских решења на подручје обухваћено Просторним планом закључује се да највећи број планских решења има локални карактер са аспекта заштите животне средине.

Табела 24. Процена вероватноће утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Циљеви стратешке процене

- А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса и заштита од буке;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Рационална и контролисана експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности;
Ђ. Контролисана изградња нових привредних субјеката на подручју обухвата Просторног плана и минимизација негативних утицаја из постојећих привредних комплекса;
Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	Циљеви стратешке процене						
	А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, минералне сировине, шуме и пољопривредно земљиште)	И	В	И	М	М	И	И
Заштита заштићених подручја	И	И	И		М	И	И
Заштита предела	В	И	М	И	М	М	В
Становништво и привредне активности	В	М	М	И	М	И	В
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	И	М	В	И	М	И	М
Унапређење водне инфраструктуре	И		В	М		И	М
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	М	М	М			М	М
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре					И	М	М
Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије		М	М		И	М	М
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре						М	
Заштита културног наслеђа		В	М				
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	М	М	М	М	М	М	И

Из приложене евалуације планских решења са аспекта вероватноће утицаја планских решења на подручју обухваћеном Просторним планом закључује се да највећи број планских решења има карактер извесног са аспекта заштите животне средине.

Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.), стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката.

Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју Плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У наредној табели на основу вредновања дефинисаног у Табели 25 извршена је анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 25. Вредновање карактеристика утицаја Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Трајање (Временска димензија)	Просторна димензија
Позитиван (+) Негативан (-) Неутралан (Н)	Известан (И) Могућ (М) Није могућ (НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан синергијски (КС) Синергијски (СИ) Појединачан- спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан (Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални (Рег) Национални (Нац)

Табела 26. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Циљеви стратешке процене

- А. Одрживо коришћење и заштита природних ресурса и заштита од буке;
Б. Очување предеоних карактеристика подручја;
В. Одрживо управљање и заштита заштићених подручја;
Г. Одрживо управљање отпадом;
Д. Рационална и контролисана експлоатација минералних сировина и унапређење енергетске ефикасности;
Ђ. Контролисана изградња нових привредних субјеката на подручју обухвата Просторног плана и минимизација негативних утицаја из постојећих привредних комплекса;
Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

Области планских решења	Циљеви стратешке процене																				
	А			Б			В			Г			Д			Ђ			Е		
Заштита природних ресурса	+	И	КС	+	И	С	+	И	С	+	И	ПС	+	И	ПС	+	И	ПС	+	И	КС
	ЈП	Ср	Л	ЈП	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	р
Заштита заштићених подручја и простора у заштитној зони заштићених подручја	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	Н	М	ПС	+	И	ПС	+	И	КС
	ЈП	Ср	р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	+	И	КС	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	р
Заштита предела	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	ПС	Н	М	ПС	+	И	ПС	ЈП	Ср	Л
	ЈП	Ср	р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	+	И	КС
Становништво и привреда	+	М	КС	Н	М	ПС	Н	М	ПС	Н	М	ПС	+	М	ПС	+	И	СИ	ЈП	Ср	Л
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	+	И	КС	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	КС
	ЈП	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Унапређење водне инфраструктуре	+	И	КС	Н	М	СИ	Н	М	СИ	Н	И	СИ	Н	НМ	СИ	+	М	КС	ЈП	Ср	Л
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	+	И	КС
Реконструкција и изградња саобраћајне инфраструктуре	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	СИ	+	М	СИ	+	НМ	ПС	+	И	СИ	ЈП	Ср	Л
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Изградња и модернизација енергетске инфраструктуре	+	НМ	Л	+	И	КС	Н	НМ	ПС	+	НМ	Л	Н	И	ПС	+	И	ПС	+	И	КС
	П	Ср	С	ЈП	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	С	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Изградња капацитета за искоришћење обновљивих извора енергије	+	М	КС	Н	НМ	ПС	Н	НМ	ПС	+	НМ	Л	+	И	СИ	+	М	ПС	ЈП	Ср	Л
	П	Ср	Л	П	Л	Ср	П	Ср	Л	П	Ср	С	П	Ср	Л	П	Ср	Л	+	И	КС
Изградња електронске комуникационе инфраструктуре	+	НМ	КС	Н	НМ	ПС	Н	НМ	ПС	+	НМ	Л	Н	НМ	ПС	Н	И	КС	+	НМ	Л
	П	Ср	Л	П	Л	Ср	П	Ср	Л	П	Ср	С	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	С
Заштита културног наслеђа	+	НМ	КС	+	М	КС	Н	И	ПС	+	М	СИ	Н	НМ	ПС	+	М	КС	+	И	КС
	ЈП	Ср	Л	П	Л	Ср	Р	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Ср	Л
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+	М	КС	Н	М	КС	Н	М	КС	Н	М	КС	Н	М	КС	+	М	КС	ЈП	Ср	р
	ЈП	Ср	Л	П	Л	Ср	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	+	И	С

На основу вредновања величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја, по секторима Просторног плана може се закључити да ће утицаји планских решења имати врло повољан, односно повољан утицај са аспекта животне средине. Са аспекта просторних размера велики број планских решења, по областима, имаће регионални значај, док ће изградња саобраћајне инфраструктуре и модернизација енергетске имати локални значај, само на територији Просторног плана. У односу на вероватноћу утицаја, највећи број планских решења, по областима има извешан позитиван утицај на заштиту животне средине предметног подручја.

2. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

2.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објекта потребно је планирати и применити следеће мере заштите:

- Носилац пројекта је дужан да поштује Закон о планирању и изградњи, као и подзаконска акта донета на основу овог Закона;
- Вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- Утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- Отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- Материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежну организацију за заштиту споменика културе;
- Ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе.

2.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Опште мере заштите природних ресурса односе се на:

- Вођење регистра извора загађивања животне средине од стране надлежне општинске управе за послове заштите животне средине у општинама у обухвату Просторног плана, као дела интегралног националног регистра извора загађивања који води Агенција за заштиту животне средине;
- Успостављање континуиране контроле и систематско праћење квалитета параметара животне средине (ваздуха, воде, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења) од стране овлашћених организација;
- Идентификација привредних субјеката - оператера на простору обухвата Просторног плана који су у обавези да поднесу Захтев за издавање интегрисане дозволе у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04) и пратећим подзаконским актима - уколико дође до изградње ових објеката у планском периоду;
- Идентификација севесо постројења на основу Закона о заштити животне средине, Закона о ванредним ситуацијама и пратећих подзаконских аката - уколико дође до изградње ових објеката у планском периоду;
- Формирање заштитних појасева зеленила у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, у циљу заштите од еолске ерозије - одношења површинског слоја земљишта и усева у фази семена.

Посебне мере за постројења и радне садржаје¹¹

Услови који се односе на сва постојећа и планирана постројења и радне садржаје на простору у обухвату Просторног плана су:

- Применити опште и посебне санитарне мере и услове предвиђене законом и другим прописима, којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација;
- Фекалне отпадне воде испустити у водонепропусну септичку јаму (као прелазно решење) или одводити интерном канализацијом у јавну канализациону мрежу;
- Све технолошке отпадне воде, преко сливних решетки, сакупљати и одводити у водонепропусну септичку јаму, уз претходан третман на таложнику и сепаратору или их упуштати у јавну канализацију, а по извршеном одговарајућем третману, којим се обезбеђује прописани квалитет за испуштање у канализациону мрежу односно реципијент;
- Спроводити мере заштите животне средине (ваздуха, воде, земљишта, заштите од буке) и адекватно управљање насталим отпадом.

У складу са Законом о заштити животне средине, у предметном Просторном плану примениће се прописани систем мера и услова за одрживо управљање, очување и унапређење природне равнотеже и услова за живот, као и за спречавање и смањење загађивања животне средине.

2.2.1. Мере заштите ваздуха

Заштита ваздуха ће се обезбедити кроз примену следећих мера:

- Поштовати Закон о заштити ваздуха и пратећа подзаконска акта;
- Спроводити одговарајуће мере заштите, односно инсталирати опрему и извести одговарајућа техничка и технолошка решења, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху задовољава прописане граничне вредности;
- У случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, обавезно је предузимање техничко-технолошких мера или обустављање технолошког процеса, како би се концентрације загађујућих материја свеле на ниво прописаних вредности;
- Уколико дође до квара уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите или до поремећаја технолошког процеса, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;
- Код стационарног извора загађивања, у току чијег обављања делатности се могу емитовати непријатни мириси, обавезна је примена мера које ће довести до редукције мириса, иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;
- Субјект новоизграђеног или реконструисаног стационарног извора загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе или израде студије о процени утицаја на животну средину дужан је да пре пуштања у рад прибави дозволу;
- Коришћење еколошких енергената (електрична енергија, соларна енергија, енергија ветра, биомаса, геотермална енергија) за грејање будућих туристичких капацитета и мањих производних погона. За све нове привредне објекте, као потенцијалне загађиваче и постојеће загађиваче, уколико не поштују правило употребе еколошких енергената ради задовољавања нивоа квалитета ваздуха обавезна је уградња филтера у димњацима;
- Успостављање мониторинга квалитета ваздуха на основу утврђене мреже мерних станица и/или мерних места у државној и локалној мрежи мерних станица на територији општина у обухвату Просторног плана;
- Вршење сталног и/или повремених мерења/узимања узорака на фиксним локацијама и повремених мерења на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга квалитета ваздуха;
- Реконструкција постојеће путне мреже и успостављање заштитних зона са заштитним зеленилом уз саобраћајнице за све категорије путева у складу са Законом, као мера заштите од буке и аерозагађења;
- Дефинисање и других мера заштите квалитета ваздуха кроз поступак процене утицаја на животну средину.

11 Према Упутству о минималним условима за заштиту животне средине, објављеним од стране надлежног министарства за послове заштите животне средине 2010. године

2.2.2. Мере заштите вода

У циљу заштите вода (површинских и подземних) успостављају се следеће мере заштите:

- забрањено је испуштање отпадних вода у површинске и подземне воде, које прелазе граничне вредности емисије-квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализациони систем насеља односно крајњи реципијент;
- забрањено је испуштање отпадних вода које су прекомерно термички загађене;
- отпадне воде индустрије потребно је предтретманом довести до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, односно за пречишћавање на ППОВ;
- вршити прихват зауљених отпадних вода преко сепаратора уља и масти;
- вршити биохемијско и механичко испитивање параметара квалитета отпадних вода;
- дефинисати зону изворишта и одредити зону и мере санитарне заштите свих изворишта висококвалитетних површинских и подземних вода
- земљиште и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања морају бити заштићени од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно деловати на издашност извора и здравствену исправност воде, забраном активности које утичу на промену квалитета воде у водоносним слојевима или површинским токовима;
- обавезно очување квалитета површинских и подземних вода у складу са захтеваном класом;
- забрана неконтролисаног каптирања извора без обзира на издашност;
- забрана неадекватног каптирања и експлоатације термоминералних вода-у циљу заштите формирати зоне санитарне заштите издани термоминералних вода (елиминација појединих активности по зонама);
- контрола квалитета воде за пиће (физичко-хемијски и микробиолошки стандарди) од стране стручних служби на локалном нивоу;
- поштовање услова и критеријума за унапређење и заштиту животне средине при уређењу водотока, а у зонама посебних природних вредности тежити остварењу „натуралне регулације“;
- приликом непосредне реализације пројеката изградње водопривредних и других објеката и захвата у коришћењу водних ресурса или коришћењу водних система обавезна је израда студије о процени утицаја на животну средину, а пре свега са становишта: процене ризика од свих врста и степена загађења вода и тла и процене и прогнозе „оводњености“ као основног чиниоца опстанка живота у постојећим екосистемима, у зонама утицаја;
- санација и ревитализација објеката и опреме водоводне инфраструктуре и изградња нових објеката у складу са санитарно-техничким условима изградње и уређења;
- решавање снабдевања становништва водом у насељима упоредо са решавањем питања одвођења и третмана отпадних вода;
- сакупљање и евакуација отпадних вода преко сепарационог канализационог система (раздвајање колектора за отпадне воде од колектора кишне канализације) за постојеће и планиране туристичке локалитете;
- строго контролисана примена хемијских средстава у пољопривреди у циљу заштите површинских и подземних вода од загађивања;
- забрана трајног депоновања отпада на целом подручју обухвата Просторног плана, а поготово у зонама изворишта;
- спровођење поступка процене утицаја на животну средину и израда студије у којој ће бити дефинисане и мере у вези са заштитом вода (начин одвођења отпадних вода, третман, и др.) за алтернативну трасу инфраструктурног коридора;
- побољшање систематског мерења и осматрања квалитета површинских вода, увођењем нових тзв. система засебних мерних станица (мерних места) са или без континуиране регистрације података и са резервним (допунским) местима за повремена или ад хок мерења ради потпунијег увида у квалитет вода;
- развијање културе становништва о потреби чувања водних ресурса

2.2.3. Мере заштите земљишта

Заштита земљишта најуже је повезана са заштитом ваздуха и воде, јер се многи од загађивача преко падавина, нагиба и пукотина у тлу и сл. преносе из вода у земљиште.

Посебни услови и мере у функцији заштите земљишта су:

- применити биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање паркинга, улица и манипулативних платоа;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања:

- У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта;
- заштита функције земљишта, заустављање деградације земљишта и рекултивација деградираних површина;
- примена концепта органске пољопривреде и замена конвенционалне методе примене хемијских средстава заштите и агротехничких мера у пољопривреди;
- рекултивација и ревитализација свих површина деградираних услед коришћења минералних сировина;
- забрана стихијског одлагања отпада на територији обухвата Просторног плана и санација неуређених одлагалишта отпада-дивљих депонија, у циљу заштите земљишта;
- сакупљање, прерада или уништавање анималног отпада у објектима намењеним за прераду, обраду или уништавање лешева животиња и других отпадака животињског порекла, у складу са Законом о ветеринарству;
- спречавање непланског претварања пољопривредног у грађевинско земљиште, чиме је иницирана нежељена промена намене простора.

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

2.2.4. Остале посебне мере заштите

Мере заштите од буке

Мере и услове заштите од буке јединица локалне самоуправе утврђује у складу са Законом о заштити од буке у животној средини. Обавезе јединице локалне самоуправе- на чијем се простору налази обухват Просторног плана, односе се на акустичко зонирање на територији локалне самоуправе, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог Просторног плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животној средини и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10) прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Према потреби, надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Законом и важећим подзаконским актима.

Посебни услови и мере заштите од буке за радне садржаје су:

- пројектовати и извести одговарајућу звучну заштиту, којом се обезбеђује да бука, која се емитује при прописаним условима коришћења и одржавања уређаја и опреме, не прелази прописане граничне вредности;
- након пуштања погона у рад или при пробном раду погона извршити контролно мерење нивоа буке на граници комплекса и извршити оцену ефикасности примењених мера заштите, при

чему се узима као меродаван критеријум за ноћ, будући да емитована бука не зависи од доба дана, већ од режима рада погона (у случају да измерени нивои буке прелазе дозвољене вредности, побољшати звучну изолацију према осетљивим и угроженим објектима).

Мере заштите при управљању отпадом

Концепцију одлагања комуналног отпада треба усагласити са принципима Стратегије управљања отпадом 2010- 2020. године.

Сваки генератор отпада је обавезан да изврши карактеризацију и категоризацију отпада код надлежних организација и да се у зависности од његове природе са њим поступа у складу са законским прописима.

Обавеза генератора отпада је да, у складу са Законом о управљању отпадом и осталим законским и подзаконским актима, који непосредно регулишу ову област: обезбеди потребан простор за одлагање отпада, обезбеди потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, а да секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје субјекту који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, одлагање, третман и сл.).

Посебне мере и услови су:

- Комунални отпад потребно је сакупљати и обезбедити његову редовну евакуацију на локацију која је утврђена од стране комуналне службе;
- Привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада вршити у складу са чл. 36 и 44. Закона о управљању отпадом. Отпад мора да буде прописно обележен и привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања;
- Разношење чврстог отпада спречити његовим систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним локацијама;
- На свакој грађевинској парцели обезбедити посебан простор, тако да се омогући лак приступ надлежне службе, као и потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, у складу са законом и другим прописима;
- Примењивати опште и посебне санитарне мере предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

У случају потребе за простором за селективно сакупљање отпада који се не може чувати у контејнерима за комунални отпад, обавеза је власника/корисника да прибави услове, односно дозволу/сагласност надлежног органа за потребе уређења или коришћења наведеног простора.

Општине Бачка Паланка, Врбас, Темерин, Србобран, су потписале споразум о формирању регионалне депоније на територији Града Новог Сада. За предметни регион израђен је План управљања отпадом, којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ових општина.

Третман животињског отпада ће се спроводити у складу са Законом о ветеринарству, који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по животиње, људе или животну средину. С обзиром на то да ће се разрада појединих планских решења вршити изразом одговарајуће планске документације, за наведене планове орган надлежан за њихову припрему, може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

Мере заштите које се односе на постројења која подлежу Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања, Закону о ванредним ситуацијама и Закону о процени утицаја на животну средину

На територији обухваћеној Просторним планом налази се шећерана „Шајкашка“. Уколико у току планског периода дође до изградње нових постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе, неопходно је у складу са предметним Законом и Уредбом о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС“, број 108/08) која утврђује рокове у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења, поднети захтев за издавање интегрисане дозволе.

Према подацима надлежног Министарства, у подручју посебне намене не постоји ни једно севесо постројење.

Локална самоуправа је у обавези да, на основу Планова заштите од удеса оператера који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

На основу овог закона и подзаконских аката, спроводиће се планско управљање отпадом на територији јединица локалних самоуправа у оквиру обухвата Просторног плана.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган мора прописати израду студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

2.2.5. Мере заштите културних добара

За подручје у обухвату Просторног плана дефинисани су следећи услови и мере заштите за непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту.

У складу чланом 29. став 3. Закона о културним добрима, мере заштите утврђене овим законом примењују се и на непокретности које су евидентирани да уживају претходну заштиту. У складу са чланом 29. став 4. Закона о културним добрима, установа заштите дужна је да у року од две године утврди да ли евидентирана непокретност има споменичка својства и да у том року предложи утврђивање те непокретности за културно добро. Уколико евидентирана непокретност није утврђена за културно добро у року од три године од дана евидентирања, на ту непокретност неће се примењивати мере заштите утврђене овим Законом.

Опште мере заштите непокретних културних добара и добра која уживају претходну заштиту су:

- забрањује се рушење, преправљање, прерађивање или вршење било каквих радова који могу нарушити споменичко својство, осим радова на конзервацији и рестаурацији споменика којим ће се довести у употребно стање;
- забрањује се извођење радова и непосредној близини споменика културе који могу нарушити својство споменика културе без утврђених услова и сагласности надлежног органа;
- забрањује се извођење инфраструктурних и грађевинских радова који могу угрозити археолошко и архитектонско наслеђе;
- забрањује се испуштање и складиштење отпадних вода или штетних материја, као и депоновање чврстог отпада;
- забрањује се постављање индустријских, енергетских, инфраструктурних, привредних и других објеката трајног или привременог карактера који својом наменом, габаритом, волуменом, обликом или отпадним материјама могу угрозити и деградирати просторно културно - историјску целину или њену околину;
- у случају земљаних и инфраструктурних радова у непосредној околини споменика културе обавезно је археолошко праћење радова;
- изградњу надземне и подземне инфраструктуре радити према условима надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- изградња објеката или објеката инфраструктуре могућа је уз услове и сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе по појединачним захтевима;
- дозвољава се постављање симбола и путоказа и прављење рута у сврху верског и културног туризма само уз дозволу надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- конзервација и презентација материјалних остатака непокретних културних добара могућа је по условима и под надзором надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- за све интервенције на непокретним културним добрима и добрима под претходном заштитом и њиховој заштићеној околини, у заштићеној околини, у смислу изградње, конзервације и рестаурације, инфраструктурних радова и израде планске документације обавезно прибавити услове и мере техничке заштите надлежне установе заштите културних добара;
- очувати аутентичност амбијента и постојеће визуре;
- уколико се раде плански документи који обухватају просторе у којима су објекти са споменичким својствима, потребно је прибавити услове од надлежног Завода за заштиту споменика културе.

За археолошке локалитете важе одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове од надлежне установе заштите културних добара. Ако се у току изградње открију до сада нерегистровани непокретни и покретни археолошки налази, инвеститор је у обавези да заустави радове, прибави мере заштите према посебним условима које ће издати надлежна установе заштите културних добара и омогући стручној служби да обави археолошка истраживања и документовање на површини са откривеним непокретним и покретним културним добрима.

2.2.6. Мере заштите и уређења предела

Осим наведених општих услова и мера заштите културних и природних добара, наводе се и мере које се односе на очување и унапређење специфичне композиције и конфигурације структуре предела и заштиту вредности предеоних елемената као основне идеје уређења подручја Просторног плана, а односе се на целокупан простор обухвата Просторног плана:

- забрањена је промена основне намене површина у оквиру посебне намене дефинисане овим Просторним планом;
- ограничава се ширење грађевинског подручја насеља;
- забрањена је изградња ветроелектрана и соларних електрана на пољопривредном, шумском и водном земљишту, као и малих хидроелектрана на водном земљишту;
- забрањена је изградња објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме, изгледом, прекомерном буком или могућношћу да на други начин наруше вредности карактера предела, природне и остале вредности подручја, а посебно амбијенталне вредности насеља, непокретних културних добара, геоморфолошких формација и станишта биљака и животиња (напр. индустријски објекти, складишта/стоваришта, фарме и др. објеката);
- забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност система водотока и канала;
- одржавати еколошке коридоре (и унутар грађевинских подручја) успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;
- забрањени су радови и интервенције који могу изазвати процес водне ерозије;
- одржавати непосредно окружење културних добара, историјских споменика и јавних чесми, мозаичне структуре обрадивог пољопривредног и шумског земљишта, водотокова и канала и земљишта уз њих, површина за рекреацију, саобраћајне инфраструктуре, и др.
- неопходно је очување влажних и забарених подручја и ритова.

2.2.7. Мере заштите живота и здравља људи

Адекватна имплементација планских решења у области заштите животне средине, пре свега, препоруке и обавеза израде студија процена утицаја пројеката на животну средину, студија утицаја на здравље људи и др. и стратешких процена планова на животну средину, као и успостављање мониторинга параметара животне средине и инспекцијски надзор имају важну улогу у очувању квалитета живота и здравља људи на подручју Просторног плана.

Одрживо управљање животном средином је кључни фактор у сузбијању бројних болести чији су директни изазивачи фактори животне средине, пре свега антропогени утицаји и њихово синергијско дејство са природним, као и њихови међусобни утицаји.

Утицаји животне средине на здравље људи су велики и представљају последичну реакцију те је становништво у обухвату Просторног плана свакодневно изложено низу физичких, хемијских и биолошких агенаса, природног и антропогеног порекла.

У Републици Србији, заштита здравља дефинише се са пет нивоа мера и активности усмерених на: унапређење и очување здравља, спречавање и сузбијање обољења, рано откривање болести, благовремено лечење и рехабилитацију.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине.

Здравствена заштита је организована и свеобухватна делатност друштва са основним циљем да се оствари највиши могући ниво очувања здравља грађана и породице. Здравствена заштита је све оно што једна држава или друштво (заједница) у целини, као и здравствена служба посебно, чине да заштите и побољшају здравље становништва. То могу бити разноврсне активности и мере на различитим нивоима.

Мере заштите живота и здравља људи могу се поделити у неколико кључних области дејства, према доминантном утицају у складу са законском регулативом из појединих области:

- обезбеђење околине неопходне за здрав живот становништва, посебно деце, кроз заштиту и очување квалитета животне средине;
- елиминисање загађења ваздуха које настаје као продукт сагоревања чврстих горива и услед егзистенције постојећих привредних комплекса у обухвату Просторног плана и контактної зони, које може бити у вези са многим обољењима;
- благовремено упозоравање и превенција од штетних ефеката дејства хемикалија које представљају потенцијални ризик за здравље људи;
- заштита здравља људи од електромагнетног зрачења;
- заштита живота и здравља људи у ванредним ситуацијама планирањем превенције и адекватним реаговањем на насталу ситуацију, чиме би се смртност и болести од последица ванредних ситуација, несрећа и избијања епидемија који су повезани са факторима ризика животне средине значајно смањили;
- заштита живота и здравља људи од последица климатских промена као глобалне опасности по здравље људи, које изазивају оштећења озонског омотача, губљење биодиверзитета и др.

2.2.8. Мере заштите и уређења природних добара

2.2.8.1. Заштићена подручја

ПП „Јегричка“

На подручју ПП „Јегричка“ према Предлогу за стављање под заштиту ПП „Јегричка“, утврђују се режими заштите II и III степена, као и заштитна зона. На простору установљених режима, дефинисане су следеће мере заштите:

Опште мере заштите заштићеног подручја

Мере очувања и унапређења (Обезбеђује се):

1. примена активних и интервентних мера и планских активности на заштити станишта и врста (управљање популацијама) и побољшању квалитета воде и стања екосистема;
2. реинтродукција аутохтоних биљних и животињских врста;
3. унапређење стања, одржавање и ревитализација станишта;
4. успостављање мониторинга са приоритетом праћења стања строго заштићених и заштићених врста;
5. научно-истраживачки и образовни рад;
6. ревизија пројеката и програма управљања водним режимом подручја, у складу са циљевима заштите природних вредности простора;
7. откуп и/или замена површина у циљу рестаурације станишта и формирање тампон зона, као и њихово уређење за одрживе видове туристичких и пољопривредних активности;
8. постављање вештачких дупљи, платформи и острваца за строго заштићене и заштићене врсте;
9. успостављање проходности обале за животиње;
10. успостављање заштитног шумског појаса према пољопривредним површинама, насељу и викенд зонама дуж тока Јегричке, применом аутохтоних врста;
11. ускладити водни режим са потребама заштићених и строго заштићених врста, дефинисан Правилником о режиму вода у Јегричкој;
12. годишње осциловање водостаја Јегричке од најмање 50 cm, снижењем водостаја у летње-јесењем периоду;
13. санација и реконструкција хидротехничких објеката;
14. сузбијање инвазивних врста и градације штетних врста применом механичких, биолошких и биотехничких средстава, као и хемијских средстава у складу са Законом;
15. замена засада клонских топола и других алохтоних врста дрвећа аутохтоним, најкасније по истеку опходње;
16. контролисано кошење трске и редовно одношење биомасе приликом кошења и/или сече;
17. унапређивање постојећих и формирање нових еколошких коридора према суседним заштићеним подручјима;
18. коришћење воде у складу са расположивим водним ресурсом;
19. едукација корисника простора ради усклађивања њихове активности са потребама очувања природних вредности;
20. просторно и сезонски ограничена презентација природних и културних вредности;

21. развој еко, етно, риболовног и ловног туризма и уређење пунктова за потребе презентације природног добра, едукације, туризма и рекреације.

Забрањује се:

1. радови и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
2. уношење инвазивних биљних и животињских врста осим на површини рибњака, обнова и ширење засада инвазивних дрвенастих врста;
3. непланско сакупљање и уништавање дивљих врста;
4. повећање расцепканости (фрагментације) станишта стварањем нових или јачањем ефеката постојећих баријера;
5. паљење трске;
6. пошумљавање бара, ливада и пашњака;
7. испуштање непречишћених отпадних вода, као и вода испод квалитета који одговара II класи;
8. сеча старих репрезентативних јединки аутохтоних врста дрвећа;
9. непланска сеча и оштећивање шумског дрвећа, замена састојина и групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
10. физичко загађивање, отварање депонија, одлагање, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и спровођење активности које представљају потенцијалну опасност за угрожавање квалитета животне средине;
11. обрада земљишта, мелиоративни радови на природним травним стаништима и уклањање травног покривача са слојем земљишта;
12. ограђивање простора непосредно уз водоток у циљу проходности;
13. изградња малих кућица на води.

Ограничава се:

1. кошење, испаша и сеча трске, уклањање водене, мочварне, као и друге приобалне вегетације на планске активности одржавања станишта;
2. промена намене површина (земљишта) на промену у смеру смањења интензитета коришћења простора (превођење обрадивих површина слабијег бонитета у пашњаке и сл), формирања заштитног појаса и ревитализације станишта;
3. промена морфологије терена (раскопавање и насипање обала и сл.) на радове на побољшању хидролошких и еколошких услова водотока;
4. изградња надземних водова и инфраструктуре на изградњу у оквирима постојећих објеката инфраструктуре.

Подручје режима заштите II степена

Мере очувања и унапређења (обезбеђује се):

1. усмеравање сукцесије природне вегетације путем контролисане испаше и кошења травних станишта;
2. просторно и временски ограничени радови на редовном одржавању корита и обале (измуљивање и кошење трске по посебним пројектима, уклањање сувишне вегетације без употребе хемијских препарата);
3. планске активности и интервентне мере на побољшању квалитета воде и стања екосистема по верификованим програмима и у складу са очувањем природних вредности простора;
4. обележавање едукативних стаза за приказивање природних вредности;
5. очувати сва стабла врбе и другог аутохтоног дрвећа и жбуња уз обалу. По посебним пројектима садњом обновити врбу и друго аутохтоно дрвеће и жбуње у приобаљу.

Забрањује се:

1. уређење обале;
2. сеча шумарака, жбуња и појединачних стабала уз обалу и на острвима, осим у циљу ревитализације станишта;
3. лов у периоду сеобе и гнезђења (од 15. марта до 15. октобра) на свим воденим површинама и острвима.

Ограничава се:

1. употреба ванбродских мотора на моторе на електро погон, осим за потребе Управљача;
2. постављање и изградња нових објеката на изградњу за потребе спровођења мера заштите и унапређења добра;
3. капацитет превозног средства за туристе на до 50 људи;
4. лов на санитарни лов.

Подручје режима заштите III степена

Мере очувања и унапређења (Обезбеђује се)

1. одређивање и уређење простора за туристичке и спортско-рекреативне активности;
2. у просторној подцелини А: радови на редовном одржавању корита и обале Јегричке (измуљивање, уклањање сувишне вегетације без употребе хемијских препарата, равнање инспекционе стазе);
3. уређење обале на подручје купалишта и риболовних места одређених планским документима;
4. очување континуитета високог зеленила и травних површина небрањеног дела од Црпне станице „Жабал“ до улива у реку Тису.

Забрањује се

1. нагла промена нивоа воде у периоду репродукције флоре и фауне од 15. марта до 15. септембра.

Ограничава се

1. чишћење и продубљивање водотока на просторно и временски ограничено у складу са природним вредностима.

Мере за заштитну зону

Забрањује се:

1. подизање индустријских објеката, прерађивачких погона, туристичких и других садржаја као и извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја или су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем;
2. радови који негативно утичу на водни режим заштићеног подручја или на квалитет воде влажних станишта унутар заштићеног подручја;
3. формирање грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља, супротно циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности;
4. привремено и трајно одлагање свих врста отпадних материја, као и транспорт опасног отпада.

Ограничава се:

1. планирање садржаја који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем, на растојање веће од 300 m целом дужином насипа;
2. употреба пестицида на удаљеност већој од 50 m од водотока;
3. изградња заливних система у складу са хидроеколошким потенцијалом водотока.

Мере очувања и унапређења (обезбеђује се):

1. унапређивање постојећих и формирање нових еколошких коридора према суседним заштићеним подручјима.

2.2.8.1.1. Подручје планирано за заштиту

На подручју планираном за заштиту (Велики римски шанац), примењивати мере заштите за станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја.

2.2.8.1.2. Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста

1. На стаништима заштићених и строго заштићених врста која се налазе ван грађевинских подручја:

Забрањено је: мењати намену и културу површина (преоравати површине под природном вегетацијом, градити рибњаке и сл.), осим у циљу еколошке ревитализације станишта, уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати соларне и ветрогенераторе, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња;

Неопходно је: ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha, ускладити

планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и надлежне институције за заштиту природе;

Прибавити посебне услове заштите природе за следеће активности: изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката, планирање рекреативних активности; уређење вода, радови на одржавању каналске мреже, укључујући и уклањање вегетације и остали мелиорациони радови; геолошка и друга истраживања; подизање ваншумског зеленила; сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња; паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта, формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запушеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

2. На природним стаништима заштићених и строго заштићених врста која су обухваћена грађевинским подручјима:

Забрањено је: мењати морфолошке и хидролошке особине станишта, састав и структуру вегетације; одредити намену другачију од заштитног зеленила; обављати све радове и активности, осим еколошке едукације и одржавања станишта, у складу са карактеристикама и капацитетом простора; одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња;

Ограничава се изградња објеката на оне који су неопходни за одрживо коришћење просторне целине датог станишта (објекти сточарства, рибарства) и који су лоцирани у складу са потребама заштите дивљих врста;

Прибавити посебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине.

3. На антропогеним стаништима заштићених и строго заштићених врста која се налазе на грађевинским подручјима:

Забрањене су активности које могу да доведу до уништавања јединки заштићених и строго заштићених врста (јединке у свим фазама развоја, нпр. јаја);

Прибавити посебне услове заштите природе за све активности којима се мењају карактеристике станишта на овим подручјима.

2.2.8.1.3. Еколошки коридори и заштитна зона еколошких коридора и станишта

Применити мере очувања и унапређења природних и полуприродних елемената еколошких коридора који се налазе ван подручја ПП „Јегричка“:

1. Опште мере:

- није дозвољена промена намена или културе површина под вегетацијом у природном и блиско-природном стању (ливаде, пашњаци, тршћаци, рибњаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање станишта заштићених врста:
 - шумских станишта подизањем/обнављањем појасева високог зеленила;
 - слатинских станишта очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор;
 - степских и шумостепских станишта подизањем пољозаштитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;
 - поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора;
 - свести на минимум, уз примену еколошких повољних техничких решења;
 - поплочани или бетониран делови обале, изузев пристана, морају садржати појас нагиба до 45°, а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија, првенствено током малих и средњих водостаја;
 - током реконструкције/одржавања постојећих обалоутврда поплочане или бетониране делове комбиновати са мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45%, површина са вегетацијом) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;
 - поплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Обезбедити надовезивање зелених површина између вештачких деоница обале, односно зелених површина формираних код еколошких типова обалоутврде на мрежу зеленила на копну. Ова зелена острва (дужине неколико десетина метара уз обалу) такође је неопходно повезати са зеленим коридором уз насип;
- обезбедити отвореност канала/водотока са улогом еколошких коридора на целој дужини (извршити ревитализацију коридора код зацевљених деоница) и обезбедити проходност уређењем зеленила у зони црпних станица;

- обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- Прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:
 - регулације водотока (пресецање меандара, изградња насипа и обалоутврда, продубљивање корита), поплочавања и изградње обала;
 - изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима;
 - изградње нових и обнављања старих мостова.

Избегавати директно осветљење обале водотока/канала и применити одговарајућа планска техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим локацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.) Применити засторе којима се спречава расипање светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже.

На грађевинском земљишту, наменити што већи део деонице еколошког коридора (односно приобаља канала/водотока) за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности:

- очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока/канала;
- проценат високог зеленила на просторима за спорт и рекреацију унутар еколошких коридора треба да буде најмање 50%, а на другим површинама 30-40%.
- На деоницама, где се грађевинско земљиште пружа у већој дужини од 500 m, поред предвиђеног континуалног зеленог појаса 20-50 m ширине, планским документима обезбедити и блокове заштитног зеленила на сваких 200-500 m дужине обале. Минимална површина ових блокова заштитног зеленила је 0,1 ha, а минимална ширина блока је 20 m;
- приобално земљиште канала/водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора, а код регионалних коридора у ширини од најмање 10 m, а оптимално 20 m (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта). Травна вегетација се одржава редовним кошењем. Забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.;
- на деоницама еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља стимулирати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета.

2. Посебне мере очувања функционалности и проходности коридора:

- током изградње и функционисања објеката чија је намена директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и улаза у еколошки коридор, постављањем пливајућих завеса на одговарајућим локацијама. Гориво и уље просуто на површину воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року. За заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије горива воденом површином предвидети одговарајуће хемијско-физичке мере (нпр. употреба средстава за поспешивање разградње нафтних деривата) и биолошке мере санације (према посебним условима надлежне институције за заштиту природе);
- није дозвољено складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) у небрањеном делу плавног подручја водотокова. На простору еколошког коридора управљање отпадом вршиће се у складу са Законом о управљању отпадом и другим важећим прописима.
- у зонама водопривредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет травне вегетације приобалног појаса и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње. Приликом реконструкције/изградње хидротехничких објеката (црпне станице, бране и сл.) применити одговарајућа техничка решења којима се обезбеђује проходност еколошког коридора за врсте текућих вода и приобаља, у циљу побољшања еколошког статуса/потенцијала предметних водотокова и канала;
- далеководне објекте и инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама: носаче изолатора изоловати пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин;
- планско подизање зелених појасева уз постојеће и планиране државне саобраћајнице I и II реда у обухвату Плана треба да се одвија у складу са предеоним карактеристикама подручја:

- није дозвољено стварање пошумљеног коридора уз сам појас саобраћајнице који би привлачио животињске врсте и довео до повећања морталитета њихових популација;
- на степским и слатинским стаништима заштићених и строго заштићених врста, није дозвољено подизање високог зеленила;
- због еколошког значаја простора, план озелењавања треба да буде саставни део планске и пројектне документације. Озелењавање треба да се остварује паралелно са изградњом објеката:
 - забрањено је сађење инвазивних врста у простору еколошког коридора, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста;
 - обезбедити редовно одржавање зелених површина;
- приликом парцелисања обезбедити континуитет обале са вегетацијом у природном или блископриродном стању, у ширини од 20-50 m од линије средњег водостаја, односно у ширини од 10 m код високих обала. Овај појас приобаља, поред своје улоге кључног станишта и еколошког коридора, може да садржи пешачку стазу;
- уређењем окупација и простора око нестамбених објеката, дефинисањем правила озелењавања и удаљености објеката од обале, као и дефинисањем типова ограда уз обалу (забрана изградње ограда непроходних за ситне животиње, уз примену еколошки прихватљивих елемената са отворима већим од 10 cm) обезбедити проходност обале канала и водотокова за ситне животиње. Приликом легализације захтевати прилагођавање постојећих ограда функцији еколошког коридора (померање ограда или измене делова ограда код међних тачака суседних парцела према речној обали);
- урбане садржаје потребно је распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор;
- на простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од линије средњег водостаја водотока;
- у зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају попличавање и/или осветљење је 20 m а оптимална 50 m од обале коридора;
- уз обалу чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води (нпр. привез за чамце или монтажано-демонтажни молови) на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење (нпр. трим стаза, дечије игралиште, уређена зелена површина).

Мере за заштитну зону еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

1. До 500 m од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):
 - забрањује се изградња ветропаркова и појединачних ветрогенератора (турбина);
 - ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује очување карактеристика хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.
2. До 200 m од коридора /станишта ограничава се:
 - изградња укопаних складишта на она чије се дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде и која су изграђена на начин којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;
 - израда планова на планска решења којима се обезбеђује:
 - примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења;
 - дефинисање правила озелењавања грађевинском дозволом:
 - забрана коришћења инвазивних врста;
 - за подизање зеленила на шумским и шумостепским подручјима примена смерница: најмање 50% аутохтоних врста.
3. До 200 m од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):
 - ограничава се изградња објеката:
 - на пољопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење просторне целине датог станишта (објекти сточарства, рибарства) који су лоцирани и изграђени у складу са потребама заштите дивљих врста и станишта;
 - на објекте у воћарским-виноградарским зонама;
 - ограничава се изградња:

- саобраћајница на оне чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица;
- електричних водова ниског и средњег напона на водове који су изграђени применом посебних техничко-технолошких решења која спречавају колизију и електрокуцију птица;
- забрањено је пошумљавање/подизање ваншумског зеленила у заштитној зони слатинско-степских станишта и травних коридора;
- резервисати појасе за пољозаштитно зеленило са циљем повезивања шумских и шумостепских станишта.
- 4. До 200 m од коридора/станишта на грађевинском подручју (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) ограничава се изградња објеката:
 - на оне чије граничне вредности индикатора буке на граници идентификованих природних станишта заштићених врста са другим наменама простора не прелази 50dB(A) за дан и вече, односно 40dB(A) за ноћ, а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.
- 5. До 50 m од коридора или станишта ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује:
 - проходност еколошког коридора површинских вода (забрана огорађивања појаса уз обалу или примена типова ограда које омогућују кретање ситних животиња);
 - континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта;
 - лоцирање објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење на најмање 20 m удаљености од границе коридора/станишта;
 - приоритет ових простора за добијање инвестиција за потребе побољшања квалитета животне средине на подручју еколошке мреже.
- 6. До 50 m од коридора или станишта забрањује се:
 - примена техничких решења којима се формирају сјајне површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту;
 - уситњавање парцела за потребе формирања грађевинског земљишта, изузев за инфраструктурне објекте.
- 7. До 50 m од коридора или станишта, ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја) ограничава се изградња:
 - надземне инфраструктуре, на деонице оних чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора, станишта или комплекса станишта од већег броја субјединица;
 - објеката на водопривредне објекте и на неопходну инфраструктуру наведених објеката.
- 8. До 50 m од коридора или станишта на грађевинском подручју (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) ограничава се изградња:
 - вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) на парцеле са уређеном зеленом површином са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора или тампон зоне станишта;
 - саобраћајница са тврдим застором за моторна возила на уређење постојећих саобраћајница насеља и на прилазне путеве објеката чија је намена везана за водно тело, уз примену техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и којима се смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

2.2.8.1.4. Геолошко и палеонтолошко наслеђе

Уколико се у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералошко-петрографског порекла (фосили, минерали, кристали и др.), а које би могло представљати заштићену природну вредност, обавеза је да се оно пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

2.2.8.2. Мере заштите и уређења непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту

За подручје у обухвату Просторног плана дефинисани су следећи услови и мере заштите за непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту.

У складу чланом 29. став 3. Закона о културним добрима, мере заштите утврђене овим законом примењују се и на непокретности које су евидентирани да уживају претходну заштиту. У складу са чланом 29. став 4. Закона о културним добрима, установа заштите дужна је да у року од две

године утврди да ли евидентирана непокретност има споменичка својства и да у том року предложи утврђивање те непокретности за културно добро. Уколико евидентирана непокретност није утврђена за културно добро у року од три године од дана евидентирања, на ту непокретност неће се примењивати мере заштите утврђене овим Законом.

Опште мере заштите непокретних културних добара и добра која уживају претходну заштиту су:

- забрањује се рушење, преправљање, прерађивање или вршење било каквих радова који могу нарушити споменичко својство, осим радова на конзервацији и рестаурацији споменика којим ће се довести у употребно стање;
- забрањује се извођење радова и непосредној близини споменика културе који могу нарушити својство споменика културе без утврђених услова и сагласности надлежног органа;
- забрањује се извођење инфраструктурних и грађевинских радова који могу угрозити археолошко и архитектонско наслеђе;
- забрањује се испуштања и складиштења отпадних вода или штетних материја, као и депоновање чврстог отпада;
- забрањује се постављање индустријских, енергетских, инфраструктурних, привредних и других објеката трајног или привременог карактера који својом наменом, габаритом, волуменом, обликом или отпадним материјама могу угрозити и деградирати просторно културно - историјску целину или њену околину;
- у случају земљаних и инфраструктурних радова у непосредној околини споменика културе обавезно је археолошко праћење радова;
- изградњу надземне и подземне инфраструктуре радити према условима надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- изградња објеката или објеката инфраструктуре могућа је уз услове и сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе по појединачним захтевима;
- дозвољава се постављање симбола и путоказа и прављење рута у сврху верског и културног туризма само уз дозволу надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- конзервација и презентација материјалних остатака непокретних културних добара могућа је по условима и под надзором надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- за све интервенције на непокретним културним добрима и добрима под претходном заштитом и њиховој заштићеној околини, у заштићеној околини, у смислу изградње, конзервације и рестаурације, инфраструктурних радова и израде планске документације обавезно прибавити услове и мере техничке заштите надлежне установе заштите културних добара;
- очувати аутентичност амбијента и постојеће визуре;
- уколико се раде плански документи који обухватају просторе у којима су објекти са споменичким својствима, потребно је прибавити услове од надлежног Завода за заштиту споменика културе.

За археолошке локалитете важе одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове од надлежне установе заштите културних добара. Ако се у току изградње открију до сада нерегистровани непокретни и покретни археолошки налази, инвеститор је у обавези да заустави радове, прибави мере заштите према посебним условима које ће издати надлежна установе заштите културних добара и омогући стручној служби да обави археолошка истраживања и документовање на површини са откривеним непокретним и покретним културним добрима.

2.2.8.3. Мере заштите од ванредних ситуација

Елементарне непогоде

Законом о ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама. Општи принципи управљања ризиком од елементарних непогода и технолошких удеса односе се на: планирање и имплементацију превентивних мера заштите; приправност и правовремено реаговање и санирање последица.

Мере заштите од *земљотреса* су правилан избор локације за градњу објеката, примена одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примена важећих грађевинско техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју. Такође, мере заштите од земљотреса обезбеђују се и поштовањем регулационих и грађевинских линија, односно прописаном минималном ширином саобраћајних коридора и минималном међусобном удаљеношћу објеката, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања. Применом принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно применом сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима, обезбеђује се одговарајући степен заштите људи, минимална оштећења грађевинских конструкција и континуитет у раду објеката од виталног значаја у периоду након земљотреса.

Заштита објеката од *атмосферског пражњења* обезбедиће се извођењем громобранске инсталације, у складу са одговарајућом законском регулативом.

Заштита од *града* се обезбеђује лансирним станицама, са којих се током сезоне одбране од града испуштају противградне ракете, које спадају у I категорију експлозивних материја. Изградња/реконструкција објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирне станице Сектора одбране од града, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗС.

Основне мере заштите од *ветра* су дендролошке мере које подразумевају формирање одговарајућих ветрозаштитних појасева одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале, као и за заштиту пољопривредног земљишта.

Мере заштите од *пожара* обухватају урбанистичке и грађевинско-техничке мере заштите. Урбанистичке мере заштите се односе на планирање простора у насељу кроз урбанистичке показатеље (намена површина, индекс заузетости парцеле) и правила изградње (регулациона линија, грађевинска линија, висина објекта, удаљеност објекта од суседних, ширина саобраћајница, паркиралишта и др.). Грађевинско-техничке мере заштите се односе на стриктну примену прописа о изградњи објеката, електроенергетских и гасних постројења, саобраћајне инфраструктуре, мреже противпожарних хидраната и др.

Заштита пољопривредног земљишта од пожара врши се применом мера заштите које прописују општине, у складу са Законом о пољопривредном земљишту. Како би се умањио ризик од појаве пожара предвиђено је да се шумске састојине уреде тако да се створе услови за ефикасну просторну заштиту, а посебним мерама да се заштити и пољопривредно земљиште.

Акцидентне ситуације (удеси)

Према подацима надлежног Министарства, у подручју посебне намене не постоји ни једно постројење које подлеже издавању интегрисане дозволе, али се налазе једно севесо постројење вишег реда у контактної зони Просторног плана која имају утицаја на подручје посебне намене: Комплекс вишег реда - Складиште вештачког ђубрива на бази амонијум нитрата оператера „Промист“ доо у Врбасу. Обухват Просторног плана, не може бити угрожен ефектима великог хемијског удеса наведеног севесо комплекса.

Такође, у случају изградње нових севесо постројења, а у складу са Правилником о садржини политике превениције удеса и садржини и методологији Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“ бр 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра се удаљеност од минимум 1000 m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне- зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса. Идентификација севесо постројења/ комплекса врши се на основу Правилника о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа који израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС“ бр 41/10 и 51/15).

Јединице локалне самоуправе са територијом на подручју Просторног плана су у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на територији своје локалне самоуправе, израде План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

2.2.8.4. Уређење простора од интереса за одбрану земље

За простор који је предмет израде Просторног плана **нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље** коју прописују надлежни органи.

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.), спроводиће се у складу са Законом о ванредним ситуацијама и прописима који регулишу ову област

2.2.8.5. Мере енергетске ефикасности изградње

У циљу смањења потрошње свих врста енергије, уштеде енергије и обезбеђивања одрживе градње, применом техничких мера, стандарда и услова пројектовања, изградње и употребе објеката, неопходно је унапредити енергетска својства објеката. Применом одговарајућих система, материјала,

уређаја, енергената и слично, оствариће се унапређење енергетске ефикасности. Штедњу и рационално коришћење енергије не треба схватити као ограничавање друштвеног и личног стандарда. Коришћење обновљивих извора енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, сунчева енергија, енергија ветра и др.) утиче на раст животног стандарда, очување и заштиту животне средине.

Енергетска ефикасност изградње на простору у обухвату Просторног плана постиже се:

- Подизањем зеленила у коридорима саобраћајница (смањује се загревање тла и ствара се амбијент сличан природном);
- Пројектовањем и позиционирањем објеката према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова - као компензација окупираном земљишту;
- Сопственом производњом енергије и другим факторима;
- Изградњом објеката за производњу енергије на бази алтернативних и обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије) и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

Енергетска ефикасност изградње објеката обухвата следеће мере:

- Реализацију пасивних соларних мера, као што су: максимално коришћење сунчеве енергије за загревање објекта (оријентација објекта према јужној, односно источној страни света), заштита од сунца, природна вентилација и сл.;
- Примену адекватног омотача објекта (топлотна изолација зидова, кровова и подних површина); примена прозора са адекватним карактеристикама (ваздушна заптивност, непропустљивост и друге мере);
- Примену адекватног система грејања и припреме санитарне топле воде (примена савремених котлова и горионика, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање, примена савремених топлотних подстаница, регулација температуре, уградња термостатских вентила, делитеља и мерача топлоте и друге мере);
- Стварање унутрашње климе, која утиче на енергетске потребе, тј. систем за климатизацију (комбинација свих компоненти потребних за обраду ваздуха, у којој се температура регулише или се може снизити, могуће у комбинацији са регулацијом протока ваздуха, влажности и чистоће ваздуха);
- Примену адекватног унутрашњег осветљења (примена савремених сијалица и светиљки ради обезбеђивања потребног квалитета осветљености).

Мере за даље побољшавање енергетских карактеристика објеката не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравамо коришћење објеката.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

За обухват Просторног плана дају се смернице за спровођење планских решења и њихову даљу разраду.

1. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ПОДРУЧЈУ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

У подручју посебне намене дају се одвојено смернице за спровођење Просторног плана у подручју:

- Заштићеног подручја Парка природе „Јегричка“ и
- Комплекса информационог центра Парка природе.

При усаглашавању планских докумената чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе не може се мењати посебна намена простора. У подручју посебне намене планови нижег реда морају да се усагласе са овим Просторним планом.

1.1. ДИРЕКТНА ПРИМЕНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

За заштићено подручје Парка природе „Јегричка“ директно се примењује Просторни план, што подразумева издавање локацијских услова, израду пројеката препарцелације и парцелације и израду урбанистичких пројеката за садржаје дефинисане Просторним планом (поглавље IV „Правила уређења и организације земљишта“, тачка 1.1. „Правила уређења у подручју посебне намене“).

Изградња нових водних објеката и реконструкција постојећих водних објеката, као и објеката у служби истих на водном земљишту, вршиће се на основу Просторног плана, услова надлежног водопривредног предузећа, услова надлежне институције за заштиту природе.

1.2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПДР-А ЗА КОМПЛЕКС ИНФОРМАЦИОНОГ ЦЕНТРА ПАРКА ПРИРОДЕ

За Комплекс информационог центра Парка природе, Просторни план се спроводи кроз детаљну планску разраду. Уређење овог простора се спроводи на основу важећег Плана детаљне регулације Информационог центра Парка природе „Јегричка“ у КО Темерин („Службени лист општине Темерин“, бр. 11/2009).

За потребе дефинисања новог грађевинског земљишта Комплекса, регулације јавних површина (приступног пута, паркинга и сл.), начина обезбеђења приступа Комплексу (и другим садржајима у окружењу), дефинисања начина опремања туристичком инфраструктуром, дефинисања додатних мера за заштиту и презентацију Парка природе, као и за потребе изградње нових објеката и организовање нових садржаја за потребе управљача, обавезна је израда ПДР, према смерницама из Просторног плана и у складу са условима накнадно прибављеним од надлежних органа и других организација у чијој је надлежности њихово издавање. За потребе уређења обале водотока, који се налази у оквиру заштићеног подручја (режим заштите II степена) неопходно је прибавити услове заштите природе. Просторним планом дата је оквирна граница подручја обухвата ПДР, а граница подручја обухвата дефинисаће се у складу са конкретним захтевима и у складу са процедуром регулисаном Законом о планирању и изградњи, уз сагледавање зоне заштите и других вредности и капацитета простора.

При изради ПДР за комплекс обавезна је примена свих мера заштите дефинисаних Просторним планом. Пре израде ПДР-а неопходно је извести примењена геолошка истраживања, инжењерскогеолошка-геотехничка и хидрогеолошка истраживања геолошке средине за потребе урбанистичког планирања, пројектовања и изградње објеката, заштите животне средине и природних добара и објеката геонаслеђа, санације и рекултивације терена, ради дефинисања инжењерскогеолошких-геотехничких услова изградње и/или санације, као и других карактеристика геолошке средине.

Унутар комплекса обезбедити услове за обављање пратећих делатности управљача (учионице, музејска поставка и сл.), а које неће негативно утицати на основну функцију комплекса.

За приступни пут до комплекса обезбедити одговарајућу ширину коридора у складу са законском и подзаконском регулативом, као и техничким прописима и препорукама.

У оквиру комплекса дефинисати и уредити инфраструктуру за прихват туриста и безбедно коришћење пловила управљача.

Израдом ПДР-а обезбедити прикључење планираних објеката на комуналну, енергетску и ЕК инфраструктуру, као и опремање манастирског комплекса истом.

Израдом ПДР-а неопходно је обезбедити све садржаје прописане овим Просторним планом (поглавље IV „Правила уређења и организације земљишта“, тачка 1.1.2. „Правила уређења за комплекс Информативног центра Парка природе“).

2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ (ЗОНА УТИЦАЈА НА ПОСЕБНУ НАМЕНУ)

У граници подручја обухвата Просторног плана су делови подручја општина Бачка Паланка, Врбас, Србобран, Темерин и Жабаљ за које су донети плански документи (просторни планови јединице локалне самоуправе и урбанистички планови). До доношења нових планских докумената ови планови се примењују уз обавезну примену смерница и мера заштите дефинисаних овим Просторним планом за заштитну зону (поглавље IV „Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења“, тачке од 1.2 до 1.5.).

2.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ЧИЈЕ ЈЕ ДОНОШЕЊЕ У НАДЛЕЖНОСТИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА

У оквиру зоне утицаја на посебну намену, обавезна је примена следећих општих смерница дефинисаних Просторним планом:

- морају се испоштовати сви услови и мере заштите вредности карактера предела, културне баштине, природе и заштите животне средине дефинисани Просторним планом;
- дозвољено је мењати основну намену површина ван граница посебне намене под условима прописаним овим просторним планом и ако се тим изменама не нарушава посебна намена и дефинисане мере заштите;
- забрањена је изградња ветроелектрана и соларних електрана на пољопривредном, шумском и водном земљишту, као и малих хидроелектрана на водном земљишту;
- дозвољена је изградња производних енергетских објеката на обновљиве изворе енергије искључиво за сопствене потребе уз обавезну израду одговарајуће техничке документације;
- планским решењима побољшати доступности и приступ у смислу обезбеђивања алтернативних саобраћајних праваца између различитих туристичких локација, планирањем система одморишта и видиковаца уз планирање побољшања услуга и опреме;
- планским решењима побољшати приступ, инфраструктурну опремљеност и опште услове живота на салашима уз омогућавање компатибилних намена, које ће бити у складу са мерама заштите прописане овим Просторним планом;
- планским решењима побољшати услове за изградњу објеката за потребе задовољавања услуга из области јавних услуга (водоснабдевање, одвођење и пречишћавање отпадних вода, прикупљање отпада, снабдевања енергијом и итд.);
- за потребе интерпретације и афирмације вредности карактера предела и заштите покретних и непокретних културних добара, обезбедити услове за обављање музејске делатности, тј. образовање дифузног музеја;
- планирати регулацију и уређење канала у складу са условима заштите Покрајинског завода за заштиту природе и водним условима;
- на планска решења неопходно је прибавити сагласност надлежног завода за заштиту природе.
- обезбедити пружање ловнотуристичких услуга;
- планирати уређење панорамских стаза (јахање, вожња фијакером, уређење прихватних објеката за туристе), објекте за посматрање природних вредности, објекте за предах и краће/дуже задржавање туриста, објекте за авантуристичке активности;
- обезбедити пружање услуга туристичког пратиоца и туристичких водича у подручјима уз сагласност Покрајинског завода за заштиту природе.

За потребе повезивања ПП „Јегричка“ са насељима, чији делови грађевинског подручја или делови катастарских општина улазе у обухват Просторног плана, неопходно је адекватним планским документом регулисати **пешачко-бициклическе коридоре**. Обавезно је и трасирање пешачко-бициклическе стазе уз Парк природе кроз насеља и ван њих на местима где то није могуће урадити у оквиру заштићеног подручја. Траса пешачко-бициклическе стазе мора бити опремљена адекватном информационом и безбедносном инфраструктуром (путокази, мапе, информационе табле, клупе, одморишта и сл.). У контактної зони наведеног коридора дефинисати услове за дозвољене и забрањене делатности уз коридор и мере за обликовање објеката (обавезна спратност, материјали дозвољени за обликовање фасада, партерно уређење и сл.).

У оквиру зоне кућа за одмор дозвољава се изградња објеката за повремено становање (куће за одмор). Одговарајућим планским документом, зона кућа за одмор може променити намену у Туристичко рекреативни комплекс.

Парцела на којој се гради кућа за одмор (викендица) код нове парцелације не може бити мања од 1500 m², са ширином уличног фронта мин. 14,0 m.

Индекс заузетости парцеле је макс. 20%, а индекс изграђености парцеле је макс. 0,3, с тим да укупна површина куће за одмор износи највише 150,0 m². На парцели се, поред куће за одмор (викендице) могу изградити и помоћни објекти, који су у функцији главног објекта (остава, гаража и сл.).

Највећа дозвољена спратност куће за одмор је подрум, приземље и поткровље (По+П+Пк), односно П за помоћне и економске објекте. Свака парцела мора да има приступ на јавни пут, те да по правилу буде ослоњена на пут ужом страном.

Не дозвољава се изградња нових објеката на просторима заштићених делова природе, као и у појасу од 50,0 m од заштићеног подручја, еколошког коридора или станишта.

Након изградње канализационе мреже, обавезно је прикључење свих објеката на исту, а до тада, као прелазно решење за одвођење отпадних вода из објеката, примењивати водонепропусне септичке јаме. Такође, у случају изградње базена, вештачких језера и сличних садржаја, неопходно је коришћење непропусног материјала, који ће обезбедити изолацију од подземних вода.

За формирање едукативно-спортско рекреативних и туристичких садржаја, потребно је урадити одговарајући плански документ којим ће се, уз сагласност надлежног завода за заштиту природе, дефинисати одговарајућа локација, капацитети, инфраструктурна опремљеност и урбанистички параметри. Приликом израде планске документације, потребно је придржавати се смерница датих овим Просторним планом за планирање Туристичко едукативних комплекса.

За планирање **Туристичко едукативних комплекса** обавезна је примена следећих смерница:

- у склопу локалитета могу се градити различити објекти у функцији туризма (едукативни, излетнички, спортско-рекреативни, ловни и риболовни туризам), спорта и рекреације (спортски терени и објекти за мале спортове, јахалишта и др.), едукације и културе (школа у природи, парк културе, уметничка колонија, летња позорница, амфитеатар и сл.), као и угоститељски објекти за пружање смештаја и услуживање храном и пићем (мотели, ловачки домови, ресторани, кампови и слични садржаји);
- спратност нових објеката је максимално По+П+Пк за главне и П за помоћне објекте;
- на постојећим објектима дозвољени су радови на реконструкцији и доградњи (неопходни пратећи садржаји и површине), уколико то просторне могућности и други услови дозвољавају;
- туристичко едукативни комплекси морају бити опремљени неопходном комуналном инфраструктуром и санитарно-техничким уређајима;
- урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење мора се ускладити са предходним условима надлежних завода за заштиту природе;
- режими коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и др. негативних процеса и поремећаја;
- у оквиру комплекса потребно је обезбедити довољан број паркинг површина за очекиван број посетилаца и запослено особље, потребне сервисне саобраћајнице, као и прилазе возилима специјалне намене;
- све површине намењене јавном коришћењу, изградити у складу са потребама лица са посебним потребама;
- не дозвољава се изградња нових објеката на просторима заштићених делова природе, као и у појасу од 50,0 m од заштићеног подручја, еколошког коридора или станишта;

Изградња и уређење радних зона/комплекса могућа је уз стриктно поштовање мера заштите на стаништима заштићених и строго заштићених врста и еколошким коридорима са заштитним зонама. У оквиру заштитне зоне ПП „Јегричка“ није дозвољена пренамена пољопривредног, водног и шумског земљишта у радне зоне/комплексе. За формирање новог радног комплекса обавезна је израда плана детаљне регулације уз прибављање услова надлежних институција и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање, као и поштовање смерница дефинисаних овим Просторним планом:

- у склопу радног комплекса могућа је изградња пословних садржаја, које у погледу простора, саобраћаја, инфраструктурне опремљености или радног процеса, не угрожавају стање животне средине;
- сваки радни комплекс мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити противпожарне услове и услове заштите животне средине;
- радни комплекси морају имати: приступни пут са тврдом подлогом до јавног пута и бити снабдевени инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду;
- у оквиру радног комплекса могу се градити: пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни, објекти инфраструктуре и слично;
- основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са одређеним технолошким процесом и законском регулативом, која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.
- не дозвољава се изградња нових објеката на просторима заштићених делова природе, као и у појасу од 50,0 m од заштићеног подручја, еколошког коридора или станишта.

На пољопривредном земљишту могућа је изградња објеката пољопривредног домаћинства - салаша, који садрже објекте намењене породичном становању и објекте намењене пољопривредној производњи. Детаљне смернице за изградњу салаша су дате у циљу заштите вредности карактера предела и афирмације простора кроз подстицање традиционалних облика коришћења пољопривредног земљишта и његове рационализације кроз савремене потребе друштва. Под салашима и њиховим простором подразумева се ангажована површина на подручју атара насеља, на којој ће се одвијати специфична и разноврсна пољопривредна производња у области повртарства, воћарства, виноградарства и сточарства.

Производња ће се одвијати на посебно уређеном простору, што подразумева издвајање просторних целина за башту са воћем и лозом, економско двориште са капацитетима за смештај ратарских култура и механизације, простор за изградњу објеката за смештај стоке са уређеним делом за одлагање стајњака, као и простор за изградњу стамбеног објекта, и др.

Изградња салаша се дозвољава искључиво за потребе пољопривредног домаћинства.

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта максималне спратности подрум, приземље и поткровље (По+П+Пк);
- приземног помоћног објекта уз стамбени објекат;
- економског објекта за гајење животиња;
- пратећих објеката за гајење домаћих животиња;
- објекта за складиштење сточне хране;
- објекат за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви) и други сличних објеката на пољопривредном газдинству.

Дозвољава се и изградња пословног објекта за потребе организовања туристичке понуде на салашу - сеоски/етно туризам само ако постоји и пољопривредна производња на салашу. Максимална спратност овог објекта је иста као и за стамбени објекат (По+Пр+Пк).

У оквиру комплекса салаша могу се формирати површине за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу).

Сви наведени објекти и садржаји су условљени обезбеђивањем санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле.

Сви објекти у оквиру салаша не смеју прелазити максималну прописану спратност од По+П+Пк (подрум, приземље, поткровље).

Услови за избор локације за изградњу салаша:

- изградња салаша дозвољава се на парцелама индивидуалних пољопривредних произвођача у виду изградње нових салаша или доградње и адаптације постојећих салаша;
- не дозвољава се изградња нових салаша на просторима коридора планираних инфраструктурних капацитета који су дефинисани важећом просторно планском документацијом и просторима заштићених делова природе, у појасу од 50,0 m од заштићеног подручја, еколошког коридора или станишта;
- постојећи салаши се могу дограђивати и реконструисати у складу са смерницама из овог Просторног плана.

За нове **мелиоративне канале**, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У складу са условима и правилима надлежних институција и јавних предузећа, дефинисати обухват одговарајућег плана у погледу габарита и опремљености потребном инфраструктуром;
- Основни урбанистички показатељи и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује.

Линијска саобраћајна инфраструктура и објекти јавне путне - друмске и железничке инфраструктуре (државни путеви у складу са Уредбом о категоризацији државних путева, постојећа и планирана железничка инфраструктура), као и пратећи садржаји уз путеве, ће се градити на основу услова из донетих просторних планова јединица локалне самоуправе уз примену услова из овог Просторног плана (поглавље IV „Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења“, тачка 1.3.1. „Саобраћајна инфраструктура“), пројектно-техничке документације и услова имаоца јавних овлашћења надлежних за коришћење путне и железничке инфраструктуре. Приликом израде Плана детаљне регулације неопходно је прибавити услове организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

За потребе израде планске документације за регулисање **бициклистичке стазе**, неопходно је придржавати се правила датих овим Просторним планом (поглавље IV „Правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења“, тачка 1.3.1. „Саобраћајна инфраструктура“).

Повећање површина **шумског земљишта** и заштита шумског фонда у подручју обухвата Плана спроводити:

- газдовањем шумама и шумским земљиштем у оквиру заштићених подручја у складу са важећим актом о заштити;
- обновом и очувањем шума аутохтоних врста дрвећа у заштићеном подручју;
- подизањем заштитног шумског појаса дуж тока Јегричке према пољопривредним површинама, насељима и зонама кућа за одмор, применом аутохтоних врста;
- пошумљавањем обрадивог пољопривредног земљишта на простору посебне намене, ван заштићеног подручја, без обзира на катастарску класу по претходно прибављеној сагласности Министарства и у складу са условима заштите природе.

3. СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је урађен у складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 135/04 и 88/10), а за потребе израде предметног Просторног плана.

Чланом 5. Закона о стратешкој процени, „стратешка процена врши се за планове, програме, основе и стратегије (у даљем тексту: планови и програми) у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, електронских комуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.“

За наведене планове и програме којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или у случају мањих измена планова и програма које не захтевају прописани поступак усвајања, као и за планове и програме који нису наведени у претходном пасусу, одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана и програма ако, према критеријумима прописаним овим законом, утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

„Министар надлежан за послове заштите животне средине, ближе утврђује листе планова и програма за које је обавезна стратешка процена утицаја на животну средину и листе планова и програма за које се може захтевати стратешка процена утицаја на животну средину.“

Чланом 7. Закона дефинисано је да се „Стратешка процена утицаја на животну средину ради на основу нивоа, врсте, циљева и садржаја плана или програма.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину, ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.“

За планове нижег реда, у складу са чланом 9. Закона о стратешкој процени утицаја „Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.“

4. ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину дефинисано је да су „Предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројекта који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затченог стања).

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водне инфраструктуре, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.“

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројекта, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објекта са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутиим Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Просторном плану могле успешно имплементирати у планском периоду.

Чланом 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), програм праћења стања животне средине у току спровођења Просторног плана садржи нарочито:

1. Опис циљева плана и програма;
2. Индикаторе за праћење стања животне средине;
3. Права и обавезе надлежних органа;
4. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
5. Друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09 и 72/09) дефинисано је да Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима.

Према члану 69. наведеног Закона, циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- Обезбеђење мониторинга;
- Дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- Одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- Дефинисање мониторинга загађивача;
- Успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача;
- Увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Полазећи од посебне намене и специфичности подручја Просторним планом су дефинисани циљеви који су током израде Стратешке процене разматрани и анализирани у односу на дефинисане Индикаторе и циљеве саме стратешке процене.

Општи циљеви унапређења просторне структуре подручја ПП „Јегричка“ су:

- очување, унапређење и заштита природних вредности и њихово коришћење за научна истраживања, едукацију, презентацију јавности, рекреацију и друге активности у складу с еколошким потенцијалима подручја;
- интеграција функција заштите природних вредности са функцијама водне инфраструктуре, пољопривреде, туризма и индустрије, као и са функцијама насеља и
- рестаурација и ревитализација девастираних и оштећених елемената који чине препознатљив карактер предела, као и креирање нових елемената карактера којима ће се, поред осталог, обезбедити функција повезивања, односно умрежавања предеоних елемената водотока Јегричке и еколошког коридора реке Тисе.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, који је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Просторним планом.

Предлог индикатора за праћење стања животне предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене и дат је у табели бр. 14.

Имајући у виду обухват Плана, постојеће и будуће садржаје, као и могућа загађења, мониторинг се односи на:

- Контролу квалитета ваздуха;
- Контролу и праћење квалитета вода;
- Праћење квалитета земљишта контролом концентрација загађујућих супстанци.

Мониторинг квалитета ваздуха

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Закон о заштити ваздуха (Службени гласник РС, 36/2009, 10/2013)
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Службени гласник РС, 11/2010, 75/2010, 63/2013)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о одређивању зона и агломерација (Службени гласник РС" 58/11 и 98/12)
- Уредба о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи (Службени гласник РС, 58/11)
- Правилник о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама (Службени гласник РС, 84/10).

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха (Службени гласник РС, 36/2009, 10/2013) оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: **сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.**

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Службени гласник РС, 11/2010, 75/2010, 63/2013).

Додатно, прописане су и границе (критични ниво, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични ниво за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/2010, 75/2010, 63/2013).

Мониторинг квалитета ваздуха врши се и на основним руралним локацијама ван непосредног утицаја значајних извора загађења ваздуха.

Предметним Извештајем сугерише се обавеза вршења контрола квалитета ваздуха у насељеним местима, у близини већих раскрсница односно укрштаја државних путева првог и другог реда, а на објектима у којима борави већи број становника (болнице, школе, општинске управе), а у складу са потребном да све општине у обухвату Просторног плана изграде локалне регистра извора загађивања као и Програме заштите животне средине са акционим плановима а у складу са Законом о заштити животне средине.

За веће привредне субјекте, попут шећеране Шајкашка потребно је вршити редовно праћење емисија загађујућих материја у ваздух, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух.

За објекте за које се утврди да се не ради Студија процене утицаја на животну средину по Закону, по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, а у складу са технологијом рада, утврђује се потреба вршења додатног мониторинга, посебно за праћење загађења ваздуха и вода (у складу са важећом законском регулативом).

Мониторинг квалитета воде

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:

- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода (Службени гласник РС, бр. 96/2010),
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода (Службени гласник РС, бр. 67/2011),
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода (Службени гласник РС, бр. 74/2011),
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС, бр. 35/2011) и
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС, бр. 50/2012).

За реке и језера одређује се еколошки статус, а за вештачка водна тела (ДТД канал) еколошки потенцијал.

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће ("Службени лист СРЈ", бр. 42/98 и 44/99).

За потребе израде Студије просторне диференцијације животне средине на територији АП Војводине у циљу идентификације најугроженијих локалитета, утврђен је еколошки и хемисјки статус површинских вода у АП Војводини.

Еколошки статус/потенцијал одређен је у односу на биолошке и основне физичко-хемијске и хемијске елементе који прате биолошке елементе квалитета (за дату категорију површинске воде и дати тип водног тела површинских вода). Профил на којем су вршена испитивања воде у Јегричку спада у **ТИП 5** водотоци подручја Панонске низије, изузев водотока сврстаних у ТИП 1.

Табела 27. Оцена еколошког статуса површинских вода на профилу Жабаљ 2012. години

Р.Б.	Назив станице	Водоток	Шифра водног тела	Тип	БП	МБ	Х/ФХ	Класа ЕС/ЕП	Оцена статуса ЕС/ЕП
ТИП 1									
16	Жабаљ	Јегричка	JEGR	ТИП 5	IV	III	IV	IV	слаб

БП – Биолошки параметри оцене еколошког статуса/потенцијала

МБ – микробиолошки параметри оцене еколошког статуса/потенцијала

Х&ФХ – Хемијски и физичко-хемијски параметри оцене еколошког статуса/потенцијала

н.п. – нема података

ЕС- Еколошки статус

ЕП – Еколошки потенцијал

Табела 28. Оцена хемијског статуса површинских вода на профилу Жабал у 2012. години

Р.Б.	Назив станице	Водоток	Шифра водног тела	ТИП	М/Ме	ОS	Класа HS	Оцена статуса HS	Класа PS	Оцена статуса PS/PHS*
16	Жабал	Јегричка	JEGR	ТИП 5	II (As, Cu)	III (fenoli)	III (fenoli)	није постигнут добар статус	I	добар

Напомена:

- M&Me – метали и металоиди (арсен, бакар, цинк, хром); OS – органске супстанце (феноли, нафтни угљоводоници, површински активне материје); PS/PHS – приоритетне и приоритетне хазардне супстанце;
- * – подаци нису били расположиви за следеће PS/PHS: benzen, ugljentetrahlorid, 1,2-dihloretan, heksahlorocikloheksan, naftalen, izodrin, tetrahloetilen, trihloroetilen, tributikalajna јединjenja trihlorobenzen, trihlormetan, PCB, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo (g,h,i)perilen, indeno(1,2,3-cd)piren
- HS- хемијски статус.

Табела 29. Оцена статуса и тренда седимента на профилу Жабал 2012. години*

Р. Б.	Назив станице	Водоток	Шифра водног тела	Тип	Статус седимента
ТИП 1					
12	Жабал	Јегричка	JEGR	ТИП 5	Напомена: mereni samo TM i heptahlor epoksid (nema prekoračenja CV&MDK)

н.п. – нема података; * - оцена је дата само за расположиве параметре за које су границе детекције примењених метода одређивања ниже од граничних вредности за дати параметар (циљна вредност mg/kg, одн. µg/kg). Оцена је дата без корекције граничних вредности за дати седимент у односу на садржај органске материје и садржај глине; подаци нису били на располагању за следеће параметре: mineralna ulja, benzo(a)antracen, krizen; параметри за које су границе детекције примењених метода одређивања биле изнад граничних вредности: heptahlorepoksid, α-endosulfan, DDD, DDE, DDT, γ-HCH, ciklodienski pesticidi, antracen i naftalen

Мониторинг квалитета земљишта

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15) и Уредбом о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма (Службени гласник РС, 88/2010).

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Предметном стратешком проценом предвиђа се праћење квалитета земљишта, односно вршење нултог мониторинга квалитета земљишта пре изградње нових објеката на подручју обухвата Просторног плана. Након тога, периодично у складу са обавезама које ће проистећи из Студије утицаја пројекта на животну средину.

Усвајањем Уредбе о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, 88/2010) обезбеђена је основа за доношење програма системског праћења квалитета земљишта који ће обухватити успостављање државне и локалне мреже локалитета за праћење квалитета земљишта и који не обухвата пољопривредно земљиште. Државна мрежа локалитета успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу Републике Србије на локалитетима на којима је дошло или може доћи до загађења земљишта и који су од посебног интереса за Републику Србију.

У складу са чланом 5. Уредбе, локална мрежа локалитета за праћење квалитета земљишта успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу аутономне покрајине. Локалну мрежу чине допунски локалитети који се одређују на основу мерења или поступака процене, а за које нема података о нивоу загађујућих материја.

У складу са чланом 10. Уредбе подаци добијени реализацијом програма систематског праћења квалитета земљишта користе се за оцењивање квалитета земљишта, као и за израду извештаја о стању земљишта и саставни су део информационог система заштите животне средине и достављају се Агенцији за заштиту животне средине.

Биомониторинг

Упоредо са мониторингом основних параметара (ваздух, вода, земљиште и бука), програм мониторинга обухвата и систем праћења биолошких промена у времену и простору - **биомониторинг**, који на најбољи начин приказује комплекс природних и антропогених појава, утицаја и процеса.

Биомониторинг обухвата поједине врсте биљака и животиња, њихове популације, а код изузетно ретких врста, чак и поједине индивидуе.

Посебан значај у биомониторингу заузима континуирано праћење последица негативних антропогених утицаја на природну средину кроз директно нарушавање појединих функционалних елемената екосистема, али и кроз непосредни утицај на поједине ретке, односно осетљиве врсте и њихова станишта.

У функцији биомониторинга потребно је изабрати биоиндикаторе на основу истраживања надлежних и стручних институција, у складу са досадашњим системом биомониторинга који је спровођен на простору Парка природе „Јегричка“. Потребно је одредити индикаторске врсте биљака и животиња према типовима станишта, у складу са претходно дефинисаним годишњим плановима мониторинга индикаторских врста. У наведеном контексту неопходан је сталан прилив података о распрострањењу врста на простору Парка природе, успостављен систем праћења стања, уз прилагођеност управљачких активности.

У оквиру заштите и очувања природних вредности флоре и фауне, неопходно је извршити:

- картирање популација свих природних реткости на подручју Парка природе „Јегричка“;
- редовно праћење стања популација природних реткости;
- израда листе потенцијално исчезлих врста.

Према подацима из Студије – Стање популација међународно значајних врста биљака и животиња на слатинским, степским и шумско степским стаништима у Војводини, коју је израдио Покрајински завод за заштиту природе 2011. врши се провера о присуству врсте Мочварна папрат и на простору ПП Јегричка.

3. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Законски оквир за мониторинг квалитета параметара животне средине су следећи правни акти:

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, и 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон и 43/11-УС);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.);
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о одређивању зона и агломерација (Службени гласник РС“ 58/11 и 98/12)
- Уредба о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи (Службени гласник РС, 58/11)
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, број 6/16);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11 и 48/12, 1/16);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10);
- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, број 88/10);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС, бр. 35/2011) и
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС, бр. 50/2012)
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99);
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник РС“, број 31/82);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/10)
- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода (Службени гласник РС, бр. 96/2010),
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода (Службени гласник РС, бр. 67/2011),
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода (Службени гласник РС, бр. 74/2011),
- Правилник о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама (Службени гласник РС, 84/10).
- и др.

4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) Прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) Обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

5. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји могу се јавити у виду следећих појава:

- Могућих негативних утицаја у случају неусвајања Просторног плана;
- Могућих негативних утицаја при имплементацији Просторног плана у фази реализације планираних намена, објеката и садржаја, а при одступању од одредби Плана;
- Могућих негативних утицаја реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката).

Неочекивани негативни утицаји у случају неусвајања Просторног плана представљају потенцијалну опасност од непланског и неконтролисаног коришћења простора.

Највећа опасност од појаве негативних, дугорочних, сложених, иреверзибилних утицаја и негативних ефеката, представља статус, стање и капацитет животне средине и здравље становништва.

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Плана и у фази реализације планираних намена, односно извођење радова без услова и сагласности надлежних органа и институција, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката, постројења, радова) се морају спречити урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања насталих узрока, санације последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни Просторни план, од фазе припреме, израде материјала за рани јавни увид и нацрта Просторног плана до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора. У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

У случају појаве неочекиваних негативних утицаја, у смислу ванредних ситуација и могућих удеса на севесо постројењима у обухвату Просторног плана уколико их буде изграђених у планском периоду, или у контактної зони Просторног плана, неопходно је поступати у складу са важећом законском регулативом: Закон о заштити животне средине, Закон о ванредним ситуацијама, Закон о потврђивању Конвенције о прекограничним ефектима индустријских удеса („Службени гласник РС-Међународни уговори“, број 42/09), Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Службени гласник Р- Међународни уговори“, број 102/07), Конвенција о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени гласник СФРЈ-Међународни уговори“, број 11/86) и др.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу просторно планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Просторног плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

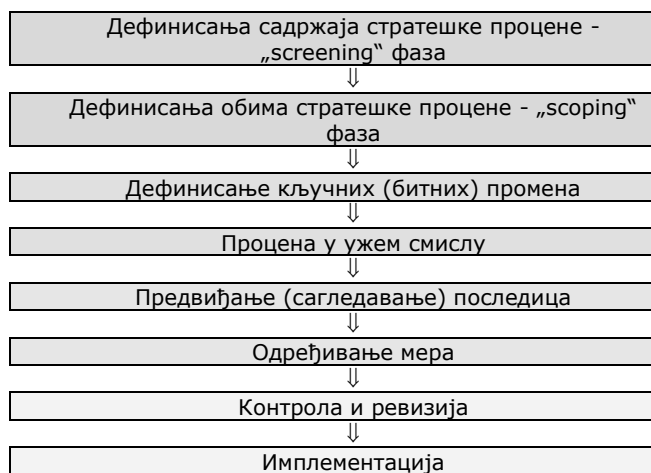
У Елаборату су анализирани све Просторним планом предвиђене активности, извршена је синтезна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- Одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoring report“) у оквиру Просторног плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- Полазне основе, анализа и оцена стања;
- Процена могућих утицаја на животну средину;
- Мере заштите животне средине и
- Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана.

Примењени метод рада

Стратешка процена предметног Просторног плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Просторног плана, а на основу донете Одлуке о изради Стратешке процене.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) и Одлуком о изради стратешке процене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа. Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процене на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Просторног плана;
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања;
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У току израде Извештаја, поред недостатака одговарајућих смерница и упутстава, обрађивач се сусрео и са проблемом веома скромног информационог система о животној средини, као и са непостојањем Програма праћења стања параметара животне средине, на основу система показатеља-индикатора за оцену и праћење стања животне средине на подручју у обухвату Плана. Такође, за предметно подручје није формиран локални регистар извора загађивања, као ни за преостали део територије општина у обухвату Просторног плана.

Такође, тешкоћу у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу Правилника.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора, имајући у виду да за планско подручје нису доступни систематизовани подаци и да нису вршења мерења одређених параметара животне средине, те да није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату овог Плана и да на предметном простору и у ширем окружењу не постоји континуитет у мониторингу животне средине.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Након доношења Одлуке о изради Просторног плана, икао прва фаза израде Просторног плана урађен је за рани јавни увид, који је на основу Закона о планирању и изградњи, изложен јавности у периоду од 09.06.2017. до 23.06.2017. године.

У процесу одлучивања током израде материјала за рани јавни увид и Нацрта плана била је укључена Влада АП Војводине, учешћем ресорних секретаријата, јавних предузећа и стручних органа и организација и локалних самоуправа у обухвату Просторног плана, а сви су координисани од стране ЈП Завода за урбанизам Војводине кроз низ састанака и активности одржаних у циљу усклађивања свих захтева у простору. Активности су дате у поглављу **Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама у поглављу I.8.**

Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину, интегрисана је као процес у све фазе израде Просторног плана чиме је било омогућено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде Просторног плана (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), а са циљем спречавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Сходно члану 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину омогућено је учешће заинтересованих органа и организација у току израде Извештаја о стратешкој процени, односно орган надлежан за припрему плана доставља на мишљење извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Такође, чланом 19. дефинисано је да је орган надлежан за припрему плана и програма обавезан да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај организује се по правилу у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине разматрана је у оквиру планског документа, али и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и планом предвиђене активности.

Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору. На нивоу Просторног плана, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир добијени резултати и укључени у Извештај о стратешкој процени утицаја предметног Просторног плана на животну средину.

На основу вредновања планских решења процењује се да планиране намене и имплементација Просторног плана неће импликовати битне неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, а који се не могу контролисати, него ће, шта више, планска решења довести до решавања већег броја конфликтних активности у простору.

Предметни Извештај о стратешкој процени утицаја не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације и студија оправданости. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће процене утицаја појединачних објеката на животну средину.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

